

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจ
เข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ใจชนก ภาคอัฐ

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพ
ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2556

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ชื่อผู้เขียน ใจชนก ภาคอัคร

ปี พ.ศ. 2556

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ทั้งนี้ ทำการศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน 10 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) ด้านการพัฒนาคณาจารย์ 4) ด้านรูปแบบการเรียนการสอน 5) ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน 6) ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา 7) ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร 8) ด้านการวิจัย 9) ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม และ 10) ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยเหตุผล 5 เหตุผล ได้แก่ 1) ต้องการพัฒนาตนเอง 2) ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม 3) ต้องการพัฒนาอาชีพ และ 4) ต้องการสร้างเครือข่าย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/ 2555 ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ (กรุงเทพมหานคร) จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การคำนวณค่าทางสถิติการแจกแจงความถี่และแปลงเป็นค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-square) ค่าสถิติ t (t-test Analysis) ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ เพราะต้องการพัฒนาตัวเองมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 74.70 รองลงมา ตัดสินใจศึกษาต่อเพราะ

(3)

ต้องการพัฒนาอาชีพ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.00 และตัดสินใจศึกษาต่อเพื่อต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.70 ตัดสินใจศึกษาต่อเพื่อสร้างเครือข่าย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.40 และ ตัดสินใจศึกษาต่อด้วยเหตุผลอื่น ๆ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 0.30 และเมื่อศึกษาถึงปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าด้านการพัฒนาคณาจารย์ ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน และด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านรูปแบบการเรียนการสอน ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการวิจัย ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม และด้านผู้นำและการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

นอกจากนั้น เมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท จำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้งที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเพื่อการพัฒนาตนเอง เพื่อการพัฒนาสถานภาพทางสังคม เพื่อการพัฒนาอาชีพ และเพื่อการสร้างเครือข่าย มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด ส่วนด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาและด้านการวิจัยเป็นลำดับถัดไปที่มีความคิดเห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

ทั้งนี้ ผลการศึกษาทำให้นำไปสู่แนวทางในการพัฒนาคุณภาพด้านต่างๆ ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตลอดจนนำผลการศึกษาไปใช้ต่อยอดการสร้างผลงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำเร็จลุล่วงได้เนื่องจากได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือในการให้ข้อมูล คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นและกำลังใจจากบุคลากรในหน่วยงานและคณะต่างๆ ของสถาบัน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามให้กับนักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คณะกรรมการทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้ง กรุณาพิจารณาและตรวจสอบงานวิจัยนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ใจชนก ภาคอัติ

สิงหาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(4)
สารบัญ	(5)
สารบัญตาราง	(7)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 คำถามการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในในระดับอุดมศึกษา	5
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	27
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา	30
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษา	32
2.5 ข้อมูลสถาบันและการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันพัฒนา- บริหารศาสตร์	37
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
บทที่ 3 กรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย	55
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	55
3.2 สมมติฐานการวิจัย	56
3.3 คำนียามศัพท์	56
3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58

3.5	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
3.6	การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
3.7	การวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 4	ผลการศึกษา	64
4.1	ข้อมูลส่วนบุคคล	64
4.2	เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อปริญญาโท	68
4.3	ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท	68
4.4	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท	79
4.5	การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล	85
4.6	การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	109
4.7	ผลการทดสอบสมมติฐานในการศึกษา	113
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ	118
5.1	สรุปผลการศึกษา	118
5.2	การอภิปรายผลการศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	122
5.3	การอภิปรายผลการศึกษาเหตุผลในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท	138
5.4	การอภิปรายผลการศึกษาการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท จำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	141
5.5	ข้อเสนอแนะในการวิจัย	142
บรรณานุกรม		144
ภาคผนวก		148
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	149

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
3.1	แสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะ	60
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล	64
4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	68
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน	69
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการพัฒนาหลักสูตร	70
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการพัฒนาคณาจารย์	71
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านรูปแบบการเรียนการสอน	72
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน	73
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา	74
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร	75
4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการวิจัย	75
4.11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม	77
4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	78

4.13	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท	79
4.14	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท	80
4.15	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท	81
4.16	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคณะที่กำลังศึกษาอยู่กับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท	82
4.17	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพการเป็นนักศึกษา กับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท	83
4.18	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท	84
4.19	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้กับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท	85
4.20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t สำหรับการทดสอบเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามเพศ	86
4.21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามอายุ	88
4.22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามอายุ	90
4.23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพ	92
4.24	การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพ	93

- 4.25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้าน
การพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของ
นักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามคณะ 96
- 4.26 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้า
ศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามคณะ 98
- 4.27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t สำหรับการทดสอบ
เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของ
สถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับ
ปริญญาโทจำแนกตามสภาพการเป็นนักศึกษา 100
- 4.28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการ
พัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของ
นักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามอาชีพ 102
- 4.29 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้า
ศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามอาชีพ 103
- 4.30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการ
พัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของ
นักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามรายได้ต่อเดือน 106
- 4.31 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้า
ศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามรายได้ต่อเดือน 107
- 4.32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการ
พัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของ
นักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้า
ศึกษาต่อ 110
- 4.33 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้า
ศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการ
ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ 112

5.1 แสดงจำนวนหลักสูตรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แยกตาม หน่วยงานคณะ	126
5.2 จำนวนอาจารย์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แยกตามวุฒิ การศึกษา	128
5.3 จำนวนอาจารย์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แยกตามตำแหน่ง ทางวิชาการ	129

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

55

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาถือเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ประเทศใดก็ตามถ้ามีคนที่มีคุณภาพมากประเทศนั้นย่อมพัฒนาได้ก้าวไกลกว่าประเทศอื่นๆ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ (กัญนิกา พรหมณวิทักษ์, 2542: 1) ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้มีการตื่นตัวเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ทำให้เกิดการแข่งขันกันมากขึ้น คุณภาพของสถาบันการศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศมีแนวโน้มที่จะมีความแตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว และยังมีความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษาทั้งในประเด็นการบริการการศึกษา ข้ามพรมแดนและการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต อันเป็นผลมาจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนาองค์ความรู้และผลิตบัณฑิตให้ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน ตลอดจนให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนักศึกษา ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาล และประชาชนทั่วไป เพื่อให้สามารถบรรลุภารกิจหลักที่ต้องปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ซึ่งการดำเนินการตามภารกิจดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จึงนับว่าเป็นความท้าทายของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในการพัฒนาสถาบันให้มีคุณภาพและมาตรฐานตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย “ระบบ

การประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการ ผดุงรักษาคุณภาพและมาตรฐานของ สถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้อง พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการ ดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในทุกองค์ประกอบคุณภาพว่าเป็นไปตามเกณฑ์และได้มาตรฐาน ทราบ สถานภาพของตนเองอันนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมาย (Target) และเป้าประสงค์ (Goals) ที่ตั้งไว้ตามจุดเน้นของตนเองและเป็นสากล ทราบจุดแข็งและจุดที่ควร ปรับปรุง ตลอดจนได้รับข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงาน ทำให้มีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสมและสามารถสร้างผลผลิตทาง การศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญใน เรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีภาวะผู้นำ พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และให้บริการวิชาการ ด้านการบริหารการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธี ประกันคุณภาพการศึกษา และส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบ ประกันคุณภาพภายในของสถาบัน และเพื่อให้สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์มีแนวทางในการ ดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีการกำหนดนโยบาย การประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันและประกาศให้คณะ/สำนัก ได้ทราบและดำเนินการ ในทางปฏิบัติร่วมกัน ผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ ปีการศึกษา 2554 พบว่า ผลการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) 4.91 คะแนน ซึ่งสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง และผลประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสาม ระดับสถาบัน 4.67 คะแนน อยู่ในระดับ “ดีมาก” และ ทุกคณะอยู่ในระดับ “ดีมาก” เช่นกัน ปัจจุบันนับได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยเพียงแห่งเดียวที่ทุกคณะมี ผลการประเมินในระดับ “ดีมาก”

ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนมีโอกาสตัดสินใจเลือกเรียนในมหาวิทยาลัย ต่างๆ ทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน ซึ่งปัจจัยที่จะทำให้ผู้เรียนมา เข้าศึกษาต่อมีหลายปัจจัยด้วยกัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยด้านการ พัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และศึกษาว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันนี้ มีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ

ของสถาบันและระบบการรับสมัครนักศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เพื่อยกระดับให้เป็นสถาบันการศึกษาของประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันและมีความพร้อมที่จะพัฒนาสู่มาตรฐานระดับสากล รวมถึงเพื่อการพัฒนาให้บุคลากรของประเทศมีศักยภาพเพียงพอในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน สมกับเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแห่งเดียวในประเทศไทยที่ทำการสอนเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษา ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ต่อยอดการสร้างผลงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านใดบ้างที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1.3.2 ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร นักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2555 ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ (กรุงเทพมหานคร/ภูมิภาค)

1.4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 6 เดือน (มีนาคม 2556–สิงหาคม 2556)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.5.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1.5.2 นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถาบันของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1.5.3 นำผลการวิจัยไปใช้ต่อยอดการสร้างผลงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา

2.1.1 ความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ปัจจัยดังกล่าวคือ

- 1) คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศ มีแนวโน้มที่จะมีความแตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว
- 2) ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการ การศึกษาข้ามพรมแดน และการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต อันเป็นผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็นต้องการการรับประกันของคุณภาพการศึกษา
- 3) สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนาองค์ความรู้และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่น และชุมชน

4) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (Public Information) ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักศึกษา ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาล และประชาชนทั่วไป

5) สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (Participation) มีความโปร่งใส (Transparency) และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (Accountability) ตามหลักธรรมาภิบาล

6) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน รวมถึงให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก โดยการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

7) คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

8) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2551 เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม

9) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา

ด้วยความจำเป็นดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาร่วมกับต้นสังกัดจึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของภาควิชา คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวม ตามระบบคุณภาพและกลไกที่สถาบันนั้นๆ กำหนดขึ้น โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในทุกองค์ประกอบคุณภาพว่าเป็นไปตามเกณฑ์และได้มาตรฐาน

2) เพื่อให้ภาควิชา คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าและสถาบันอุดมศึกษาทราบสถานภาพของตนเองอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมาย (Targets) และเป้าประสงค์ (Goals) ที่ตั้งไว้ตามจุดเน้นของตนเองและเป็นสากล

3) เพื่อให้ภาควิชา คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าและสถาบันอุดมศึกษา ทราบจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนได้รับข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อ เสริมจุดแข็ง และพัฒนาจุดที่ควรปรับปรุงของสถาบันอย่างต่อเนื่อง

4) เพื่อให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทำให้มั่นใจว่า สถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด

5) เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่ เหมาะสม

2.1.2 กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565)

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ได้กำหนดแนวทางการ พัฒนาและแก้ปัญหาอุดมศึกษาที่ไร้ทิศทาง ข้ำซ้อน ขาดคุณภาพ และขาดประสิทธิภาพ โดยใช้ กลไกการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นกลไกหลักในการดำเนินการกล่าวคือ ให้มี การสร้างกลไกการประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาตามพันธกิจของสถาบันในแต่ละกลุ่ม ซึ่งมี พื้นที่บริการและจุดเน้นระดับการศึกษาที่ต่างกัน รวมทั้งมีพันธกิจและบทบาทในการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจของประเทศต่างกันตามความหลากหลาย ทั้งการพัฒนาฐานราก สังคม เศรษฐกิจ รวมถึงการกระจายอำนาจในระดับท้องถิ่น การขับเคลื่อนภาคการผลิตในชนบท ท้องถิ่นและ ระดับประเทศจนถึงการแข่งขันในโลกาภิวัตน์ ซึ่งระบบอุดมศึกษาแต่ละกลุ่มเหล่านี้ จะนำไปสู่การ เปลี่ยนแปลงอุดมศึกษา และส่งผลกระทบต่อประเทศอย่างมีนัยสำคัญ อาทิ สามารถสร้างความเป็นเลิศได้ตามพันธกิจของตัวเอง สามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนา ประเทศดีขึ้น ส่งผลเชิงบวกต่อการผลิต พัฒนาและการทำงานของอาจารย์ สามารถปรับจำนวน ของบัณฑิตในสาขาที่เป็นความต้องการของสังคม ลดการว่างงาน โดยที่สถาบันอุดมศึกษาในกลุ่ม เหล่านี้มีกลไกร่วมกันในการประกันคุณภาพ เพื่อให้นักศึกษาสามารถต่อยอด ถ่ายโอนแลกเปลี่ยน กันได้ระหว่างกลุ่ม และในระยะยาวการประเมินคุณภาพควรนำไปสู่ระบบรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) ที่นักศึกษาและสาธารณะให้ความเชื่อถือ เป็นฐานและเงื่อนไขในการจัดสรร งบประมาณของรัฐ และการสนับสนุนจากภาคเอกชน รวมทั้งการโอนย้ายหน่วยกิต จากกรอบแผน อุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ในปี 2551 กำหนดประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับต่ำกว่า ปริญญาตรี จัดฝึกอบรมสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเตรียมกำลังคนที่มีความรู้เข้าสู่

ภาคการผลิตจริงในชุมชน สถาบันสนับสนุนรองรับการเปลี่ยนอาชีพพื้นฐาน เช่น แรงงานที่ออกจากภาคเกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตอันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค สถาบันมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงาน ธุรกิจ และบุคคลในภูมิภาค เพื่อรองรับการดำรงชีพ สถาบันอาจมีการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาโทด้วยก็ได้

กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง หมายความว่า สถาบันที่เน้น การผลิตบัณฑิตเฉพาะทางหรือเฉพาะกลุ่มสาขาวิชา ทั้งสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง สถาบันอาจเน้นการทำวิทยานิพนธ์หรือการวิจัย หรือเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะในการประกอบอาชีพระดับสูง หรือเน้นทั้งสองด้าน รวมทั้งสถาบันอาจมีบทบาทในการพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ สถาบันในกลุ่มนี้อาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่ 1 เป็นสถาบันที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา และลักษณะที่ 2 เป็นสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี

กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก และเน้นการทำวิทยานิพนธ์และการวิจัยรวมถึงการวิจัยหลังปริญญาเอก สถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำทางความคิดของประเทศ สถาบันมีศักยภาพในการขับเคลื่อนอุดมศึกษาไทยให้อยู่ในแนวหน้าระดับสากล มุ่งสร้างองค์ความรู้ทฤษฎี และข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ

ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงต้องสร้างกลไกการประเมินคุณภาพให้สอดคล้องกับการแบ่งกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่มดังกล่าว

2.1.3 การประกันคุณภาพกับมาตรฐานการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 5 ที่ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 34 ได้กำหนดให้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการการ

อุดมศึกษาจึงได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป มาตรฐานการอุดมศึกษาที่จัดทำขึ้นฉบับนี้ได้ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติที่เปรียบเสมือนร่มใหญ่เป็นกรอบในการพัฒนา โดยมีสาระสำคัญที่ครอบคลุมเป้าหมายและหลักการของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยและเป็นมาตรฐานที่คำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มหรือประเภทของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ทุกสถาบันสามารถนำไปใช้กำหนดพันธกิจและมาตรฐานของการปฏิบัติงานได้ มาตรฐานการอุดมศึกษาที่ปรากฏตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2549 ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานย่อยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในมาตรฐานการศึกษาของชาติที่ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 3 มาตรฐานเช่นกัน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้สังคมแห่งความรู้ แต่ละมาตรฐานย่อยของมาตรฐานการอุดมศึกษาจะมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับมาตรฐานย่อยของมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาของชาติ

นอกเหนือจากมาตรฐานการอุดมศึกษาที่เป็นมาตรฐานแม่บทแล้ว คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2551 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาตามกลุ่มสถาบันที่มีปรัชญา วัตถุประสงค์ และพันธกิจในการจัดตั้งที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วยมาตรฐานหลัก 2 ด้าน คือ มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา และมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา และกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้น การวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก นอกจากนั้น ยังได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา โดยกำหนดให้คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศคณะกรรมการการอุดมศึกษายังได้กำหนด

เกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ อาทิ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา หลักเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาประเมินคุณภาพการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีความทัดเทียมกันและพัฒนาสู่สากล ซึ่งทำให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างยืดหยุ่น คล่องตัว และต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษา ตลอดจนสะท้อนให้เห็นถึงมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนดทั้งมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา และสัมพันธ์กับมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอื่นๆ รวมถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องมีระบบประกันคุณภาพที่พัฒนาขึ้นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

2.1.4 การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ก่อนมีประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ตระหนักดีถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาและได้จัดทำประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับ อุดมศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน อุดมศึกษาตามหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ การให้เสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) ความมีอิสระในการดำเนินการของสถาบัน (Institutional Autonomy) และความพร้อมของสถาบันที่จะรับการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอกตามหลักการของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability)

ต่อมาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนทรัพยากร ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่

เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่ร่วมกับสถานศึกษาในการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.4.1 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา หลังจากที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา ได้เสนอระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ซึ่งคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2543 ได้มีมติเห็นชอบกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ซึ่งต่อมาได้จัดทำเป็นประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2545 เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ สาระสำคัญของประกาศฉบับนี้ระบุให้ทบวงมหาวิทยาลัย สนับสนุนและส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งให้มีการประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาจากภายใน หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก รวมถึงสนับสนุนให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาขึ้นในแต่ละคณะวิชาหรือสถาบันอุดมศึกษา เพื่อกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีการตรวจสอบและประเมินระบบกลไกและประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของแต่ละคณะวิชาหรือสถาบันอุดมศึกษา หลังจากดำเนินการตามประกาศฉบับปี พ.ศ. 2545 ไประยะหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้จัดทำกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 5 และมาตรา 47 วรรคสอง โดยสาระสำคัญเกี่ยวกับระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของกฎกระทรวงฉบับนี้ยังคงไว้ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัยฯ พ.ศ. 2545 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ถือปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง ต่อมาในปี 2553 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทนฉบับเดิม โดยรวมการประกันคุณภาพภายในและภายนอกของการศึกษาทุกระดับไว้ในฉบับเดียวกัน มีคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาทำหน้าที่หลัก 2 ประการคือ (1) วางระเบียบหรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริม

สนับสนุนและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการการอุดมศึกษา และ (2) เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา แก่สถานศึกษา โดยนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังมีการปรับเปลี่ยนให้ระบบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ และ กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบรวมทั้งเปิดเผยผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

1) หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หลักเกณฑ์การ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ระบุในกฎกระทรวงให้พิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้

(1) ระบบการประกันคุณภาพภายในของคณะวิชาและสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนด

(2) ผลการปฏิบัติงานของคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่กำหนดไว้

(3) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบการ ประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาตามตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

2) วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน วิธีการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในที่ระบุในกฎกระทรวงให้ใช้แนวปฏิบัติ ดังนี้

(1) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีหน่วยงาน หรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพขึ้น โดยมีหน้าที่พัฒนา บริหารและติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ตลอดจนประสานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายใน เพื่อใช้กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพภายใต้กรอบนโยบายและหลักการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

(3) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาดำเนินการตาม ระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา

(4) ให้คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีระบบและ กลไกควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ดังนี้ (1) หลักสูตรการศึกษา

ในสาขาวิชาต่างๆ (2) คณาจารย์และระบบการพัฒนาคณาจารย์ (3) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน (4) ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น (5) อุปกรณ์การศึกษา (6) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา (7) การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา (8) องค์ประกอบอื่นตามที่แต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นสมควร ทั้งนี้ ให้แต่ละคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีระบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามที่เหมาะสม โดยให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับคณะวิชาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3) การรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่คณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีระบบและต่อเนื่อง สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อ สภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

4) การติดตามตรวจสอบของต้นสังกัด ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษานั้นอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน

2.1.4.2 แนวทางการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

1) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาอาจพัฒนาระบบประกันคุณภาพที่เหมาะสมสอดคล้องกับระดับการพัฒนาของสถาบัน โดยอาจเป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้กันแพร่หลายในระดับชาติหรือนานาชาติ หรือเป็นระบบเฉพาะที่สถาบันพัฒนาขึ้นเอง แต่ไม่ว่าจะเป็นระบบคุณภาพแบบใดจะต้องมีกระบวนการทำงานที่เริ่มต้นจากการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมิน และการปรับปรุงพัฒนา ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินภารกิจของสถาบันบรรลุเป้าประสงค์และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันก็เป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

2) มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินคุณภาพ

มาตรฐานเป็นกรอบสำคัญในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา คือ มาตรฐานการอุดมศึกษา อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ยังต้องดำเนินการให้

ได้ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกมาก เช่น มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษามาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. กรอบการปฏิบัติราชการตามมิติด้านต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในกรณีมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ เป็นข้อกำหนดของการประกันคุณภาพภายในที่พัฒนาขึ้นในองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้านที่มีความครอบคลุมพันธกิจหลัก 4 ประการของการอุดมศึกษาและพันธกิจสนับสนุน ได้แก่ (1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินการ (2) การผลิตบัณฑิต (3) กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา (4) การวิจัย (5) การบริการทางวิชาการแก่สังคม (6) การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม (7) การบริหารและการจัดการ (8) การเงินและงบประมาณ และ (9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ซึ่งตัวบ่งชี้ดังกล่าวสามารถชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานและหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบคุณภาพนั้นๆ ได้ทั้งหมด ดังนั้น ในบทที่ 3 ของคู่มือฉบับนี้จึงได้พัฒนาตัวบ่งชี้ที่สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องใช้ประเมินคุณภาพภายใน ทั้งตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์ นอกจากนี้ ตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินกระบวนการยังได้นำเสนอตัวอย่างแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานไว้ด้วยในบทที่ 4 เพื่อประโยชน์ของสถาบันอุดมศึกษาในการนำตัวบ่งชี้ดังกล่าวไปใช้เกณฑ์การประเมินเป็นมาตรวัดของแต่ละตัวบ่งชี้ซึ่งพัฒนาจากเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานซึ่งกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สมศ. ทั้งนี้ เพื่อให้การประเมินคุณภาพการศึกษามีความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน

3) กลไกการประกันคุณภาพ

ในด้านของกลไกการประกันคุณภาพ ผู้ที่มีความสำคัญส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องคือ คณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของสถาบันที่จะต้องให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและเข้าใจร่วมกันทุกระดับ โดยมอบหมายให้หน่วยงานหรือคณะกรรมการรับผิดชอบในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการหรือหน่วยงานนี้ คือ การจัดระบบประกันคุณภาพพร้อมทั้งตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่เหมาะสมสำหรับสถาบัน ระบบประกันคุณภาพที่ผู้ต้องสามารถเชื่อมโยงให้เกิดคุณภาพของการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับภาควิชาหรือสาขาวิชา ระดับคณะวิชาไปจนถึงระดับสถาบัน โดยอาจจำเป็นต้องจัดทำคู่มือคุณภาพในแต่ละระดับเพื่อกำกับการดำเนินงาน แต่ที่สำคัญคณะกรรมการหรือหน่วยงานนี้ต้อง

ประสานงานและผลักดันให้เกิดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพซึ่งสามารถใช้งานร่วมกันได้ในทุกระดับ

4) ระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ

การวิเคราะห์และวัดผลดำเนินงานเป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการประกันคุณภาพ การวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจะไม่สามารถทำได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพหากปราศจากฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศที่เป็นจริง ถูกต้องตรงกันทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ภาควิชา คณะวิชา และสถาบัน ตลอดจนเป็นข้อมูลที่สามารถเรียกใช้ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ระบบสารสนเทศที่ดี มีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพในทุกขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงานประจำ การตรวจสอบประเมิน ตลอดจนถึงการปรับปรุงและพัฒนา

2.1.5 องค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน

2.1.5.1 องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ หลักการ

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีปรัชญา ปณิธาน และจุดเน้นที่อาจแตกต่างกัน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ที่สถาบันจะกำหนดวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีให้ชัดเจนและสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน กฎหมาย และจุดเน้นของสถาบัน ที่สนับสนุนภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาตามหลักการอุดมศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ (ถ้ามี) ตลอดจนสอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) และการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกในกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ สภาสถาบันเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมของสมาชิกทุกกลุ่มในสถาบัน และมีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ที่กำหนดแล้วให้รับทราบทั่วกันทั้งอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา ตลอดจนผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ใช้บริการและสังคมโดยรวม

ตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

1) กระบวนการพัฒนาแผน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษามีพันธกิจหลัก คือ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ในการ

ดำเนินพันธกิจหลัก สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาและการดำเนินงานของสถาบันเพื่อให้สถาบันดำเนินการสอดคล้องกับอัตลักษณ์หรือจุดเน้น มีคุณภาพ มีความเป็นสากล และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้น สถาบันต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนมีการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถาบันในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ นอกเหนือจากการพิจารณาอัตลักษณ์หรือจุดเน้นของสถาบันแล้ว จะต้องคำนึงถึงหลักการอุดมศึกษา กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ของชาติ รวมถึงทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ และสามารถตอบสนองของสังคมในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม

2.1.5.2 องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต

หลักการ

พันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันใช้หลักการของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น พันธกิจดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัจจัยนำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ประกอบด้วย การมีอาจารย์ที่มีปริมาณและคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร มีกระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่อาศัยหลักการร่วมมือรวมพลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ได้แก่ (ก) หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ (ข) คณาจารย์และระบบการพัฒนาอาจารย์ (ค) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน (ง) ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น (จ) อุปกรณ์การศึกษา (ฉ) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา (ช) การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา (ซ) องค์ประกอบอื่นตามที่แต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นสมควร ตามที่กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนด

ตัวบ่งชี้ จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญาปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและความพร้อมของสถาบัน ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการทางด้านวิชาการและวิชาชีพของสังคม มีการประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอตามหลักเกณฑ์และตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพหลักสูตร มีการวางระบบและกลไกบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

เกณฑ์มาตรฐานทั่วไป :

- (1) มีระบบและกลไกการเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
- (2) มีระบบและกลไกการปิดหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
- (3) ทุกหลักสูตรมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง ต้องมีการประเมินผลตาม “ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสถาหรือสาขาวิชา เพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน” กรณีที่หลักสูตรใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสถาหรือสาขาวิชา ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้กลางที่กำหนดในภาคผนวก ก) สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาชีพต้องได้รับการรับรองหลักสูตรจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย (หมายเหตุ : สำหรับหลักสูตรเก่าหรือหลักสูตรปรับปรุงที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติก่อนปีการศึกษา 2555 ให้ยึดตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548)
- (4) มีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการประเมินหลักสูตรทุกหลักสูตร อย่างน้อยตามกรอบเวลาที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะต้องควบคุมกำกับให้การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมิน 5 ข้อแรกและอย่างน้อยร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแต่ละปี ทุกหลักสูตร
- (5) มีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการพัฒนาหลักสูตรทุกหลักสูตร ตามผลการประเมินในข้อ 4 กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะต้องควบคุมกำกับให้การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมินครบ ทุกตัวบ่งชี้และทุกหลักสูตรเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มเติมเฉพาะกลุ่ม

(6) มีความร่วมมือในการพัฒนาและบริหารหลักสูตรระหว่างสถาบันกับภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของหลักสูตร มากกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนหลักสูตรวิชาชีพทั้งหมดทุกระดับการศึกษา (เฉพาะกลุ่ม ค1 และ ค2)

(7) หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นการวิจัยที่เปิดสอน (ปริญญาโท เฉพาะแผน ก และปริญญาเอก) มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหลักสูตรทั้งหมดทุกระดับการศึกษา (เฉพาะกลุ่ม ค1 และ ง)

(8) หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นการวิจัยที่เปิดสอน (ปริญญาโท เฉพาะแผน ก และปริญญาเอก) มีจำนวนนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรมากกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดทุกระดับการศึกษา (เฉพาะกลุ่ม ค1 และ ง)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสูงสุดที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความมุ่งมั่นทางวิชาการ เพื่อปฏิบัติพันธกิจสำคัญของสถาบันในการผลิตบัณฑิต ศึกษาวิจัยเพื่อการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้ ดังนั้น สถาบันจึงควรมีอาจารย์ที่มีระดับคุณวุฒิทางการศึกษาในสัดส่วนที่เหมาะสมกับพันธกิจหรือจุดเน้นของสถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นขุมปัญญาของประเทศ และมีความรับผิดชอบที่จะต้องส่งเสริมให้อาจารย์ในสถาบันทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อแสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ การดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นสิ่งสะท้อนการปฏิบัติงานดังกล่าวของอาจารย์ตามพันธกิจของสถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ระบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำเป็นต้องมีการบริหารและพัฒนาคณาจารย์อย่างเหมาะสมทั้งในด้านเทคนิคการสอน การประเมินผลการเรียนรู้และการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย รวมทั้งมีการปรับกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ผลการเรียนรู้และข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เรียน นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีบุคลากรสายสนับสนุนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายของสถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : นอกเหนือจากการเรียนการสอน สถาบันอุดมศึกษาควรจัดบริการด้านกายภาพอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในเรื่องการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียน เช่น สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ การบริการด้านงานทะเบียน การบริการนักศึกษานานาชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีสภาพแวดล้อมและการบริการ ด้านกายภาพที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา เช่น สิ่งแวดล้อมในสถาบันหอพักนักศึกษา ห้องเรียน สถานที่ออกกำลังกาย บริการอนามัย การจัดจำหน่ายอาหาร เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยืดหยุ่น โดยการมีส่วนร่วมจากบุคคล สถาบัน หรือชุมชนภายนอก มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะตัวของนักศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมากต่อความสนใจใฝ่รู้และต่อศักยภาพในการแสวงหาความรู้ของนักศึกษา เช่น การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ค้นคว้าวิจัยโดยอิสระในรูปแบบโครงการวิจัยส่วนบุคคล การจัดให้มีชั่วโมงเรียนในภาคปฏิบัติ ในห้องปฏิบัติการ รวมทั้งมีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามอย่างพอเพียง มีการจัดสัมมนา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำโครงการมีการเรียนการสอนทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (internet) และมีห้องสมุดและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง คุณสมบัติที่พึงประสงค์ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาพึงมี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติของแต่ละหลักสูตร และคุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนคุณลักษณะบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต อาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะ

อาชีพหรือบริบทของผู้ใช้ และอาจปรากฏในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือที่มีลักษณะเพิ่มเติมจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ เช่น การบริหารจัดการ การเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การก้าวทันวิทยาการ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับการปฏิบัติงานจริง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา หรือผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรที่เน้นการวิจัย ควรมีคุณลักษณะเพิ่มเติม ด้านความเป็นนักวิชาการ การเป็นผู้นำทางความคิด โดยเฉพาะความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์ และการนำเสนอผลงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพบัณฑิตตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่ง ชาติ รวมทั้งความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตและสังคมดั่งนั้น สถาบันจึงควรมีการวัดระดับความสำเร็จของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่สถาบันจัดให้กับนักศึกษา

2.1.5.3 องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

หลักการ

การดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณสมบัติพร้อม นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นตามหลักสูตร กิจกรรมการพัฒนานักศึกษาแบ่งออกได้เป็นสองส่วน คือ (1) การจัดบริการแก่นักศึกษาและศิษย์เก่าซึ่งสถาบันจัดขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษาและศิษย์เก่า และ (2) การจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ดำเนินการโดยองค์กรนักศึกษาซึ่งได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากสถาบัน ทั้งนี้ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมทั้งทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาควรจัดบริการด้านต่างๆ ให้นักศึกษาและศิษย์เก่าอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในกิจกรรมต่อไปนี้ (1) การบริการด้านการแนะแนวและการให้

คำปรึกษา ทั้งด้านวิชาการและการใช้ชีวิต (2) การบริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและศิษย์เก่า เช่น ทุนกู้ยืมการศึกษา แหล่งทุนการศึกษาต่อ การบริการจัดหางาน แหล่งข้อมูลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในและนอกสถาบันที่จำเป็นแก่นักศึกษาและศิษย์เก่า และ (3) การจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษาและศิษย์เก่าในรูปแบบต่างๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาต่างๆ อย่างเหมาะสมและครบถ้วน กิจกรรมนักศึกษาหมายถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ดำเนินการทั้งโดยสถาบันและโดยองค์กรนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสได้รับการพัฒนาสติปัญญาสังคม อารมณ์ ร่างกาย และคุณธรรมจริยธรรมสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ประการ ได้แก่ (1) คุณธรรม จริยธรรม (2) ความรู้ (3) ทักษะทางปัญญา (4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สภาองค์กรวิชาชีพได้กำหนดเพิ่มเติม ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

2.1.5.4 องค์กรประกอบที่ 4 การวิจัย

หลักการ

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอาจมีจุดเน้นในเรื่องการวิจัยที่แตกต่างกันขึ้นกับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตาม ทุกสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีพันธกิจนี้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจสถาบัน ดังนั้น จึงต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในพันธกิจด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามจุดเน้นเฉพาะของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์ การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) สถาบันต้องมีแผนการวิจัย มีระบบและกลไก ตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน 2) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็ง โดยบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน และพันธกิจด้านอื่นๆ ของสถาบัน และ 3) ผลงานวิจัยมีคุณภาพ มีประโยชน์ สอนงยุทธศาสตร์ของชาติและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

ตัวบ่งชี้ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีกลไกส่งเสริมสนับสนุนครบถ้วน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้งการสนับสนุนด้านการจัดหาแหล่งทุนวิจัยและการจัดสรรทุนวิจัย การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะแก่นักวิจัยและทีมวิจัย การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ซึ่งรวมถึงทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรเงิน เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริหารจัดการความรู้จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ไปยังคณาจารย์ นักศึกษา วงการวิชาการ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชุมชนเป้าหมายที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญสำหรับทุกสถาบันอุดมศึกษาดังนั้น สถาบันต้องจัดระบบส่งเสริมสนับสนุนให้มีการรวบรวม เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทรัพย์สินทางปัญญาจากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ อย่างเหมาะสมกับผู้ใช้แต่ละกลุ่ม โดยสิ่งที่เผยแพร่ต้องมีคุณภาพเชื่อถือได้และรวดเร็วทันเหตุการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ 3 เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัย

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการผลิตงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในสถาบันอุดมศึกษา คือ เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องจัดสรรเงินจากภายในสถาบันและที่ได้รับจากภายนอกสถาบันเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมและจุดเน้นของสถาบัน นอกจากนี้ เงินทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่สถาบันได้รับจากแหล่งทุนภายนอกยังเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ที่แสดงถึงศักยภาพด้านการวิจัยของสถาบัน โดยเฉพาะสถาบันที่อยู่ในกลุ่มที่เน้นการวิจัย

2.1.5.5 องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม

หลักการ

การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ

หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการนอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้วสถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการบริการทางวิชาการอย่างเป็นระบบ และมีการจัดโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบดังกล่าว การให้บริการทางวิชาการต้องมีความเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย และสามารถบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม

ตัวบ่งชี้ 2 กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ความสามารถในการให้บริการทางวิชาการในลักษณะห่วงโซ่คุณภาพที่สนองความต้องการและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานวิชาชีพ สังคมได้อย่างมีคุณภาพตามศักยภาพและความพร้อมตามจุดเน้นของสถาบัน พิจารณาได้จาก (1) ประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการ (2) การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกและ (3) ความรู้ที่เกิดจากการให้บริการทางวิชาการและการเผยแพร่ความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

2.1.5.6 องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

หลักการ

การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมถือเป็นพันธกิจสำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมีระบบและกลไกการดำเนินงานด้านนี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยอาจมีจุดเน้นเฉพาะที่แตกต่างกันตามปรัชญา และ

ธรรมชาติของแต่ละสถาบัน และมีการบูรณาการเข้ากับพันธกิจอื่นๆ โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิต รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม สร้างสรรค์ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นรากฐานการพัฒนาองค์ความรู้ที่ดีขึ้น

ตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาต้องมีนโยบาย แผนงาน โครงสร้าง และการบริหารจัดการงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน เผยแพร่ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามจุดเน้นของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการบูรณาการ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา

2.1.5.7 องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ

หลักการ

สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยมีสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการทำงานของสถาบันให้มีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องบริหารจัดการด้านต่างๆ ให้มีคุณภาพ เช่น ทรัพยากรบุคคล ระบบฐานข้อมูล การบริหารความเสี่ยง การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารทรัพยากรทั้งหมด ฯลฯ เพื่อสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ภาวะผู้นำของสภาสถาบันและผู้บริหารทุกระดับของสถาบัน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเจริญก้าวหน้าของสถาบัน อุดมศึกษา คือ สภาสถาบันและผู้บริหารทุกระดับของสถาบันนั้นๆ หากสภาสถาบันและผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำที่ดี มีธรรมาภิบาล รับผิดชอบต่อสังคม รักรักษาความก้าวหน้าดูแลบุคลากรอย่างดี เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา และกำกับดูแลติดตามผลการดำเนินงานของสถาบันไปในทิศทางที่ถูกต้อง จะทำให้สถาบันเจริญ รุดหน้าอย่างรวดเร็ว

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การพัฒนาสถาบันสู่สถาบันเรียนรู้

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มาตรฐานการอุดมศึกษาข้อที่ 3 กำหนดให้สถาบันมีการสร้าง และพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่สถาบัน

แห่งการเรียนรู้ โดยมีการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในสถาบันซึ่งจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในสถาบันสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษามีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด กระบวนการในการบริหารจัดการความรู้ในสถาบัน ประกอบด้วย การระบุมุมมองความรู้ การคัดเลือก การรวบรวม การจัดเก็บความรู้ การเข้าถึงข้อมูล และการแลกเปลี่ยนความรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในสถาบัน การกำหนดแนววิธปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันให้ดียิ่งขึ้น

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันควรมีการพัฒนา ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจที่สอดคล้องกับนโยบายและการวางแผนระดับสถาบัน เพื่อให้เป็นระบบที่สมบูรณ์สามารถเชื่อมโยงกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก เป็นระบบที่ใช้งานได้ทั้งเพื่อการบริหารการวางแผน และการตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับ เพื่อการปฏิบัติงานตามภารกิจทุกด้านของบุคลากร เพื่อการติดตามตรวจสอบและประเมินการดำเนินงาน ตลอดจนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาสถาบัน ทั้งนี้ ระบบดังกล่าวต้องมีความสะดวกในการใช้งานโดยประเมินจากความพึงพอใจของผู้ใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ระบบบริหารความเสี่ยง

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีระบบบริหารความเสี่ยง โดยการบริหารและควบคุมปัจจัย กิจกรรม และกระบวนการดำเนินงานที่อาจเป็นมูลเหตุของความเสียหาย (ทั้งในรูปของตัวเงิน หรือไม่ใช่ตัวเงิน เช่น ชื่อเสียง และการฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือความคุ้มค่า) เพื่อให้ระดับความเสี่ยง และขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่ยอมรับและควบคุมได้ โดยคำนึงถึงการเรียนรู้วิธีการป้องกันจากการคาดการณ์ปัญหาล่วงหน้าและโอกาสในการเกิด เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหา รวมทั้งการมีแผนสำรองต่อภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้มั่นใจว่าระบบงานต่างๆ มีความพร้อมใช้งาน มีการปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบรรลุเป้าหมายของสถาบันตามยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์เป็นสำคัญ

2.1.5.8 องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

หลักการ

การเงินและงบประมาณเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ไม่ว่าจะแหล่งเงินทุนของสถาบันอุดมศึกษาจะได้อาจมาจากงบประมาณแผ่นดิน (สำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ) หรือเงินรายได้ของสถาบัน เช่น ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงการศึกษาต่างๆ ของนักศึกษา รายได้จากงานวิจัย บริการทางวิชาการ ค่าเช่าทรัพย์สิน ฯลฯ ผู้บริหารสถาบันจะต้องมีแผนการใช้เงินที่สะท้อนความต้องการใช้เงินเพื่อการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำความเข้าใจกับการวิเคราะห์ทางการเงิน เช่น ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อจำนวนนักศึกษา ทรัพย์สินถาวรต่อจำนวนนักศึกษา ค่าใช้จ่ายที่สถาบันใช้สำหรับการผลิตบัณฑิตต่อหัว จำแนกตามกลุ่มสาขา รายได้ทั้งหมดของสถาบันหลังจากหักงบ (ค่าใช้จ่าย) ดำเนินการทั้งหมด งบประมาณในการพัฒนาอาจารย์ ความรวดเร็วในการเบิกจ่าย ร้อยละของงบประมาณที่ประหยัดได้หลังจากที่ปฏิบัติตามภารกิจทุกอย่างครบถ้วน สิ่งเหล่านี้จะเป็นการแสดงศักยภาพเชิงการบริหารจัดการด้านการเงินของสถาบันที่เน้นถึงความโปร่งใส ความถูกต้อง ใช้เม็ดเงินอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

ตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

ระบบและกลไกการเงินและงบประมาณ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีระบบในการจัดหาและจัดสรรเงินอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีความมีประสิทธิภาพทางการเงินซึ่งเป็นแผนจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่างๆ ที่สามารถผลักดันแผนกลยุทธ์ของสถาบันให้สามารถดำเนินการได้ มีการวิเคราะห์รายได้ ค่าใช้จ่ายของการดำเนินงาน ทั้งจากงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้อื่นๆ ที่สถาบันได้รับ มีการจัดสรรงบประมาณและการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบครบทุกพันธกิจมีระบบการตรวจสอบการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ รายงานทางการเงินต้องแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายในทุกพันธกิจ โครงการ กิจกรรม เพื่อให้สามารถวิเคราะห์สถานะทางการเงินและความมั่นคงของสถาบันได้

2.1.5.9 องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

หลักการ

ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงศักยภาพการพัฒนาคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องครอบคลุมทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้น สถาบันอุดมศึกษาจะต้องพัฒนาระบบและ

กลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่อง และมีกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เป็นลักษณะเฉพาะของสถาบัน

ตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งสถาบันต้องสร้างระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ ประเมินและพัฒนาการดำเนินงานของสถาบันให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าประสงค์ และระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถาบันและหน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการวัดผลสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน รวมทั้งการรายงานผลการประกันคุณภาพต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน มีการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และมีนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าเป็นความรับผิดชอบ ร่วมกันของทุกคนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจได้ว่าสถาบันสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

2.2.1 ความหมายของการตัดสินใจ

จากการศึกษาพบว่า มีผู้ที่ให้ความหมายของการตัดสินใจ ไว้ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541: 231) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกระหว่าง ทางเลือกซึ่งคาดหวังว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงพอใจจากปัญหาใดปัญหาหนึ่ง แม้ว่าการตัดสินใจใน การบริหารไม่ได้เริ่มต้นหรือสิ้นสุดด้วยการตัดสินใจใน เพราะต้องมีการกำหนดปัญหาก่อนจึงจะ ตัดสินใจแล้วจึงนำไปปฏิบัติ

สมทรัพย์ อติชาติบุตร (2541: 19) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการทางเลือกที่ดี ที่สุดจากหลายๆ ทางเลือกก่อนที่จะนำทางเลือกนั้นไปปฏิบัติ โดยใช้หลักเหตุผลจากทางเลือกหรือ ข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่เพื่อให้เกิดการลบล้างวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพ นั้นเป็นกระบวนการที่บุคคลได้พิจารณาไตร่ตรองจากข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่และเลือกแนวทางที่ตนเอง ต้องการ เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตนเองตั้งใจและเกิดความพอใจสูงสุดในอาชีพนั้น

ดวงนภา เขมะลักษณ์ (2547: 23) กล่าวว่า การตัดสินใจ เป็นกระบวนการประเมินผลเกี่ยวกับทางเลือกหรือตัวเลือกที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการคาดคะเนผลที่เกิดจากทางเลือกปฏิบัติที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้มากที่สุด

อาจกล่าวได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลาย ทางเลือกที่ได้พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่าเป็นทางบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้มากที่สุด

2.2.2 กระบวนการตัดสินใจ

เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้หลักเหตุผลเป็นลักษณะของการหาทางออกที่ดีที่สุดเป็นพื้นฐาน มีนักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจดังนี้

อุมาพร เพิ่มพูน (อ้างถึงใน ชูชัย เทพสาร. 2548: 11-13) กล่าวว่าขั้นตอนในการตัดสินใจโดยถือแนวพิจารณาการแก้ปัญหา เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาโดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนแสวงหาข้อมูลข่าวสาร (Data Collection) เนื่องจากว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นย่อมมีสาเหตุการเสาะหาข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา คือการเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุนั้นเพื่อมาเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจจะต้องกระทำอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ทั้งในแง่ของการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collective) และในแง่การวิเคราะห์ (Analysis) ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับการวิจัย

2) ขั้นตอนการกำหนดทางเลือก (Formulating Alternative) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการตัดสินใจเป็นการพยายามจะครอบคลุมวิถีทางที่จะแก้ปัญหาได้ในหลายๆ วิธีต้องกำหนดให้ได้ในรูปธรรมหลักข้อเท็จจริงหลัก (Main Fact) เป็นอย่างไรบ้างและในทางปฏิบัติต้องสร้างแก (Scenario) ขึ้นมาก่อนว่าเรื่องนี้มีทางเลือกอะไรบ้างในทางเลือกนั้น ๆ มีข้อเท็จจริงรูปธรรมหลักๆ อะไรบ้าง

3) ขั้นตอนการวิเคราะห์ทางเลือก (Analysis Alternative) การวิเคราะห์ทางเลือกควรใช้ความเป็นจริงที่เป็นภาวะวิสัย (Objective Analysis) พยายามหลีกเลี่ยงการนำค่าทั้งหลายมาเกี่ยวข้องในการวิเคราะห์

4) ขั้นตอนการเปรียบเทียบค่าทางเลือก (Value Comparison) ขั้นตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบโดยนำค่ามาเกี่ยวข้องนำมาเปรียบเทียบกับขั้นตอนอื่นที่ปลอดภัยจากค่าแล้วมาพิจารณาทางเลือกอีกทีหนึ่ง

5) ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกทางที่ดีที่สุด (Choice Alternative on the Best Set of Alternative) ขั้นตอนนี้เป็นการตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุด

อาจกล่าวได้ว่าขั้นตอนของการตัดสินใจที่จำเป็นจะต้องมีการดำเนินการเกิดขึ้นตั้งแต่เกิดความรู้สึกในตัวปัญหา หาข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ประเมินค่าข่าวสาร กำหนดทางเลือกทางเลือก ทางเลือกและการปฏิบัติตามการตัดสินใจจะถูกต้องหรือเหมาะสมขึ้นอยู่กับผลของการตัดสินใจ ดังนั้นการตัดสินใจเลือกของบุคคลมักเป็นการตัดสินใจเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ตนพึงพอใจ โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ ดังกล่าว

2.2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

วัชรู ทรัพย์มี (2539: 557-558) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจคือ

- 1) ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลได้ผลเสียต่อตนเอง เช่น ในการเลือกอาชีพจะคำนึงถึงรายได้จะทำให้มีกินมีใช้ระดับใด งานนั้นน่าสนใจตรงความถนัดหรือความสามารถของตนหรือไม่ จะทำงานในท้องถิ่นที่ตนต้องการหรือไม่ มีโอกาสก้าวหน้าและมีความมั่นคงในการทำงานนั้นมากน้อยเพียงใด
- 2) ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลได้ผลเสียต่อคนใกล้ชิด ซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญเพียงพอให้มีเวลาให้กับครอบครัวหรือไม่ มีสวัสดิการสำหรับครอบครัวหรือไม่
- 3) ปัจจัยด้านการยอมรับตนเอง โดยบุคคลจะพิจารณาว่าถ้าเลือกกระทำเช่นนี้แล้วตนเองภูมิใจหรือไม่ รับผิดชอบหรือไม่ เช่น ถ้าตัดสินใจศึกษาต่อสาขาวิชาที่ตนเองภูมิใจหรือรู้สึกดีเยี่ยม เป็นต้น
- 4) ปัจจัยด้านบุคคลแวดล้อม เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์ เพื่อนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลในเรื่องต่างๆ อาทิ การตัดสินใจเลือกสาขาการเรียน เลือกอาชีพ เลือกคู่ตัดสินใจปลูกบ้านหรือกระทั่งการตัดสินใจเล็กๆ น้อยๆ
- 5) ปัจจัยด้านศีลธรรมจรรยา การตัดสินใจของบุคคลไม่ใช่จะคำนึงถึงสิ่งที่จะทำให้บุคคลนั้นพึงพอใจทั้งหมด ยังมีปัจจัยด้านศีลธรรมจรรยาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ถ้าสิ่งที่ตัดสินใจลงไปตนเองพอใจแต่ผิดศีลธรรมจรรยาก็ทำให้ตัดสินใจเช่นนั้นไม่ได้
- 6) ปัจจัยด้านการยอมรับของสังคม เช่น ในสังคมที่คิดว่าการหย่าร้างเป็นเรื่องธรรมดา กับสังคมที่คิดว่าการหย่าร้างเป็นเรื่องร้ายแรง การตัดสินใจหย่าร้างในกรณีแรกคงง่ายกว่ากรณีหลัง เป็นต้น
- 7) ปัจจัยด้านอารมณ์ ในขณะที่บุคคลตกอยู่ในสภาพที่มีอารมณ์รุนแรง เช่น รักเกลียด โกรธ กลัว หรือกังวลอย่างหนัก ถ้าตัดสินใจอะไรลงไปในขณะที่นั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดความผิดพลาดได้ง่าย หรือในกรณีที่มีเรื่องสำคัญต้องตัดสินใจ คนเราจะเกิดความเครียดไม่แน่ใจว่าการตัดสินใจนั้นเหมาะสมหรือไม่ การตัดสินใจจึงควรรอให้อารมณ์อยู่ในสภาวะสงบเสียก่อนแล้วค่อยพิจารณาตัดสินใจ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

ขุนทอง อินทร์ไทย (2519: 76-78) ได้ให้แนวคิดว่าการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทได้มีผู้นิยมเข้าศึกษาต่อกันมากขึ้น เนื่องจากระบบการศึกษาระดับต้นๆ ในประเทศไทย ได้ขยายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะการขยายการศึกษาในระดับปริญญาตรี และในปัจจุบันนี้มีอาจารย์ที่จบการศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้เปิดสอนในระดับปริญญาโทได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อที่สำคัญก็คือค่านิยมในปริญญา การได้รับปริญญาชั้นสูงจะมีประโยชน์ในการทำงาน ลักษณะการทำงานหลายอย่างในประเทศไทยขึ้นอยู่กับปริญญาไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความรู้ ความสามารถ คนที่มีปริญญาสูงเท่านั้นที่จะสามารถเลื่อนไปสู่ตำแหน่งที่สูงๆ ในบางตำแหน่งได้ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่นๆ เช่น เรียนจบปริญญาตรีแล้วยังหางานทำไม่ได้ จึงเรียนต่อระดับปริญญาโทเพื่อชะลอการว่างงาน การเรียนปริญญาโทเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพราะมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งเปิดสอนปริญญาโทหลังเลิกงาน จึงมีผู้ที่ต้องการจะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก

สุทิน นพเกต (2534: 5) ได้ให้ทัศนะในกรณีที่ผู้ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทกันเป็นจำนวนมาก จนเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันว่า การศึกษาต่อระดับปริญญาโทเป็นแฟชั่นอย่างหนึ่งในสังคมปัจจุบันว่าเป็นเรื่องของนักศึกษาที่พยายามพัฒนาตัวเองเพราะปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจดีขึ้น ทำให้การแข่งขันกันค่อนข้างสูง การได้พัฒนาตัวเองก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะสามารถทำให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานได้ จิราภรณ์ ไหวดี (2541: 29-30) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทว่า การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งศึกษาในแต่ละสาขาวิชาอย่างลึกซึ้ง จึงมีนิสิตเป็นจำนวนมากมาศึกษาต่อเพราะต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มิฉะนั้นแล้วก็จะกลายเป็นผู้ล้าหลัง นอกจากนั้นผู้จบการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตยังเป็นที่ยอมรับของสังคม ส่งผลต่อความก้าวหน้าในการรับราชการ และด้านเศรษฐกิจ จึงมีผู้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาในระดับนี้เป็นจำนวนมาก และมีความใฝ่ฝันที่จะมาศึกษาต่อ สำหรับแรงจูงใจที่ทำให้มีนิสิตมาศึกษาต่อเพิ่มขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1) ด้านสถาบัน ได้แก่ ความมีชื่อเสียงของสถาบันทางด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ความสำเร็จ และเป็นที่ยอมรับของศิษย์เก่า ความมีชื่อเสียงของอาจารย์ผู้สอน ตลอดจนความผูกพันของศิษย์เก่าที่เคยศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี

2) เหตุผลส่วนตัว ผู้ที่มาศึกษาต่ออาจมีเหตุผลส่วนตัวในการเข้าศึกษาต่อเพราะอยากมีชื่อเสียง เกียรติยศ อยากได้ชื่อว่าเป็นผู้เรียนจบปริญญาโท เป็นต้น

3) ด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลและสื่อ นิสิตบางคนอาจเข้ามาศึกษาต่อโดยการสนับสนุน หรือได้รับคำชี้แนะจากเพื่อน ครูอาจารย์ที่เคยสอนมา ญาติพี่น้องหรือสามีภรรยา ในการสนับสนุน ตลอดจนได้ทราบข่าวการรับสมัครจากสื่อต่างๆ เช่นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

4) ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา เป็นเหตุผลที่นิสิตมาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยแห่งนี้เพราะเสียค่าใช้จ่ายในการเรียน รวมทั้งค่าใช้จ่ายด้านอื่นๆ น้อย

5) ด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชา เป็นหลักสูตรหรือสาขาวิชาที่กำลังเป็นที่นิยมเป็นสาขาวิชาที่ตลาดแรงงานกำลังต้องการ เป็นสาขาวิชาที่ตรงกับงานที่ใช้หรือต้องใช้ เป็นต้น

6) ด้านอื่นๆ นิสิตบางคนเข้ามาศึกษาต่อเพราะผู้ปกครองหรือหน่วยงานที่สังกัดอยู่ต้องการให้ศึกษาต่อ เสียค่าเล่าเรียนไม่แพงเกินไป มีสภาพแวดล้อมสนับสนุนการศึกษาอย่างมาก

ก้องเกียรติ โอภาสวงการ (2534: 105-107) ได้กล่าวว่า การศึกษาระดับปริญญาโท ช่วยให้คนเราสามารถดึงโอกาสหรือความสามารถส่วนลึกมาใช้ได้อย่างเต็มที่ ช่วยพัฒนาความคิดของคนเราให้กว้างขึ้นอีกทั้งยังช่วยเพิ่มเครดิตในสายตาของบุคคลภายนอก การที่บุคคลมีโอกาสได้ศึกษาในระดับปริญญาโทมากเท่าใดจะช่วยให้บุคคลนั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำงานมากขึ้นเท่านั้น

อัมพร ณ สงขลา (2539: 76) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า นักศึกษาเข้าศึกษาต่อเนื่องจากมีเหตุจูงใจด้านการประกอบอาชีพมาก สำหรับด้านบริบทของสังคมมีเหตุจูงใจอยู่ในระดับปานกลางและด้านการทำความเข้าใจความต้องการของบุคคลอื่นมีเหตุจูงใจในระดับน้อย

รังสรรค์ แสงสุข และคณะ (2544: 16) พบว่าเหตุจูงใจให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเข้ามาเรียนนั้น เหตุจูงใจด้านการประกอบอาชีพเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดเพราะจะมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการทำงาน ทั้งนี้ เนื่องจากนักศึกษาที่เข้ามาเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผู้ใหญ่ที่ทำงานแล้ว ฉะนั้นการศึกษาต่อระดับปริญญาโทจึงมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการทำงาน

สรุปได้ว่าเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น ความมีชื่อเสียงของสถาบันทางด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม เหตุผลส่วนตัวเช่นเข้าศึกษาต่อเพราะอยากมีชื่อเสียง เกียรติยศ ด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลและสื่อ นิสิตบางคนอาจเข้ามาศึกษาต่อโดยการสนับสนุน หรือได้รับคำชี้แนะจากเพื่อน ครูอาจารย์ เป็นต้น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

พินดา อัครคะ (2544: 13) ได้ศึกษาถึงระดับคุณภาพสภาพแวดล้อมทางการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อมด้านการบริหารการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

2.4.1 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

หมายถึง ลักษณะสภาพหรือบรรยากาศการถ่ายทอด การได้รับประสบการณ์จากการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนด้านด้านกายภาพหรือด้านรูปธรรม เช่น วัสดุ อุปกรณ์ โต๊ะ เก้าอี้ แสงสี เพอร์นิเจอร์ บริเวณสถานที่ทำกิจกรรม ฯลฯ เป็นต้น สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนด้านนามธรรม เช่น คุณลักษณะของผู้เรียนกิจกรรมการเรียนการสอนและบรรยากาศในห้องเรียน เป็นต้น และสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนด้านสังคม ได้แก่สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน รวมถึงกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของมหาวิทยาลัย/สถาบัน ด้วย การเรียนการสอนจึงมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ ผู้สอน ผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอนเพราะจะเป็นผู้กำหนดบรรยากาศเกี่ยวกับการเรียนการสอนในแต่ละครั้งจะให้เป็นไปในแบบใดขึ้นอยู่กับผู้สอน คุณลักษณะผู้สอนจะส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการเรียนการสอนโดยระหว่างอาจารย์และนักศึกษา หากอาจารย์และนักศึกษามีความรู้สึกที่ดีและเป็นมิตรต่อกัน ทำให้มีบรรยากาศในชั้นเรียนที่อบอุ่นไม่เครียดยอมก่อให้เกิดกำลังใจเกิดความมั่นใจแก่นักศึกษา โดยนักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองและกล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างมีเหตุผล โดยอาจารย์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนและนักศึกษามีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมสร้างบรรยากาศนั้นด้วย จึงกล่าวได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการเรียนการสอน เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักศึกษาหรือผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และจากการศึกษาสามารถสังเคราะห์แนวคิดเพื่อกำหนดเป็นตัวแปรย่อยสำหรับวัดระดับคุณภาพสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านการเรียนการสอนได้ ดังนี้

- 1) ด้านผู้สอน
  - (1) ระดับความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้
  - (2) บุคลิกภาพความเป็นอาจารย์
  - (3) ความเหมาะสมในการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน
  - (4) ความพร้อมในการเตรียมการสอน
- 2) ด้านผู้เรียน
  - (1) ความสนใจตั้งใจของผู้เรียน
  - (2) ความเหมาะสมต่อบทบาทการเรียนการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
  - (3) ฝึกประสบการณ์วิชาชีพตรงตามสาขาที่เรียน
- 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน
  - (1) ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน
  - (2) ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน
- 4) สื่อ วัสดุและอุปกรณ์การเรียนการสอน
  - (1) ความเพียงพอของสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน
  - (2) ระดับคุณภาพของสื่อ วัสดุและอุปกรณ์การเรียนการสอน
- 5) ความเหมาะสมในการประเมินผลการเรียน
  - (1) แบบฟอร์มประเมินผลการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาประเมินอาจารย์ผู้สอน
  - (2) แบบสรุปผลประเมินคะแนนการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน

2.4.2 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

หมายถึง ลักษณะและสภาพของของอาคารสถานที่ต่างๆ เช่น อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องประชุม โรงอาหาร ห้องสมุด ห้องน้ำ สถานที่เล่นกีฬา สถานที่พักผ่อน และบริเวณทั้งหมดของมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา และเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาทุกคน การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา จึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างจริงจัง เพื่อให้มีบรรยากาศที่สดชื่น ร่มเย็น น่าอยู่ น่าอาศัย มีสิ่งต่างๆ ที่เป็นข้อคิดข้อเตือนใจ สิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่แทรกซึมเข้าไปในจิตใจของนักศึกษาทีละน้อย จนในที่สุดจะกลายเป็นการปฏิบัติที่เป็นนิสัยติดตัว สิ่งแวดล้อมที่ดีมีอิทธิพลต่อสุขภาพอนามัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ การจัดอาคารสถานที่และบรรยากาศของมหาวิทยาลัยให้สวยงาม สะอาดและมีสภาพแวดล้อมที่ดี เป็นการอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักศึกษาอยากรู้ อยากเห็น อยากมาเรียน และไม่เกิดปัญหาในการไม่ยอมมาเรียน

สรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาร่างกายจิตใจ พัฒนาบุคลิกลักษณะให้ดีขึ้น มีอิทธิพลต่อสุขภาพอนามัยช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เกิดการเรียนรู้ การที่นักศึกษาได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น สวยงาม สะดวกปลอดภัย มีบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร ซึ่งย่อมเป็นที่ปรารถนาของนักศึกษาทุกคน สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา ลักษณะที่ดีควรมีดังนี้

- 1) ความเหมาะสมของทำเล ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่
- 2) ความเพียงพอของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องสมุดสถานที่ออกกำลังกาย สถานที่พักผ่อนหลังจากการเรียน ห้องประชุม เป็นต้น
- 3) มีความร่มรื่นสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ มีความปลอดภัย
- 4) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

2.4.3 สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน

หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่ทางสังคมของกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ และพัฒนาการด้านการเลือกคบเพื่อน คุณคติในการเลือกคู่ครองกิจกรรมสังคมในกลุ่มเพื่อน การใช้เวลาว่างในกลุ่มเพื่อนและเทคนิคการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อน เพราะนักศึกษาเป็นวัยที่มีความต้องการทางสังคม ต้องการเพื่อนสนิท ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับครอบครัวที่มีน้อยลง โดยมีกลุ่มเพื่อนเข้ามามีบทบาทต่อนักศึกษามากขึ้น ทั้งด้านทัศนคติ ทักษะ สถิติปัญญา ความรู้ความสามารถ และบุคลิกภาพของนักศึกษา

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกลุ่มเพื่อน เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมวิทยาลัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆ ของนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ ที่แวดล้อมนักศึกษา การคบเพื่อนที่มีอยู่จำนวนมาก และต่างก็มีพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน การมีความสัมพันธ์ทางสังคมในกลุ่มเพื่อนของนักศึกษาลิ่งเหล่านี้อย่อมมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของนักศึกษาเพราะมีพฤติกรรมบางอย่างของนักศึกษาที่ได้รับจากเพื่อนและนักศึกษารุ่นพี่ การที่นักศึกษาสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ นับว่าเป็นพัฒนาการอย่างหนึ่งของนักศึกษาที่กำลังอยู่ในช่วงของชีวิตที่ต้องการจะเรียนรู้สิ่งใหม่และปรับตัวให้เข้ากับสังคม ดังนั้นมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา จึงต้องจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกลุ่มเพื่อน ให้เหมาะสมโดยการปลูกฝังกลมเกลียว อบรมสั่งสอนให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถส่งเสริมการ

จัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ พัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตนเอง และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกลุ่มเพื่อนเพื่อกำหนดเป็นตัวแปรสำหรับวัดระดับคุณภาพสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ดังนี้

- 1) การคบเพื่อน
- 2) ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม
- 3) การปรับตัวในกลุ่มเพื่อน
- 4) การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.4.4 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา

เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ และชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยดีมีความสุข ตลอดจนเป็นการมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักยกย่องผู้อื่น มีความเป็นผู้นำสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษา เป็นส่วนหนึ่งที่มีประโยชน์โดยตรง ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษา เกิดการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ ช่วยพัฒนานักศึกษาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ กิจกรรมนักศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลิกภาพช่วยสร้างเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน สร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้เกิดขึ้น และฝึกความเป็นผู้นำโดยมีอาจารย์ให้คำปรึกษา และมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา ให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรม นักศึกษา และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความถนัด ซึ่งย่อมจะทำให้ให้นักศึกษาเปรียบพร้อมไปด้วยคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านต่างๆ สามารถตัดสินใจ และปกครองตนเองได้ จากการศึกษาค้นคว้ากำหนดตัวแปรสำหรับวัดระดับคุณภาพสภาพแวดล้อมทางการศึกษาด้านกิจกรรมของนักศึกษา ดังนี้

- 1) ความเหมาะสมของนโยบายด้านกิจกรรมนักศึกษา
- 2) ความหลากหลายของกิจกรรมนักศึกษา
- 3) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ
- 4) ความเหมาะสมของกิจกรรมนักศึกษา
- 5) งบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา
- 6) ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง
- 7) คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมนักศึกษา

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (อ้างถึงใน กัมพล เกื้อกูล, 2547: 12-13) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการศึกษา หมายถึง สิ่งเร้าอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความรู้สึกประสาธสัมผัสของนักศึกษาสภาพที่เป็นอยู่หรือสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมเหล่านี้ สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกตซึ่งแบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

1) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการณ์หรือบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา พฤติกรรมการเรียนการสอนสามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม บรรยากาศทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ การแก้ปัญหา ซึ่งส่งผลต่อการเรียนการสอน

2) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ การจัดการดำเนินงานบริหารมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา ในด้านนโยบาย กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนการจัดการดำเนินการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิชาการ และการติดตามประเมินผลเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้

3) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความประทับใจในมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา โดยรวม หมายถึงสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการให้บริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา

4) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับเพื่อน หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวกับการคบเพื่อนในสถาบันการศึกษาสัมพันธภาพของนักศึกษา กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดความสามารถในการทำงานกลุ่มเพื่อประกอบกิจกรรมต่างๆ การยอมรับในรุ่นพี่รุ่นน้อง การเป็นผู้นำในกิจกรรมด้านต่างๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา

5) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของนักศึกษา การเรียนการสอน และการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องสมุด สถานที่ออกกำลังกาย โรงอาหาร ร้านค้า ระบบกำจัดขยะมูลฝอย ที่นั่งพักผ่อนหลังจกการเรียน การตกแต่งสถานที่ สภาพความปลอดภัย ความสะอาดและสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ภายในรั้วมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา

จากทัศนะดังกล่าวสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา ในฐานะที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของสังคม จำเป็นต้องมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาและการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ภายในของมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา ที่จะกระตุ้น เอื้ออำนวย หรือส่งเสริมการศึกษาของ

นักศึกษาในการที่จะพัฒนาตนเองไปสู่จุดมุ่งหมายในการเข้ามาศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา เป็นการสร้างศักยภาพของนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความรู้ ความสามารถ ที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพ การเข้าสังคม การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำ สามารถแก้ไขปัญหาได้ สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านสังคมกลุ่มเพื่อนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง

2.5 ข้อมูลสถาบันและการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันพัฒนา-บริหารศาสตร์

สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์เป็นสถาบันการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2509 ด้วยความช่วยเหลือเบื้องต้นจาก คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรมวิเทศสหการ มูลนิธิฟอร์ด และ Midwest University Consortium for International Affairs (MUCIA) โดยโอนคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ งานฝึกอบรมส่วนหนึ่งของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ งานฝึกอบรม และงานสอนส่วนหนึ่งของสำนักงานสถิติแห่งชาติ มาเป็นกิจกรรมหนึ่งของสถาบัน

2.5.1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ

สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์มีสถานภาพเป็นหน่วยงานระดับกรม ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแห่งเดียวในประเทศไทยที่ทำการสอนเฉพาะระดับ บัณฑิตศึกษา (สูงกว่าปริญญาตรี) โดยเน้นหนักในสาขาวิชาทางด้านการบริหารการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในด้านการวิจัย ฝึกอบรม และให้บริการทางวิชาการด้านอื่นๆ แก่หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจเอกชน และประชาชนทั่วไป

2.5.1.1 ปรัชญา

สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2509 เนื่องจากทรงเห็นว่าการพัฒนาประเทศในขณะนั้น มีความจำเป็นที่ต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยกันพัฒนา ดังพระราชปรารภที่ว่า ประเทศไทยมีความจำเป็นที่ต้องผลิตผู้เชี่ยวชาญสถิติ และผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเมื่อได้ก่อตั้งสถาบันขึ้น

แล้วตามพระราชดำริ สถาบันได้กำหนดตราสัญลักษณ์ของสถาบันเป็นรูปกงล้อคล้ายธรรมจักร ภายในดวงตราสัญลักษณ์มีรูปคบเพลิง 8 อัน สื่อความหมายถึง มรรคแปด ซึ่งหมายถึงหลักธรรมที่สำคัญของพระพุทธศาสนาที่ใช้เป็นแนวทางไปสู่การพ้นทุกข์ด้วยการใช้ปัญญา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จึงเห็นสมควรใช้แนวทางของมรรคแปด มาเป็นกรอบแนวคิดของปรัชญาที่พึงยึดถือสำหรับการทำงานของบุคลากรของสถาบัน โดยกำหนดเป็นปรัชญาของสถาบันว่า “สร้างปัญญา เพื่อการเปลี่ยนแปลง” (WISDOM for Change)

2.5.1.2 ปณิธาน

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ถือกำเนิดจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ สถาบันจึงน้อมนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระราชทานแก่บัณฑิตทั้งหลายในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ครั้งแรกของสถาบัน เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2513 มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติภารกิจ โดยนำความรู้และคุณธรรม มาสร้างปัญญา สร้างจิตสำนึก และความรับผิดชอบต่อสังคม ประเทศชาติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับให้เป็นสถาบันการศึกษาของประเทศ ที่มีศักยภาพพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ขอความตามพระบรมราโชวาท ซึ่งสถาบันน้อมนำมาใช้เป็นปณิธานของสถาบัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

...ท่านทั้งหลายที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ เป็นผู้ที่เชื่อได้ว่า มีความรู้ความสามารถสูง จึงเป็นที่หวังของคนไทยทั้งชาติ รวมทั้งของข้าพเจ้าด้วย ที่ได้อาศัยความรู้ ความคิด สติปัญญา และความสามารถ ในอันที่จะนำพาประเทศชาติให้ก้าวไปสู่ความมั่นคง และสมบูรณพูนสุข ขอให้ท่านรับหน้าที่อันมีเกียรตินี้ด้วยความมั่นใจ ตั้งใจและบริสุทธิ์ใจ แล้วร่วมกันปฏิบัติหน้าที่น้อยใหญ่ให้ลุล่วงไป ด้วยความขยันหมั่นเพียรและด้วยความสุจริต เทียงตรง ทั้งต่อตนเองและต่อประชาชน...(ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา, 2513)

2.5.1.3 วิสัยทัศน์

“สถาบันชั้นนำแห่งชาติที่สร้างผู้นำและองค์ความรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในระดับสากล” วิสัยทัศน์ของสถาบัน ประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ประการ ดังต่อไปนี้ :

1) ความเป็นสถาบันชั้นนำ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำด้านการบริหารการพัฒนา

2) ความเป็นสถาบันแห่งชาติ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งชาติ

3) ความเป็นสถาบันที่ได้มาตรฐานติดอันดับโลก

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สามารถดำเนินภารกิจหลัก ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

4) ความเป็นสถาบันที่มุ่งเน้นศาสตร์ด้านการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแห่งเดียวในประเทศไทยที่ทำการสอนเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษา (สูงกว่าปริญญาตรี) ในสาขาวิชาทางด้านการบริหารการพัฒนา ซึ่งแตกต่างจากสถาบันอื่น

5) ความเป็นสถาบันที่มีความเป็นเลิศใน 3 ภารกิจหลัก

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีความเป็นเลิศในภารกิจหลัก คือ งานด้านการวิจัย การจัดการศึกษา และการให้บริการวิชาการ

2.5.1.4 พันธกิจ

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ของสถาบัน จึงกำหนดพันธกิจที่ต้องดำเนินการไว้ ดังต่อไปนี้

- 1) สร้างผู้นำที่มีปัญญาคุณธรรมเพื่อพัฒนาประเทศ
- 2) สร้างองค์ความรู้ ศึกษาวิจัย ด้านการบริหารการพัฒนา
- 3) สร้างงานบริการวิชาการที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศ
- 4) สร้างเสริมค่านิยมและจิตสำนึกมุ่งมั่นพัฒนาประเทศ บนพื้นฐาน

ความเข้มแข็งของศิลปวัฒนธรรมไทย

- 5) สร้างเสริมการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้คุณค่ากับ

การพัฒนาและการมีส่วนร่วมของบุคลากร

- 6) สร้างประโยชน์ให้กับสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยสรุปพันธกิจของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คือ การมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีภาวะผู้นำ พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และให้บริการวิชาการ ด้านการบริหารการพัฒนา เพื่อให้บุคลากรของประเทศมีศักยภาพเพียงพอในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

2.5.1.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาวของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

พ.ศ. 2551–2565

- 1) ยุทธศาสตร์การสรรหา/คัดเลือก และพัฒนาบุคคลทุกกลุ่มให้มีขีดความสามารถสูง (Talent People) สามารถขับเคลื่อนสถาบันไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลกได้
- 2) ยุทธศาสตร์การระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาสถาบัน

- 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารงานต่างๆ ของสถาบัน ให้เอื้อต่อการปฏิบัติภารกิจไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ
- 4) ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภายนอก ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ
- 5) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างแบรนด์ของสถาบันใหม่ (Rebranding)
- 6) ยุทธศาสตร์การรักษาความเป็นเลิศทางวิชาการด้านหลักสูตร งานวิจัย และการบริการวิชาการที่มีความโดดเด่นและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
- 7) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างบทบาทและความรับผิดชอบต่อสังคม
- 8) ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งของศูนย์พัฒนาวิชาการต่างๆ

2.5.2 การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบัน

การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ปีการศึกษา 2554 ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับสถาบันและระดับหน่วยงานภายใน (คณะ/สำนัก) โดยในระดับสถาบันจะใช้ตัวบ่งชี้คุณภาพ เกณฑ์มาตรฐาน และเกณฑ์การประเมิน ตามมาตรฐานอุดมศึกษา “กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก” ที่ระบุไว้ในคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2553 ของสำนักกรรมการการอุดมศึกษา

ในส่วนของหน่วยงานภายใน ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานระดับคณะ/ศูนย์ จำนวน 8 คณะ/ศูนย์ ได้แก่ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ คณะสถิติประยุกต์ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม คณะภาษาและการสื่อสาร คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะนิติศาสตร์ และศูนย์ศึกษากิจการการทองเที่ยวแบบบูรณาการ หน่วยงานระดับสำนัก จำนวน 4 สำนัก ได้แก่ สำนักวิจัย สำนักฝึกอบรม สำนักการศึกษาระบบสารสนเทศ และสำนักบรรณสารการพัฒนา

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัมพิกา หล่อหลอม (2536) ได้ศึกษาเรื่องเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิต

มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2) นิสิตที่เรียนระดับชั้นต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านความสนใจของตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) นิสิตที่เรียนวิชาเอกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) นิสิตที่มีสภาพการเรียนแตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสนใจของตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านเศรษฐกิจ ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย นิสิตที่มีสภาพการเรียนแตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสนใจของตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านเศรษฐกิจ ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย 5) นิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีคณะต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเศรษฐกิจ ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านความสนใจของตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 6) นิสิตที่มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประกอบอาชีพ และด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 7) นิสิตที่มีอาชีพต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 8) นิสิตที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเศรษฐกิจ ด้านการประกอบอาชีพ และด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เจริญ ไสภา (2551) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของ นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ

แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำแนกตามเพศ อายุ ภูมิลำเนา สถานภาพการสมรส สาขาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรที่ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา การประกอบอาชีพปัจจุบัน และรายได้ประจำต่อเดือน ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่านักศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านสถาบัน ด้านอาชีพ และด้านพัฒนาตนเอง

2) ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน พบว่า

(1) ด้านเพศ ด้านภูมิลำเนา พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันและมีภูมิลำเนาต่างกัน มีแรงจูงใจในด้านสังคม ด้านสถาบัน ด้านประกอบอาชีพ ด้านพัฒนาตนเอง และโดยภาพรวมในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

(2) ด้านอายุ พบว่า นักศึกษาที่มีช่วงอายุต่างกันมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในด้านสังคม ด้านการพัฒนาตนเอง และโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสถาบันและด้านประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

(3) ด้านสถานภาพการสมรส พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ด้านสังคม ด้านประกอบอาชีพ ด้านพัฒนาตนเอง และโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่มีแรงจูงใจด้านสถาบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

(4) ด้านสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในด้านสังคม ด้านประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาตนเอง ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสถาบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

(5) ด้านหลักสูตรที่กำลังศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในหลักสูตรแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับ

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านพัฒนาตนเอง และโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสถาบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

(6) ด้านการประกอบอาชีพในปัจจุบัน พบว่า นักศึกษาที่ประกอบอาชีพในปัจจุบันแตกต่าง มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในด้านสังคม ด้านพัฒนาตนเอง และโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสถาบัน และด้านประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

(7) ด้านรายได้ประจำต่อเดือน พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ประจำเดือนแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในด้านสังคม ด้านพัฒนาตนเอง และโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสถาบันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปาริชาติ คุณปลื้ม (2553: 35-43) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท: กรณีศึกษา นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 217 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ใช้การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-25 ปี มากที่สุด ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเรียนต่อมากที่สุดคือตนเอง และคิดว่าถ้ามีโอกาสจะตัดสินใจเรียนต่อมากกว่าไม่เรียน เมื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยให้พิจารณาเฉพาะชื่อปัจจัย โดยไม่มีรายละเอียด ผู้ตอบได้เรียงลำดับจากมากไปน้อย ผู้วิจัยได้สรุปรวมเป็นค่าเฉลี่ย เรียงลำดับปัจจัยที่ให้ความสำคัญมากที่สุดไปถึงปัจจัยที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุด เรียงลำดับได้ดังนี้ ปัจจัยด้านอุปกรณ์การเรียน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านคุณภาพในการให้บริการ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของสถาบัน ปัจจัยด้านสถานที่ ทำเลที่ตั้ง ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ปัจจัยด้านการเพิ่มโอกาสในการหางานทำในอนาคต ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการเรียนและปัจจัยด้านหลักสูตร/จำนวนสาขาวิชา

ผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทโดยรวมและรายด้านจำแนกตามเพศ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทจำแนกตามอายุ 20-25 ปี 26-30 ปี 31-35 ปี และอายุสูงกว่า 35 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท จำแนกตามอายุโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่มอายุสูงกว่า 35 ปี จำแนกเป็นรายปัจจัยพบว่า ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ ปัจจัยด้านหลักสูตร/จำนวนสาขาวิชา ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน ปัจจัยด้านอุปกรณ์การเรียน ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของสถาบัน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และปัจจัยด้านคุณภาพในการให้บริการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่มอายุสูงกว่า 35 ปี ส่วนปัจจัยด้านสถานที่ ทำเลที่ตั้งปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการเรียน และปัจจัยด้านการเพิ่มโอกาสในการหางานทำในอนาคต มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่มอายุ 26-30 ปี ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทจำแนกตามผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเรียนที่แตกต่างกัน ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยรายด้านพบว่า ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเรียนต่อในระดับปริญญาโทคือ บิดามารดามีค่าเฉลี่ยสูงสุดในปัจจัยด้านภาพลักษณ์ ปัจจัยด้านสถานที่ ทำเลที่ตั้ง และปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการเรียน ส่วนผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเรียนต่อในระดับปริญญาโทคือ ตนเองจะมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในปัจจัยด้านหลักสูตร/จำนวนสาขาวิชา ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน ปัจจัยด้านอุปกรณ์การเรียน ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของสถาบัน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านคุณภาพในการให้บริการและปัจจัยด้านการเพิ่มโอกาสในการหางานทำในอนาคต และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทระหว่างบุคคลที่คิดจะเรียนและไม่คิดจะเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ปัจจัยโดยรวม ปัจจัยด้านหลักสูตร/จำนวนสาขา และปัจจัยด้านการบริหารจัดการของสถาบันมีผลกระทบต่อการตัดสินใจศึกษาต่อปริญญาโทของผู้ที่คิดจะเรียนมากกว่าผู้ที่ไม่คิดจะเรียนส่วนปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์การเรียน ด้านสถานที่ ทำเลที่ตั้งด้านค่าใช้จ่ายในการเรียนด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน ด้านคุณภาพในการให้บริการ และด้านเพิ่มโอกาสในการหางานทำในอนาคต พบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างผู้ที่คิดจะเรียนต่อและคิดว่าจะไม่เรียนต่อ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาปริญญาโทในทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุดได้ดังนี้ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการเรียนปัจจัยด้านหลักสูตร/จำนวนสาขาวิชา ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของสถาบัน ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน

ปัจจัยด้านสถานที่ ทำเลที่ตั้ง ปัจจัยด้านคุณภาพในการให้บริการ ปัจจัยด้านอุปกรณ์การเรียน ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ ปัจจัยด้านการเพิ่มโอกาสในการหางานทำในอนาคต และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

ศรัววรรณ ขวัญชุม และ อาณัติ ปาลพันธ์ (2554: 1-19) แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2553 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล โดยจำแนกตามตัวแปร กลุ่มสาขาวิชาที่เลือกเข้าศึกษา 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสาธารณสุขศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก กลุ่มทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มภาษาศาสตร์วัฒนธรรมและการศึกษา กลุ่มสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์และศิลปศาสตร์ และมีการตั้งสมมติฐานของการวิจัย คือ นักศึกษาที่มีกลุ่มสาขาวิชาที่เลือกเข้าศึกษาต่างกัน ได้แก่ กลุ่มวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาธารณสุขศาสตร์ กลุ่มทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มภาษาศาสตร์วัฒนธรรมและการศึกษา และกลุ่มสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์และศิลปศาสตร์ จะมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในด้านวิชาการ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง/ด้านความมุ่งหวังของตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดลแตกต่างกัน ซึ่งได้ทำการวิจัยจากนักศึกษาใหม่ที่เข้ารับการปฐมนิเทศนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 943 คน โดยใช้วิธีการเจาะจงกลุ่มตัวอย่างและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพ อาชีพปัจจุบัน ระดับการศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่เลือกเข้าศึกษา คณะสถาบันการศึกษาระดับ ป.ตรี ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีองค์ประกอบของแรงจูงใจ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ หมายถึง ความมีชื่อเสียงหรือความรู้ความสามารถของคณาจารย์ ความพร้อมด้านการเรียนการสอนและงานวิจัย 2) ด้านสังคม หมายถึงความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยมหิดลหรือการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน 3) ด้านเศรษฐกิจ หมายถึงค่าใช้จ่ายในการศึกษา อัตราค่าหน่วยกิตระยะเวลาในการศึกษา และ 4) ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง หมายถึง บุคคลในครอบครัว อาจารย์ เพื่อน รวมทั้งการตัดสินใจด้วยตนเอง

สรุปผลการวิจัย พบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล เป็นนักศึกษาเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ร้อยละ 79.6 และมีสถานภาพโสด

โดยส่วนใหญ่ยังไม่มีการทำ เนื่องมาจากสภาพสังคมปัจจุบันคนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษามากขึ้นและกลายเป็นบรรทัดฐานของสังคมว่าอย่างน้อยทุกคนต้องจบปริญญาโท ก่อนประกอบอาชีพ (ซาริรพี สื่อนิ: 2552) และกลุ่มสาขาวิชาที่นักศึกษาเข้าศึกษามากที่สุด คือ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รองลงมา คือ กลุ่มวิทยาศาสตร์และการแพทย์

จากการศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านวิชาการ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง/ด้านความมุ่งหวังของตนเอง สรุปว่า

1) ด้านวิชาการ นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในระดับมากที่สุด โดยนักศึกษาให้ความสำคัญกับศักยภาพด้านการเรียนการสอน งานวิจัย และความรู้ความสามารถของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหิดล และการพัฒนางานด้านวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดลที่เจริญก้าวหน้าโดยตลอด ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมหิดล คือ สร้างความเป็นเลิศในการวิจัยและสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ และความเป็นเลิศทางวิชาการ

2) ด้านสังคม นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านสังคมในระดับมาก คือ รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเป็นอย่างดี การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษายังสร้างโอกาสให้มีอาชีพที่มั่นคงก้าวหน้า เนื่องมาจากความมีชื่อเสียงของสถาบันการศึกษาเป็นปัจจัยที่ทำให้มีเหตุจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อสถาบันนั้น

3) ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านเศรษฐกิจในระดับปานกลาง เนื่องมาจากสาเหตุ ทุนการศึกษาที่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ และความสะดวกในการเดินทางหรือสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยมหิดล

4) ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง/ด้านความมุ่งหวังของตนเอง นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ในระดับมาก คือ ความต้องการของบิดามารดา หรือผู้ปกครองต้องการให้เข้าศึกษาต่อ หรือการตัดสินใจด้วยตนเองในการเลือกสถาบันการศึกษา เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพที่ตนทำงาน หรือเพิ่มวุฒิทางการศึกษา ซึ่งเป็นแรงจูงใจเกิดขึ้นมาจากความต้องการของบุคคล (Brow: 1980)

ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในด้านสังคมแตกต่างกัน และกลุ่มทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจะมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในด้านสังคมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง/ด้านความมุ่งหวังของตนเองแตกต่างกัน

ประภา สีนวรพันธุ์ (2554: 1-9) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการศึกษาคือ การศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการศึกษาคือ การศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ พนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติความสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

สรุปผลและอภิปรายผล จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ รายได้ต่อเดือน ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน เกรดเฉลี่ยที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี แตกต่างกัน มีแนวโน้มการศึกษาคือ การศึกษาต่อในระดับปริญญาโท แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ ปรมะ เสดะเวทิน (2533) กล่าวว่า เพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยมและทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมและสังคม กำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคมของบุคคล มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อปฏิกิริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสาร เพราะแต่ละคนมีวัฒนธรรม ประสบการณ์ ทัศนคติ ค่านิยมและเป้าหมายที่ต่างกัน

2) คุณสมบัติสถาบันการศึกษาด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านหลักสูตรที่เปิดสอน และด้านชื่อเสียงของผู้สอน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ กับระดับของโอกาสที่จะเรียนต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ ซึ่งจากวิจัยของศิลาลักษณ์ แสงพันธุ์ และคณะ (2552) พบว่า ปัจจัยด้านสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการประกอบการ อยู่ในระดับมาก ด้วยเหตุผลสำคัญที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) มหาวิทยาลัยเปิดสาขาที่ตรงกับความต้องการ 2) สถาบันมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ และ 3) ศรัทธาในประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัย และคณาจารย์ มีผลงานวิชาการเป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับในวงการอยู่ในลำดับที่ 5

3) ค่านิยมปลายทางโดยรวม กับ ระดับของโอกาสที่จะเรียนต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ เมื่อค่านิยมปลายทาง เพิ่มขึ้น จะทำให้ระดับของโอกาสที่จะเรียนต่อใน

ระดับปริญญาโท เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชลลดา สิทธิกรโสมนัส (2548) ที่พบว่าจุดมุ่งหมายในการเลือกศึกษาต่อเพื่อเพิ่มเติมความรู้ให้กับตนเอง และเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมส่วนมากของบุคคลที่แสดงออกมานั้น เกิดจากความตั้งใจภายในของตัวบุคคล

เสาวลักษณ์ ปัญญาภาส (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนหลักสูตรปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาปริญญาโทที่กำลังศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของนักศึกษาปริญญาโทในการศึกษาที่คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อหลักสูตรปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดคือเรื่องช่องทางในการติดต่อสื่อสารและการหาข้อมูลในด้านต่างๆ ให้กับนักศึกษารองลงมาคือ เรื่องการพัฒนาปรับปรุงเว็บไซต์ของคณะให้เป็นปัจจุบัน และที่มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุดคือเรื่องสถานที่ตั้งของสถาบันอยู่ไกล ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเรื่อง อาหารว่างที่จัดให้น้อยที่สุด ดังนั้นคณะบริหารธุรกิจควรมีการปรับปรุงคุณภาพและรสชาติของอาหารว่างที่จัดให้นักศึกษา โดยเรื่องความสดและสะอาด มีปริมาณที่เหมาะสมและมีรสชาติที่ถูกปากและนักศึกษามีความพึงพอใจในด้านเจ้าหน้าที่ดูแลหลักสูตรในเรื่องจำนวนเจ้าหน้าที่ในการดูแลตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสมน้อยที่สุด ดังนั้นคณะบริหารธุรกิจควรมีการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลหลักสูตรให้มากขึ้น เพื่อที่จะสามารถดูแลนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง และนักศึกษามีความพึงพอใจเรื่องวัสดุและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ได้รับ เช่น เอกสารในการเรียนหนังสือ สื่อในการเรียนการสอนเป็นต้นน้อยที่สุด ดังนั้นคณะบริหารธุรกิจควรปรับปรุงเรื่องการจัดหาและบริการสื่อวัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอนให้เพียงพอต่อนักศึกษา และคณะบริหารธุรกิจควรปรับปรุงช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างคณะกับนักศึกษา โดยอาจจะติดต่อกับนักศึกษาผ่านทางโทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ต และควรจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

วันวิสาข์ แก้วสมบุญ (2556: 1-4) สรุปเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาไว้ว่าจากกรวิเคราะห์รายด้านพบว่าเหตุจูงใจที่ทำให้นิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ของสถาบันการศึกษา
  - (1) มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรการเรียนการสอนตรงตามความต้องการของนักศึกษา
  - (2) มหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย
  - (3) มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง
  - (4) อาจารย์ที่สอนมีชื่อเสียงและมีคุณภาพ
  - (5) มีการทดลองปฏิบัติงานในสถานการณจริง
  - (6) ความสะดวกสบายของห้องเรียนและสวัสดิการของห้องอเนกประสงค์ต่างๆ
- 2) ปัจจัยด้านราคา
  - (1) ค่าเล่าเรียนมีความเหมาะสม
  - (2) ระบบการจ่ายค่าเล่าเรียนมีความสะดวก อาจมีการโอนผ่านบัญชีธนาคาร
- 3) ปัจจัยด้านสถานที่
  - (1) มหาวิทยาลัยมีที่จอดรถกว้างขวางและสะดวกสบายแก่นักศึกษา
  - (2) มีพื้นที่บริเวณมหาวิทยาลัยกว้างขวางและมีสภาพแวดล้อมที่ดี
  - (3) สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยมีความสะดวกในการเดินทางและเป็นศูนย์กลางในการเดินทาง
- 4) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด
  - (1) ทางมหาวิทยาลัยมีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ในสื่อต่างๆ อย่างทั่วถึง
  - (2) ทางมหาวิทยาลัยมีระบบการผ่อนผันค่าเล่าเรียนหรือมีทุนการศึกษาให้
- 5) ปัจจัยด้านหน้าที่การงาน ผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทสามารถเข้าสู่ตำแหน่งบางตำแหน่งได้ง่ายกว่าผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี เนื่องจากบางหน่วยงานจะกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าสอบไว้ตั้งแต่ตอนเริ่มต้น เนื่องจากเชื่อว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง น่าจะมีวุฒิภาวะและประสบการณ์มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ
- 6) ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว ผู้ที่มาศึกษาต่ออาจมีเหตุผลส่วนตัวในการเข้าศึกษาต่อ เพราะอยากมีชื่อเสียง เกียรติยศ อยากได้ชื่อว่าเป็นผู้จบปริญญาโท ต้องการที่จะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์จากมหาวิทยาลัย โดยเน้นที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชาเพื่อสามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง
- 7) ปัจจัยด้านอิทธิพลจากการชักจูงจากบุคคลและสื่อ นิสิตบางคนเข้ามาศึกษาต่อโดยการสนับสนุนหรือได้รับคำชี้แจงจากเพื่อน ครู อาจารย์ที่เคยสอนมา ญาติพี่น้องหรือสามี

ภรรยาให้การสนับสนุน ตลอดจนได้ทราบข่าวการรับสมัครจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

8) ปัจจัยด้านการเป็นสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการของสังคม เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่ ก่อนตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้น ต้องมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเรื่อง ความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันว่าเน้นไปในสาขาวิชาใดและมีความต้องการนิสิตที่จบปริญญาโทมากกว่าปริญญาตรีมากน้อยแค่ไหน

กรรฐ์ อยู่สุข (2556) ศึกษาปัจจัยที่ควรพิจารณาในการเรียนต่อด้าน MBA: 11 Cs to Consider in MBA Course โดยสำรวจ ปัจจัยที่ควรพิจารณาในการตัดสินใจว่าจะเรียนหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจหรือ MBA ที่ไหนดี นั้นมีอะไรบ้าง โดยพบว่าคนที่เลือกเรียนต่อด้าน MBA นั้นมักพิจารณาดูปัจจัยในการเลือกเรียน โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 11 ปัจจัยด้วยกันคือ

1) Curriculum หมายถึงตัวหลักสูตรที่ต้องการเรียน ปัจจุบันสถาบันที่สอนระดับอุดมศึกษามักเปิดหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจหรือ MBA จำนวนมาก แต่ละที่ก็พยายามแย่งชิงให้มีสาขาวิชาที่หลากหลายเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนในการเลือกเรียนหลักสูตรในสาขาวิชาที่ตนเองต้องการมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นสาขาวิชาเกี่ยวกับการเงิน การตลาด การเป็นผู้ประกอบการ การจัดการนวัตกรรม การจัดการเทคโนโลยี การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการธุรกิจการบิน การจัดการธุรกิจสุขภาพ การจัดการธุรกิจท่องเที่ยว ธรรมมาภิบาล ฯ การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรยังแบ่งตามผู้เรียนคือหลักสูตรที่เรียนในเวลาราชการ (Full Time) เรียนนอกเวลาราชการเฉพาะเย็นวันธรรมดาหรือเสาร์อาทิตย์อีกด้วย จากการสำรวจพบว่าเนื้อหาหลักในการเรียนการสอนของแต่ละหลักสูตรนั้นแทบจะไม่มี ความแตกต่างกัน แต่จะแตกต่างกันที่รายวิชาที่เพิ่มเติมเข้ามาตามแขนงที่หลักสูตรนั้นๆ ต้องการเน้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาที่ลึกซึ้งมากขึ้นเช่น MBA ด้านการเงิน ก็จะเรียนรายวิชาหลักคล้ายกับ MBA สาขาวิชาอื่นๆ แต่จะมีรายวิชาเกี่ยวกับการเงินมากกว่า ส่วนคนที่เรียน MBA ด้านการจัดการธุรกิจการบิน นอกจากรายวิชาหลักที่เรียนเหมือนกับ MBA สาขาอื่นๆ แล้วก็จะเพิ่มเติมเนื้อหาที่เน้นไปทางธุรกิจการบิน พาณิชยเป็นต้น ดังนั้นตัวผู้เรียนเองควรพิจารณาให้ดีก่อนตัดสินใจว่าสนใจเรียน MBA ที่เน้นสาขาวิชาใดเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เลือกหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการ ทั้งนี้อาจดูจากลักษณะงานของตนเองว่าเกี่ยวข้องกับอะไร หรือต้องใช้ความรู้ด้านใดเป็นพิเศษเพื่อที่จะสามารถนำเอาสิ่งที่เรียนนั้นมาปรับใช้ในการทำงานของตนได้

2) Course Instructors นอกจากเรื่องของเนื้อหาหลักสูตรแล้ว อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้เรียนควรพิจารณา เพราะเนื้อหาหลักสูตรแม้ดีเพียงใด แต่ถ้า

อาจารย์ผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนอย่างแท้จริงหรือถ่ายทอดได้ไม่ดีพอ ก็ไม่สามารถทำให้การเรียน MBA ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพได้ ผู้ที่สอนในเนื้อหาใดๆ ควรเป็นคนที่มีความประสพการณ์ในการสอน การทำงานหรือทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหานั้นๆ มาพอสมควร เช่นหากสอนเกี่ยวกับการสื่อสารการตลาด ก็ควรผ่านการงานด้านการตลาดไม่ว่าจะเป็นที่ปรึกษาให้กับองค์กรธุรกิจหรือการทำวิจัยด้านการสื่อสารการตลาดมา ทั้งนี้ผู้ที่กำลังตัดสินใจเรียนสามารถพิจารณาจากตัวของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละหลักสูตรได้จากคุณวุฒิอีกทาง เช่น อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรจบปริญญาเอกในด้านที่เกี่ยวข้องจากสถาบันที่น่าเชื่อถือหรือมีชื่อเสียง หรืออาจารย์ผู้สอนมีตำแหน่งวิชาการไม่ว่าจะเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ผศ.), รองศาสตราจารย์ (รศ.) และศาสตราจารย์ (ศ.) เพราะคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการเป็นอีกตัวชี้วัดหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเชี่ยวชาญในรายวิชานั้นๆ อย่างแท้จริง สิ่งหนึ่งที่ไม่มองข้ามในการพิจารณาอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรคือควรมีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ทำการสอนเต็มเวลาในหลักสูตรของสถาบันนั้นพอสมควร เพราะบางมหาวิทยาลัยที่เปิดสอน MBA บางที่พบว่ามีอาจารย์ประจำหลักสูตรเพียงแค่ 4-5 คนเท่านั้น แต่อาจารย์ที่มาสอนในหลักสูตรส่วนใหญ่กลับเป็นอาจารย์พิเศษที่เชิญจากสถาบันอื่นมาสอน ที่ต้องพิจารณาข้อนี้ด้วยเพราะอาจารย์ประจำจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เรียนด้วย แต่อาจารย์ที่ทางสถาบันเชิญมาสอนหรืออาจารย์พิเศษนั้นไม่ได้มาเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้เรียน ดังนั้น หากจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรน้อยก็อาจมีเวลาหรือการเอาใจใส่ดูแลให้คำปรึกษาผู้เรียนได้ไม่มีประสิทธิภาพพอ ก็อาจส่งผลกระทบต่อตัวผู้เรียนด้วยเช่นกัน เช่นอาจจบช้าเพราะขาดการให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นต้น

3) Cost หรือค่าใช้จ่ายเป็นอีกปัจจัยที่ไม่อาจมองข้ามได้ บางคนอาจพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายเป็นอันดับแรกในการเลือกที่จะเรียน MBA ที่ใด แต่ละที่ก็มีค่าใช้จ่ายใน MBA แต่ละหลักสูตรของแต่ละมหาวิทยาลัยไม่เท่ากันนะครับ นอกจากนี้หลักสูตร MBA ของมหาวิทยาลัยเดียวกัน แต่เรียนเต็มเวลากับเรียนนอกเวลา เรียนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ก็จะมีค่าใช้จ่ายแตกต่างกันอีกด้วย ดังนั้นตัวผู้กำลังตัดสินใจเลือกหลักสูตร MBA ควรพิจารณาว่าค่าใช้จ่ายที่ตนเองคิดว่าพอจะรับไหวในการเรียนตลอดหลักสูตรอยู่ที่ประมาณเท่าไร เพราะปัจจุบันค่าใช้จ่าย MBA ก็อยู่ที่ตั้งแต่ 80,000 ถึงหนึ่งล้านกว่าบาทขึ้นอยู่กับหลักสูตรและสถาบัน นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่อาจเพิ่มเติมขึ้นมาอีกซึ่งก็ต้องนำมาพิจารณาร่วมด้วยเช่นกัน ได้แก่ ค่าหนังสือ ค่าเดินทาง ค่าดูงานซึ่งก็มีทั้งแบบที่จัดให้นักศึกษาไปดูงานในประเทศหรือต่างประเทศแล้วแต่หลักสูตร ค่ากิจกรรมนอกสถานที่ ทั้งหมดต้องนำมาพิจารณารวมในค่าใช้จ่ายด้วยนะครับ เพราะบางที่บางหลักสูตรอาจจะระบุเฉพาะค่าธรรมเนียมและค่าเทอม แต่ไม่ได้ระบุค่าอะไรต่อมิอะไรต่างๆ

เหล่านี้ไว้ทำให้ผู้เรียนเห็นว่าค่าเล่าเรียนไม่แพง แต่พอไปเรียนจริงๆ แล้วมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเข้ามา นอกจากค่าเรียนแล้วคิดว่าหลักสูตรที่จะเรียนมีทุนให้ด้วยหรือเปล่า อาจจะเป็นทุนบางส่วนหรือทุนที่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายทั้งหมด

4) Core Facilities สิ่งอำนวยความสะดวกที่หลักสูตรหรือมหาวิทยาลัยมีให้บริการสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าปัจจัยอื่นๆ เพราะอุปกรณ์ในการเรียนการสอน ระบบสารสนเทศที่จำเป็น ระบบอินเทอร์เน็ตให้นักศึกษา แหล่งค้นคว้าข้อมูลอย่างห้องสมุดคณะหรือมหาวิทยาลัยนั้นนับเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอน เพราะการเรียน MBA นั้นจำเป็นต้องมีการค้นคว้าข้อมูลค่อนข้างมาก ดังนั้นหากหลักสูตรหรือมหาวิทยาลัยมีแหล่งในการค้นคว้าข้อมูลให้ก็จะเป็นการสะดวกต่อตัวผู้เรียนที่ไม่ต้องออกไปหาหยิบยืมจากแหล่งอื่น

5) Class size จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ต้องพิจารณา เพราะอย่าลืมว่าการเรียนการสอน MBA นั้นควรจะต้องมีการถกเถียงอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาหรือกรณีศึกษาต่างๆ หากจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมากเกินไปย่อมไม่ดีต่อการเรียนการสอนรูปแบบดังกล่าวเพราะไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึง ตัวผู้เรียนก็อาจจะได้รับผลจากการเรียนรูปแบบดังกล่าวได้ไม่เต็มที่ อีกทั้งหากมีผู้เรียนมากเกินไปจะทำให้ภาระการเป็นที่ปรึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตรมากเกินไป จนไม่มีเวลาเพียงพอในการคอยให้คำปรึกษาหรือไม่สามารถดูแลเรื่องการทำวิทยานิพนธ์ได้

6) Credit ความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของทั้งสถาบัน คณะ คณาจารย์ หลักสูตร และการได้รับการยอมรับในเรื่องของคุณภาพของบัณฑิตที่จบจากหลักสูตร รวมไปถึงความสำเร็จของศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน นับเป็นอีกปัจจัยที่ไม่ควรมองข้าม เพราะสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรที่เราจะเลือกเรียนนั้นมีคุณภาพสูงเพียงใด การที่หลักสูตรได้รับการยอมรับจากองค์กรต่างๆ ว่าผู้ที่เรียนจบจากที่นี่มีความสามารถในการทำงาน ย่อมสร้างความน่าเชื่อถือให้กับตัวผู้เรียนได้และย่อมเพิ่มโอกาสในการได้รับข้อเสนอที่ดีในเส้นทางอาชีพของผู้เรียนด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ความสำเร็จของผู้ที่จบจากหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการที่ผู้จบจากหลักสูตรของสถาบันนั้นๆ ได้รับค่าตอบแทนสูงกว่า หรือมีจำนวนของศิษย์เก่าจากหลักสูตรของสถาบันนั้นๆ ก้าวเข้าสู่ระดับบริหารขององค์กรต่างๆ มากกว่าก็ย่อมแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบ่มเพาะผู้เรียนในการก้าวเข้าสู่อาชีพได้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี ดังนั้นเวลาจะเลือกหลักสูตรควรดูเรื่อง Credit ของหลักสูตรด้วย

7) Connection สิ่งหนึ่งที่คนเรียน MBA ต้องการหลังจากเข้าไปเรียนในหลักสูตรของสถาบันใดๆ นั้นคือการมีการสร้างเครือข่ายที่ดี บางคนต้องการให้ได้เรียนหลักสูตรเดียวกันใน

ชั้นเรียนที่มีผู้เรียนเป็นนักธุรกิจ หรือทายาทนักธุรกิจ นักการเมืองชื่อดัง เพื่อต้องการเข้าไปสานสัมพันธ์เพื่อต่อยอดธุรกิจหรือความก้าวหน้าของอาชีพการงานของตัวเอง อีกทั้ง ในปัจจุบันการสร้างเครือข่ายนับวันจะมีความสำคัญมากขึ้นในการทำธุรกิจหรือความก้าวหน้าในอาชีพ เพราะหากตัวผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมชั้นที่เก่ง มีความสามารถในการทำธุรกิจหรือสามารถให้คำแนะนำปรึกษาได้ ก็ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในอนาคตได้เช่นกัน

8) Convenience อีกหนึ่งปัจจัยในการเลือกเรียน MBA คือความสะดวกสบายของตัวผู้เรียนครับ เพราะถ้าเลือกได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสถานที่หรือการเดินทางก็ไม่ควรจะลำบากเกินไป บางคนอาจเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบันที่ใกล้ๆ กับที่ทำงานหรือที่บ้านของตัวเอง จะได้เดินทางสะดวก เพราะหากต้องมาเสียเวลากับการเดินทางแล้ว ส่งผลต่อการเรียน ใครขับรถไปเรียนต้องดูด้วยว่ามีที่จอดรถให้เพียงพอหรือไม่ ช่วงหลังๆ จึงมีมหาวิทยาลัยบางแห่งไปเปิดหลักสูตรตามใจกลางเมืองที่ผู้เรียนสามารถเดินทางไปเรียนได้อย่างสะดวกสบาย ในต่างจังหวัดเองก็มีผู้สนใจอยากเรียนหลักสูตร MBA มากแต่บางแห่งไม่มีหลักสูตรให้เรียนจะให้เดินทางเข้ามาเรียนที่กรุงเทพก็ลำบากไม่สะดวก จึงมีบางมหาวิทยาลัยเข้าไปตั้งศูนย์หรือวิทยาเขตในพื้นที่เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

9) Case Studies ตัวอย่างหรือกรณีศึกษาที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนนั้น มีความสำคัญที่สามารถทำให้ผู้เรียน MBA ได้เข้าใจและมองเห็นภาพจริงได้มากกว่าที่จะเน้นเรียนจากเนื้อหาอย่างเดียวนั่นเอง ซึ่งตัวอย่างหรือกรณีศึกษานั้นอาจมาจากผู้บริหารหรือเจ้าของธุรกิจต่างๆ มาเป็นคนบรรยายให้นักศึกษาเรียนรู้และสามารถถามคำถามกับผู้ที่มีประสบการณ์ได้โดยตรง นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการเรียน MBA นอกจากนี้ตัวอย่างของกรณีศึกษาอาจมาจากตัวของผู้เรียนร่วมคลาสเดียวกันที่ต้องการนำเอาปัญหาหรือวิธีการจัดการจากประสบการณ์ตรงของตนเองมาร่วมแบ่งปันเพื่อให้ทุกคนได้ช่วยกันขบคิด อภิปรายหรือช่วยกันหาทางออกหรือวิธีการจัดการแบบอื่นที่บางครั้งอาจนึกไม่ถึงก็ได้ หรืออาจมาจากงานศึกษาวิจัยของอาจารย์ผู้สอนเองที่ได้ทำการศึกษาวิจัยแล้วนำมาเป็นกรณีศึกษาให้กับผู้เรียนในชั้นก็ได้ หลักสูตร MBA ที่ดีควรมีตัวอย่างหรือกรณีศึกษาที่น่าสนใจและหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาตัวอย่างได้จากกรณีศึกษาได้อย่างเต็มที่

10) Community เรื่องของชุมชนการเรียน MBA ของผู้เรียน ผู้เรียนบางคนมักสอบถามว่า เพื่อร่วมชั้นส่วนใหญ่เป็นยังไง แข่งขันกันสูงหรือไม่ ดังนั้น หากใครที่ยังกลัวว่าจะเจอกับบรรยากาศการเรียนที่แข่งขันกันมากเกินไปหรือไม่ชอบบรรยากาศที่ต้องเรียนแบบแบ่งพรรคแบ่งพวก แบ่งกลุ่มกันมากเกินไปควรพิจารณาเรื่องนี้ด้วย

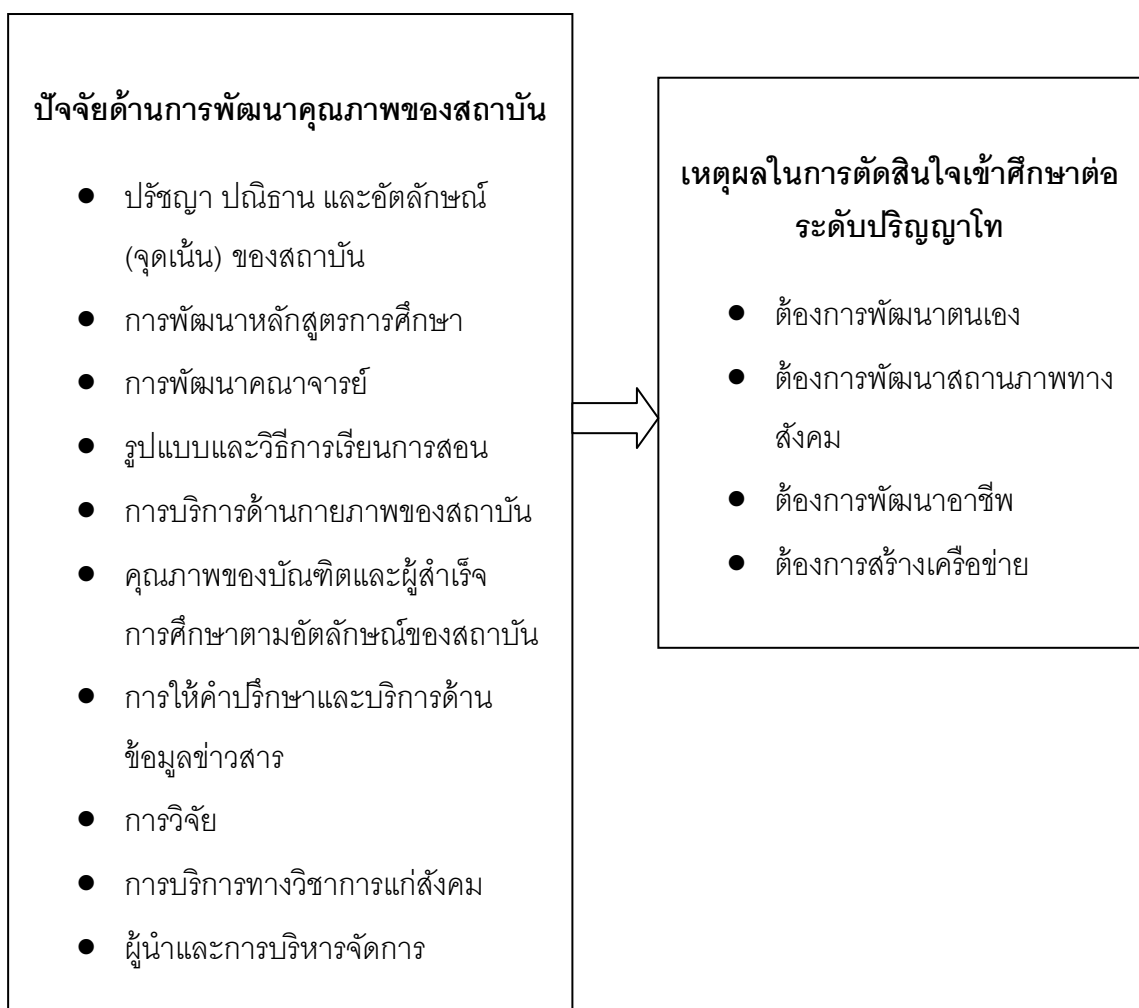

11) Culture วัฒนธรรมของแต่ละสถาบันที่เปิดสอน MBA นั้นแต่ละที่ย่อมแตกต่างกันอย่างแน่นอน บางที่อาจมีความเป็นนานาชาติค่อนข้างสูง บางที่ยังคงมีระบบรุ่นพี่รุ่นน้อง ระบบอาวุโส หรือบางมหาวิทยาลัยค่อนข้างจะมีความเป็น Traditional มาก ผู้เรียนควรพิจารณาว่า วัฒนธรรมของสถาบันสำหรับหลักสูตรที่จะเรียนเหมาะกับตัวเองหรือไม่ หากไปเจอหลักสูตรที่ วัฒนธรรมการเรียนการสอนไม่ตรงกับที่ตัวเองต้องการก็อาจไม่มีความสุขในการเรียนได้

บทที่ 3

กรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2 สมมติฐานการวิจัย

3.2.1 สถานภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลให้เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของ นักศึกษาระดับปริญญาโทสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

3.2.2 สถานภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการ พัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

3.2.3 เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อที่แตกต่างกันส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

3.3 คำนิยามศัพท์

3.3.1 ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน หมายถึง ปัจจัยด้านการพัฒนา 10 ด้าน ได้แก่ 1) ปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ (จุดเน้น) ของสถาบัน 2) การพัฒนาหลักสูตรการศึกษา 3) การพัฒนาคณาจารย์ 4) รูปแบบและวิธีการเรียนการสอน 5) การบริการด้านกายภาพของ สถาบัน 6) คุณภาพของบัณฑิตและผู้สำเร็จการศึกษาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน 7) การให้ คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร 8) การวิจัย 9) การบริการทางวิชาการแก่สังคม และ 10) ผู้นำและการบริหารจัดการ

3.3.2 ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ (จุดเน้น) ของสถาบัน หมายถึง สถาบันมี ปรัชญา สร้างปัญญา เพื่อการเปลี่ยนแปลง (WISDOM for Change) ซึ่งเหมาะสมกับสภาพการณ์ ในปัจจุบัน สามารถผลิตบัณฑิตที่มีภาวะผู้นำและมีความรู้คู่คุณธรรม เป็นสถาบันชั้นนำแห่งชาติที่ สร้างผู้นำและองค์ความรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในระดับสากลที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะระดับ บัณฑิตศึกษา (สูงกว่าปริญญาตรี)และมีความเป็นเลิศใน 3 ภารกิจ คือ การวิจัย การจัดการเรียน การสอน และการบริการวิชาการ

3.3.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา หมายถึง สถาบันมีการเปิดหลักสูตรใหม่และ ปรับปรุงหลักสูตรเดิมอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนา ตรงกับความ ต้องการบัณฑิตในตลาดแรงงาน อีกทั้งมีองค์ความรู้ทันสมัยสอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการ พัฒนาประเทศ

3.3.4 ด้านการพัฒนาคณาจารย์ หมายถึง คณาจารย์ของสถาบันเพียงพอกับหลักสูตรและจำนวนนักศึกษา คณาจารย์ของสถาบันส่วนใหญ่มีคุณวุฒิปริญญาเอกและดำรงตำแหน่งทางวิชาการ (ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์) ตลอดจนมีองค์ความรู้และประสบการณ์สูง คณาจารย์ของสถาบันเป็นที่ยอมรับ มีจรรยาบรรณ และเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม

3.3.5 ด้านรูปแบบและวิธีการเรียนการสอน หมายถึง สถาบันมีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าวิจัยโดยอิสระในรูปโครงการวิจัยส่วนบุคคล (วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์) มีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคบรรยายและปฏิบัติสถาบันมีเอกสาร ตำรา และระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพียงพอสำหรับนักศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง และมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์จากภายนอกมาเป็นอาจารย์พิเศษหรือมีการศึกษาดูงานหน่วยงานภายนอก

3.3.6 ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน หมายถึง สถาบันมีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การศึกษา และจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมและเพียงพอ มีการให้บริการห้องสมุดที่ทันสมัยและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในด้านงานทะเบียนนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การรักษาพยาบาล สถานที่ออกกำลังกาย การจัดจำหน่ายอาหาร และที่จอดรถ ระบบสาธารณูปโภคและระบบรักษาความปลอดภัยของอาคารตลอดจนบริเวณโดยรอบ เช่น ประปา ไฟฟ้า ระบบกำจัดของเสีย การจัดการขยะ ระบบและอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย ระบบปรับอากาศและระบายอากาศ และพนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

3.3.7 ด้านคุณภาพของบัณฑิตและผู้สำเร็จการศึกษาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นที่ยอมรับของสังคมว่าเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรมและเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง

3.3.8 ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร หมายถึง สถาบันมีการจัดให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษา มีการจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่า เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย การรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ศึกษา นอกจากนี้ สถาบันควรมีความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงาน และให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติขอรับในการจัดกิจกรรมทางวิชาการหรือกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน อีกทั้ง สถาบันควรมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการและวิชาชีพ กิจกรรมของสโมสรนักศึกษา และชมรมต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์สำหรับนักศึกษา

3.3.9 ด้านการวิจัย หมายถึง สถาบันเป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นด้านการวิจัยและมีผลงานวิจัยเป็นที่ยอมรับ มีการบูรณาการการวิจัยเข้ากับการเรียนการสอน มีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพทั้งผลงานวิจัยของคณาจารย์และนักศึกษา มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติ และสถาบันได้มีการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย เพื่อเป็นองค์ความรู้ เผยแพร่สู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์

3.3.10 ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม หมายถึง สถาบันเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ค้นคว้าวิจัยเพื่อหาคำตอบหรือเพื่อชี้แนะสังคม จัดฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การจัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ มีการสำรวจความต้องการของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ ตลอดจน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานจากชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่จะให้บริการ เช่น ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการนำผลงานวิจัยไปปรับปรุงแก้ปัญหา เป็นต้น

3.3.11 ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ หมายถึง ผู้บริหารของสถาบันเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง มีภาพลักษณ์ที่ดี และเป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำและมีธรรมาภิบาล เป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับสถาบันได้อย่างเป็นรูปธรรมและสามารถสร้างภาพลักษณ์ใหม่ที่มุ่งเน้น “สร้างปัญญา เพื่อการเปลี่ยนแปลง (WISDOM for Change)” นอกจากนั้น ผู้บริหารของสถาบันควรมุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับให้เป็นสถาบันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

3.3.12 เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท หมายถึง ความต้องการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทเนื่องจากเหตุผลเพราะต้องการพัฒนาตนเอง ต้องการพัฒนาศักยภาพทางสังคม ต้องการพัฒนาอาชีพ ต้องการสร้างเครือข่าย หรือเพราะเหตุผลอื่นๆ

3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2555 ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ (กรุงเทพมหานคร/ภูมิภาค) จำนวน 6,064 คน และการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดที่จะยอมรับได้ว่ามากพอที่จะใช้เป็นตัวแทนของประชากรได้ตามสูตรของ Yamane (Yamane, 1973: 727) โดยแทนค่าในสูตร ที่ระดับ

ความเชื่อมั่นในการเลือกตัวอย่าง 95% โดยยอมให้เกิดความผิดพลาดได้ไม่เกิน 5% ได้ผลดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = 6,064$$

$$n = \frac{6,064}{1 + 6,064 (.05)^2}$$

$$n = 375 \text{ คน}$$

เมื่อ n คือ จำนวนประชากรตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากรทั้งหมด

e คือ ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดว่าจะให้มีระดับสำคัญเป็น 0.05

ดังนั้น เมื่อแทนค่าด้วยจำนวนจริงของประชากร ตามสูตรของ Yamane จึงได้ผลการคำนวณค่าเท่ากับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 375 คน

3.4.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการแบ่งประชากรออกเป็นพวกย่อยๆ หรือเรียกว่าแบ่งชั้น (Strata) แล้วสุ่มตัวอย่างจากทุกพวกออกมาตามสัดส่วนมากน้อยของแต่ละพวกโดยต้องใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายในชั้นสุ่มจริง วิธีนี้เป็นที่นิยมใช้มากและถือว่าการสุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2555 ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ (กรุงเทพมหานคร/ภูมิภาค) จำนวน 6,064 คน จำแนกเป็นพวกตามคณะที่เรียน มีคณะรัฐประศาสนศาสตร์ 1,879 คน คณะบริหารธุรกิจ 1,391 คน คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ 570 คน คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม 370 คน คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 526 คน คณะภาษาและการสื่อสาร 254 คน คณะสถิติประยุกต์ 653 คน คณะนิติศาสตร์ 266 คน คณะการจัดการการท่องเที่ยว 107 คน และคณะนิเทศศาสตร์ 48 คน เมื่อเทียบขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรได้ 375 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนแต่ละคณะดังตาราง

ตารางที่ 3.1 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะ

คณะ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะรัฐประศาสนศาสตร์	116
คณะบริหารธุรกิจ	86
คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ	35
คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	23
คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	33
คณะภาษาและการสื่อสาร	16
คณะสถิติประยุกต์	40
คณะนิติศาสตร์	16
คณะการจัดการการท่องเที่ยว	7
คณะนิเทศศาสตร์	3

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1) ศึกษางานวิจัย ทฤษฎี และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน การศึกษาเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษา

2) สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปัจจุบันศึกษาอยู่ในคณะ สภาพการเป็นนักศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้แก่ ต้องการพัฒนาตนเอง ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม ต้องการพัฒนาอาชีพ สนองความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง และ ต้องการสร้างเครือข่าย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ มีข้อคำถามจำนวน 1 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพสามารถจำแนกออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน
- 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตร
- 3) ด้านการพัฒนาคณาจารย์
- 4) ด้านรูปแบบการเรียนการสอน
- 5) ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน
- 6) ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา
- 7) ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร
- 8) ด้านการวิจัย
- 9) ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม
- 10) ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

3) นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

4) การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยทำการสอบถามหน่วยตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบว่าข้อคำถามในแต่ละข้อจะสามารถสื่อความหมายตรงตามที่คุณศึกษาต้องการ มีความชัดเจนและเหมาะสมหรือไม่ เพื่อทำการศึกษาข้อบกพร่องในเรื่องของการใช้ภาษา ผลจากการตรวจสอบพบว่ามีข้อคำถามบางข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเรื่องการใช้ภาษา

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบสอบถามไปทดสอบกับหน่วยตัวอย่าง จำนวน 20 คน

6) หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการของ Cronbach's Alpha จากการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นพบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 แสดงว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเพราะค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 เป็นค่าบวกและมีค่าใกล้ 1

7) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมีนาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2556 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทอแบบสอบถามนักศึกษาปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2555 ทั้งภาคปกติ และภาคพิเศษ (กรุงเทพมหานคร) จำนวน 500 ชุด

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจำนวน 500 ชุดมาทำการประมวลผลตามระเบียบวิธีทางสถิติซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

3.7.1 การตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด และคัดเลือกให้ได้ตามจำนวนสัดส่วนของหน่วยตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ที่ 375 คน แล้วทำการลงรหัสข้อมูลของแบบสอบถามในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อทำการประมวลผลหาค่าสถิติที่ต้องการ

3.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การคำนวณค่าทางสถิติดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลแบบสอบถาม ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และแปลงเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

2) ข้อมูลแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และแปลงเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

3) ข้อมูลแบบสอบถาม ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ระดับการให้คะแนนความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

การแปรผลข้อมูลส่วนนี้ได้จากการใช้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยแบ่งเป็น 5 ระดับค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$\text{ระดับคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

เมื่อได้คะแนนรวมแล้วนำมาคิดค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งระดับออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

4) ข้อมูลแบบสอบถาม ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ วิเคราะห์โดยนำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถาบันควรปรับปรุงและพัฒนา ด้านใดบ้าง และ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยอะไรบ้างนอกเหนือจากปัจจัยด้านคุณภาพที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ นำผลข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา

5) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับ เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-square)

6) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับ ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ t (t-test Analysis) และ วิเคราะห์โดยใช้ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

7) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อกับ ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน วิเคราะห์โดยใช้ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

เนื้อหาในบทนี้นำเสนอผลการศึกษา ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลด้านเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท และผลการทดสอบสมมติฐานในการศึกษา เมื่อทำการวิเคราะห์พบผลการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	155	41.3
หญิง	220	58.7
รวม	375	100
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	122	32.6
25 - 30 ปี	200	53.3
35 - 44 ปี	35	9.30
45 - 54 ปี	14	3.70
สูงกว่า 54 ปีขึ้นไป	4	1.10
รวม	375	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
โสด	323	86.1
สมรส	48	12.8
หย่า/แยกกันอยู่	4	1.10
รวม	375	100
คณะ		
คณะรัฐประศาสนศาสตร์	116	30.9
คณะบริหารธุรกิจ	86	22.9
คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ	35	9.30
คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	23	6.10
คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	33	8.80
คณะภาษาและการสื่อสาร	16	4.30
คณะสถิติประยุกต์	40	10.7
คณะนิติศาสตร์	16	4.30
คณะการจัดการการท่องเที่ยว	7	1.90
คณะนิเทศศาสตร์	3	0.80
รวม	375	100
สถานภาพการเป็นนักศึกษา		
ภาคปกติ	223	59.5
ภาคพิเศษ	152	40.5
รวม	375	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	187	49.8
รับราชการ	22	5.80
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	5.10
พนักงานบริษัทเอกชน	106	28.3
ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	31	8.30
อื่น ๆ	10	2.70
รวม	375	100
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า -20,000 บาท	213	56.8
20,001 – 40,000 บาท	110	29.3
40,001 – 60,000 บาท	21	5.60
60,001 – 80,000 บาท	6	1.60
80,001-100,000 บาท	10	2.70
มากกว่า 100,000 บาท	15	4.00
รวม	375	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.7) มากกว่าสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 41.3) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-30 ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.3 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างอายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.6 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 35-44 ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.30 กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 45-54 ปี

คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.70 และ กลุ่มที่มีอายุสูงกว่า 54 ปีขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.10 ตามลำดับ ในด้านสถานภาพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 86.1 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 12.8 และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหย่า/ แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 1.10 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาคณะที่กลุ่มตัวอย่างศึกษาต่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในคณะรัฐประศาสนศาสตร์ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 30.90 ศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 22.9 ศึกษาอยู่ในคณะสถิติประยุกต์ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 10.7 ศึกษาอยู่ในคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 9.30 ศึกษาอยู่ในคณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 8.80 ศึกษาอยู่ในคณะ พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 6.10 ศึกษาอยู่ในคณะภาษาและการศึกษา และคณะนิติศาสตร์ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 4.30 ศึกษาอยู่ในคณะการจัดการการท่องเที่ยว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.90 และ ศึกษาอยู่ในคณะนิเทศศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 0.80 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาภาคปกติ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.5 และ นักศึกษาภาคพิเศษ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 40.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 49.8 รองลงมาได้แก่ พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 28.3 ประกอบธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.30 ประกอบอาชีพรับราชการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.80 พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.10 และ ประกอบอาชีพอื่นๆ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 2.70 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านรายได้พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 56.80 รองลงมาได้เฉลี่ยเดือนละ 20,001–40,000 บาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 29.30 กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ย 40,001–60,00 บาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 5.60 และกลุ่มตัวอย่างมีรายได้มากกว่า 100,000 บาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 4.00 กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 80,001–100,000 บาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 2.70 และ กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ระหว่าง 60,001–80,000 บาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 1.60 ตามลำดับ

4.2 เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลด้านเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการพัฒนาตัวเอง	280	74.7
ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม	10	2.70
ต้องการพัฒนาอาชีพ	75	20.0
ต้องการสร้างเครือข่าย	9	2.40
อื่นๆ	1	0.30
รวม	375	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ เพราะต้องการพัฒนาตัวเองมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 74.7 รองลงมา ตัดสินใจศึกษาต่อ เพราะต้องการพัฒนาอาชีพ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.0 และตัดสินใจศึกษาต่อเพื่อต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.70 ตัดสินใจศึกษาต่อเพื่อสร้างเครือข่าย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.40 และตัดสินใจศึกษาต่อด้วยเหตุผลอื่นๆ ได้แก่ สนองความต้องการของบุคคลในครอบครัว คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 0.30

4.3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท โดยสามารถสรุปผลการศึกษาตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ทั้ง 10 ด้าน ได้ดังนี้

4.3.1 ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน			
1.1 สถาบันมีปรัชญา “สร้างปัญญา เพื่อการเปลี่ยนแปลง (WISDOM for Change)” ซึ่งเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน	3.95	0.906	มาก
1.2 สถาบันผลิตบัณฑิตที่มีภาวะผู้นำและมีความรู้คู่คุณธรรม	4.06	0.784	มาก
1.3 สถาบันเป็นสถาบันชั้นนำแห่งชาติที่สร้างผู้นำและองค์ความรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในระดับสากล	4.20	0.784	มาก
1.4 สถาบันเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษา (สูงกว่าปริญญาตรี)	4.38	0.747	มากที่สุด
1.5 สถาบันมีความเป็นเลิศใน 3 ภารกิจ คือ การวิจัย การจัดการเรียนการสอน และการบริการวิชาการ	4.21	0.725	มากที่สุด
รวม	4.16	0.578	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ในเรื่องของสถาบันเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษา (สูงกว่าปริญญาตรี) และสถาบันมีความเป็นเลิศใน 3 ภารกิจ คือ การวิจัย การจัดการเรียนการสอน และการบริการวิชาการ เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 และ 4.21 ตามลำดับ ส่วนเรื่องสถาบันเป็นสถาบันชั้นนำแห่งชาติที่สร้างผู้นำและองค์ความรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในระดับสากล สถาบันผลิตบัณฑิตที่มีภาวะผู้นำและมีความรู้คู่คุณธรรม และ สถาบันมีปรัชญา “สร้างปัญญา เพื่อการเปลี่ยนแปลง (WISDOM for Change)” ซึ่งเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20, 4.06 และ 3.95 ตามลำดับ

4.3.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการพัฒนาหลักสูตร

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร			
2.1 สถาบันมีการเปิดหลักสูตรใหม่	3.87	0.775	มาก
2.2 สถาบันมีการปรับปรุงหลักสูตรเดิมอย่างต่อเนื่อง	3.96	0.739	มาก
2.3 สถาบันมีหลักสูตรที่มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนา	4.11	0.760	มาก
2.4 สถาบันมีหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการบัณฑิตในตลาดแรงงาน	4.16	0.748	มาก
2.5 สถาบันมีหลักสูตรที่มีองค์ความรู้ทันสมัยสอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ	4.21	0.647	มากที่สุด
รวม	4.06	0.575	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ในเรื่องของสถาบันมีหลักสูตรที่มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และสถาบันมีหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการบัณฑิตในตลาดแรงงาน มีหลักสูตรที่มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนา สถาบันมีการปรับปรุงหลักสูตรเดิมอย่างต่อเนื่อง และสถาบันมีการเปิดหลักสูตรใหม่ เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16, 4.11, 3.96 และ 3.87 ตามลำดับ

4.3.3 ด้านการพัฒนาคณาจารย์

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการพัฒนาคณาจารย์

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านการพัฒนาคณาจารย์			
3.1 คณาจารย์ของสถาบันเพียงพอกับหลักสูตรและจำนวนนักศึกษา	3.94	0.815	มาก
3.2 คณาจารย์ของสถาบันส่วนใหญ่มีคุณวุฒิปริญญาเอก	4.51	0.697	มากที่สุด
3.3 คณาจารย์ของสถาบันส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ (ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์)	4.37	0.744	มากที่สุด
3.4 คณาจารย์ของสถาบันมีองค์ความรู้และประสบการณ์สูง	4.52	0.624	มากที่สุด
3.5 คณาจารย์ของสถาบันเป็นที่ยอมรับ มีจรรยาบรรณ และเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม	4.41	0.660	มากที่สุด
รวม	4.35	0.531	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการพัฒนาคณาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ในเรื่องของคณาจารย์ของสถาบันมีองค์ความรู้และประสบการณ์สูง ส่วนใหญ่มีคุณวุฒิปริญญาเอก และเป็นที่ยอมรับ มีจรรยาบรรณ เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม และคณาจารย์ของสถาบันส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ (ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์) เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52, 4.51, 4.41 และ 4.37 ตามลำดับ และในเรื่องของคณาจารย์ของสถาบันเพียงพอกับหลักสูตรและจำนวนนักศึกษาเป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94

4.3.4 ด้านรูปแบบการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านรูปแบบการเรียนการสอน

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน			
4.1 สถาบันมีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.09	0.746	มาก
4.2 สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าวิจัยโดยอิสระในรูปแบบโครงการวิจัยส่วนบุคคล (วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์)	4.18	0.749	มาก
4.3 สถาบันจัดการเรียนการสอนทั้งภาคบรรยายและปฏิบัติ	4.05	0.760	มาก
4.4 สถาบันมีเอกสาร ตำรา และระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพียงพอสำหรับนักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง	4.01	0.803	มาก
4.5 สถาบันมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์จากภายนอกมาเป็นอาจารย์พิเศษหรือมีการศึกษาดูงานหน่วยงานภายนอก	3.98	0.816	มาก
รวม	4.06	0.571	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านรูปแบบการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ในเรื่องของสถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าวิจัยโดยอิสระในรูปแบบโครงการวิจัยส่วนบุคคล (วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์) มีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคบรรยายและปฏิบัติ มีเอกสาร ตำรา และระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพียงพอสำหรับนักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง และ สถาบันมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์จากภายนอกมาเป็นอาจารย์พิเศษหรือมีการศึกษาดูงานหน่วยงานภายนอก เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18, 4.09, 4.05, 4.01 และ 3.98 ตามลำดับ

4.3.5 ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน			
5.1 สถาบันมีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม	4.04	0.823	มาก
5.2 สถาบันมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การศึกษา และจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมและเพียงพอ	4.02	0.882	มาก
5.3 สถาบันมีบริการห้องสมุดที่ทันสมัยและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์	4.33	0.768	มากที่สุด
5.4 สถาบันมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในด้านงานทะเบียนนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การรักษาพยาบาล สถานที่ออกกำลังกาย การจัดจำหน่ายอาหาร และที่จอดรถ เป็นต้น	3.87	0.877	มาก
5.5 สถาบันมีระบบสาธารณูปโภคและระบบรักษาความปลอดภัยของอาคารตลอดจนบริเวณโดยรอบ เช่น ประปา ไฟฟ้า ระบบกำจัดของเสีย การจัดการขยะ ระบบและอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย ระบบปรับอากาศและระบายอากาศ และพนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นต้น	3.94	0.817	มาก
รวม	4.04	0.659	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ในเรื่องของสถาบันมีบริการห้องสมุดที่ทันสมัยและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเรื่องสถาบันมีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การศึกษา และจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมและเพียงพอ มีระบบ

สาธารณูปโภคและระบบรักษาความปลอดภัยของอาคารตลอดจนบริเวณโดยรอบ เช่น ประปา ไฟฟ้า ระบบกำจัดของเสีย การจัดการขยะ ระบบและอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย ระบบปรับอากาศ และระบายอากาศ และพนักงานรักษาความปลอดภัย และสถาบันมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในด้านงานทะเบียนนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การรักษาพยาบาล สถานที่ออกกำลังกาย การจัดจำหน่ายอาหาร และที่จอดรถ เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04, 4.02, 3.94 และ 3.87 ตามลำดับ

4.3.6 ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา			
6.1 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นที่ยอมรับของสังคม	4.37	0.649	มากที่สุด
6.2 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ	4.22	0.700	มากที่สุด
6.3 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ	4.32	0.677	มากที่สุด
6.4 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม	4.14	0.740	มาก
6.5 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง	4.10	0.746	มาก
รวม	4.23	0.583	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ในเรื่องของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37, 4.32 และ 4.22 ตามลำดับ ส่วนเรื่องผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม และเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และ 4.10 ตามลำดับ

4.3.7 ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านการการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร			
7.1 สถาบันมีการจัดให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษา	3.86	0.837	มาก
7.2 สถาบันจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย การรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ศึกษา	3.84	0.871	มาก
7.3 สถาบันจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ จดหมายข่าว ฯลฯ สำหรับเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อศิษย์เก่า	3.67	0.809	มาก
7.4 สถาบันมีความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงาน และให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติขอจบในการจัดกิจกรรมทางวิชาการหรือกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน	3.81	0.860	มาก
7.5 สถาบันมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการและวิชาชีพ กิจกรรมของสโมสรนักศึกษาและชมรมต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์สำหรับนักศึกษา	3.69	0.856	มาก
รวม	3.77	0.715	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสารโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ในเรื่องของสถาบันมีการจัดให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษา มีการจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อ

นักศึกษา เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย การรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ศึกษา มีความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงาน และให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติชอบในการจัดกิจกรรมทางวิชาการหรือกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการและวิชาชีพ กิจกรรมของสโมสรนักศึกษาและชมรมต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์สำหรับนักศึกษา และสถาบันมาการจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ จดหมายข่าว ฯลฯ สำหรับเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อศิษย์เก่า เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86, 3.84, 3.81, 3.69 และ 3.67 ตามลำดับ

4.3.8 ด้านการวิจัย

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการวิจัย

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านการวิจัย			
8.1 สถาบันเป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นด้านการวิจัยและมีผลงานวิจัยเป็นที่ยอมรับ	4.21	0.780	มากที่สุด
8.2 สถาบันมีการบูรณาการการวิจัยเข้ากับการเรียนการสอน	4.13	0.787	มาก
8.3 สถาบันมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพทั้งผลงานวิจัยของคณาจารย์และนักศึกษา	4.22	0.776	มากที่สุด
8.4 สถาบันมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติ	4.15	0.769	มาก
8.5 สถาบันมีการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย เพื่อเป็นองค์ความรู้ เผยแพร่สู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์	4.05	0.749	มาก
รวม	4.15	0.689	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการวิจัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ในเรื่องของสถาบันมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพทั้งผลงานวิจัยของคณาจารย์และนักศึกษา และยังเป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นด้านการวิจัยและมีผลงานวิจัยเป็นที่ยอมรับ เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และ 4.21 ตามลำดับ ส่วนเรื่องสถาบันมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติ มีการบูรณาการการวิจัยเข้ากับการเรียนการสอนและมีการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย เพื่อเป็นองค์ความรู้ เผยแพร่สู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15, 4.13 และ 4.05 ตามลำดับ

4.3.9 ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม			
9.1 สถาบันเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ	4.18	0.798	มาก
9.2 สถาบันให้คำปรึกษา คั่นคว้าวิจัยเพื่อหาคำตอบหรือเพื่อชี้แนะสังคม	4.15	0.799	มาก
9.3 สถาบันมีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การจัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ	4.08	0.835	มาก
9.4 สถาบันมีการสำรวจความต้องการของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ	3.98	0.798	มาก
9.5 สถาบันมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานจากชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่จะให้บริการ เช่น ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการนำผลงานวิจัยไปปรับปรุงแก้ปัญหา เป็นต้น	4.05	0.826	มาก
รวม	4.09	0.692	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ในเรื่องของสถาบันเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ให้คำปรึกษา คั่นคว้าวิจัยเพื่อหาคำตอบหรือเพื่อชี้แนะสังคม มีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การจัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานจากชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่จะให้บริการ เช่น ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการนำผลงานวิจัยไปปรับปรุงแก้ปัญหา และมีการสำรวจความต้องการของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18, 4.15, 4.08, 4.05 และ 3.98 ตามลำดับ

4.3.10 ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านผู้นำและการบริหารจัดการ

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ			
10.1 ผู้บริหารของสถาบันเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง มีภาพลักษณ์ที่ดี และเป็นที่ยอมรับในสังคม	4.16	0.803	มาก
10.2 ผู้บริหารของสถาบันเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำและมีธรรมาภิบาล	4.15	0.827	มาก
10.3 ผู้บริหารของสถาบันเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับสถาบันได้อย่างเป็นรูปธรรม	4.09	0.853	มาก
10.4 ผู้บริหารของสถาบันสามารถสร้างภาพลักษณ์ใหม่ที่มุ่งเน้น “สร้างปัญญา เพื่อการเปลี่ยนแปลง (WISDOM for Change)”	4.12	0.850	มาก
10.5 ผู้บริหารของสถาบันมุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับให้เป็นสถาบันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล	4.20	0.787	มาก
รวม	4.14	0.724	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านผู้นำและการบริหารจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ในเรื่องของผู้บริหารของสถาบันมุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับให้เป็นสถาบันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง มีภาพลักษณ์ที่ดี และเป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำและมีธรรมาภิบาล สามารถสร้างภาพลักษณ์ใหม่ที่มุ่งเน้น “สร้างปัญญา เพื่อการเปลี่ยนแปลง (WISDOM for Change)” และเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับสถาบันได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นเรื่องที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20, 4.16, 4.15, 4.12 และ 4.09 ตามลำดับ

4.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สามารถสรุปผลการศึกษิตตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้ดังนี้

4.4.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	เพศชาย		เพศหญิง		Chi-square
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ต้องการพัฒนาตนเอง	117	75.5	163	74.0	0.239
ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม	5	3.20	5	2.30	
ต้องการพัฒนาอาชีพ	26	16.8	49	22.3	
ต้องการสร้างเครือข่าย	6	3.90	3	1.40	
อื่น ๆ	1	0.60	0	0	
รวม	155	100	220	100	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกัน

4.4.2 การเปรียบเทียบแตกต่างระหว่างอายุกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	อายุ					Chi-square
	ต่ำกว่า 25 ปี	25 – 34 ปี	35- 44 ปี	45 -54 ปี	สูงกว่า 54 ปีขึ้นไป	
ต้องการพัฒนาตนเอง	98	143	26	11	2	
ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม	2	6	0	0	2	
ต้องการพัฒนาอาชีพ	21	45	6	3	0	0.000*
ต้องการสร้างเครือข่าย	1	6	2	0	0	
อื่น ๆ	0	0	1	0	0	
รวม	122	200	35	14	4	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุที่แตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทแตกต่างกัน

4.4.3 การเปรียบเทียบแตกต่างระหว่างสถานภาพกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้า ศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษา
ต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	สถานภาพ			Chi-square
	โสด	สมรส	หย่า / แยกกันอยู่	
ต้องการพัฒนาตนเอง	247	30	3	0.000*
ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม	5	5	0	
ต้องการพัฒนาอาชีพ	62	13	0	
ต้องการสร้างเครือข่าย	9	0	0	
อื่น ๆ	0	0	1	
รวม	323	48	4	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพที่แตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจ
เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทแตกต่างกัน

4.4.4 การเปรียบเทียบแตกต่างระหว่างคณะที่กำลังศึกษาอยู่กับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคณะที่กำลังศึกษาอยู่กับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	คณะ										Chi-square
	คณะรัฐประศาสนศาสตร์	คณะบริหารธุรกิจ	คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ	คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	คณะภาษาและการสื่อสาร	คณะสถิติประยุกต์	คณะนิติศาสตร์	คณะการจัดการการท่องเที่ยว	คณะนิเทศศาสตร์	
ต้องการพัฒนาตนเอง	84	62	28	20	29	9	30	9	7	2	
ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม	0	2	0	0	0	2	2	4	0	0	
ต้องการพัฒนาอาชีพ	27	19	7	2	4	5	7	3	0	1	0.000*
ต้องการสร้างเครือข่าย	5	3	0	0	0	0	1	0	0	0	
อื่น ๆ	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
รวม	116	86	35	23	33	16	40	16	7	3	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทแตกต่างกัน

4.4.5 การเปรียบเทียบแตกต่างระหว่างสภาพการเป็นนักศึกษา กับ เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพการเป็นนักศึกษา กับ เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	ภาคปกติ		ภาคพิเศษ		Chi-square
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ต้องการพัฒนาตนเอง	173	77.6	107	70.4	0.224
ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม	3	1.30	7	4.60	
ต้องการพัฒนาอาชีพ	41	18.4	34	22.4	
ต้องการสร้างเครือข่าย	5	2.30	4	2.60	
อื่นๆ	1	0.40	0	0	
รวม	223	100	152	100	

จากตารางที่ 4.17 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาภาคปกติและภาคพิเศษมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกัน

4.4.6 การเปรียบเทียบแตกต่างระหว่างอาชีพกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	อาชีพ						Chi-square
	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	รับราชการ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พนักงานบริษัทเอกชน	ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	อื่นๆ	
ต้องการพัฒนาตนเอง	150	17	13	73	19	8	0.000*
ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม	1	4	0	5	0	0	
ต้องการพัฒนาอาชีพ	35	0	6	24	8	2	
ต้องการสร้างเครือข่าย	1	0	0	4	4	0	
อื่นๆ	0	1	0	0	0	0	
รวม	187	22	19	106	31	10	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทแตกต่างกัน

4.4.7 การเปรียบเทียบแตกต่างระหว่างรายได้กับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้กับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	รายได้						Chi-square
	ต่ำกว่า 20,00 บาท	20,001 – 40,00 บาท	40,001 – 60,000 บาท	60,001 – 80,000 บาท	80,001 – 100,000 บาท	100,001 บาท ขึ้นไป	
ต้องการพัฒนาตนเอง	163	81	15	5	6	10	
ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม	3	3	0	0	0	4	
ต้องการพัฒนาอาชีพ	45	21	5	1	2	1	0.000*
ต้องการสร้างเครือข่าย	2	4	1	0	2	0	
อื่น ๆ	0	1	0	0	0	0	
รวม	213	110	21	6	10	15	

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทแตกต่างกัน

4.5 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

จากการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท โดยสามารถสรุปผลการศึกษิตตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้ดังนี้

4.5.1 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพ
ของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับ
ปริญญาโทจำแนกตามเพศ

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t สำหรับการทดสอบเปรียบเทียบ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการ
ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาโทจำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพ	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	(N = 155)		(N = 220)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของ สถาบัน	4.10	0.621	4.20	0.543	-1.652	0.049
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.32	0.558	4.37	0.511	-0.829	0.020
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	4.02	0.590	4.09	0.557	-1.217	0.112
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	3.99	0.676	4.07	0.645	-1.190	0.117
ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน	4.11	0.609	4.31	0.552	-3.267	0.000*
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จ การศึกษา						
ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูล ข่าวสาร	3.67	0.731	3.85	0.695	-2.467	0.007
ด้านการวิจัย	4.09	0.684	4.20	0.690	-1.476	0.070
ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม	4.02	0.691	4.13	0.691	-1.547	0.061
ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	4.01	0.862	4.24	0.594	-2.794	0.003*
รวม	4.03	0.496	4.15	0.474	2.434	0.007*

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันโดยรวมมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และ 4.15 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เพศชายมีความคิดเห็นด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด เช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และจากการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ

4.5.2 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามอายุ

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของ
นักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามอายุ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพ	ต่ำกว่า 25 ปี		25 – 34 ปี		35 – 44 ปี		45 – 54 ปี		สูงกว่า 54 ปีขึ้นไป	
	(N = 122)		(N = 200)		(N = 35)		(N = 14)		(N = 4)	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน	4.19	0.481	4.18	0.600	3.99	0.763	4.16	0.459	3.80	0.589
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.06	0.567	4.09	0.553	3.91	0.736	4.11	0.475	4.05	0.737
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	4.37	0.511	4.34	0.515	4.37	0.713	4.46	0.454	3.95	0.100
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	4.06	0.548	4.07	0.572	4.01	0.671	4.01	0.552	4.10	0.622
ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน	4.15	0.611	4.01	0.670	3.83	0.770	4.00	0.457	3.75	0.661
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา	4.24	0.564	4.25	0.566	4.19	0.760	4.14	0.403	3.65	0.790
ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร	3.79	0.716	3.80	0.696	3.54	0.861	3.83	0.581	4.00	0.598
ด้านการวิจัย	4.16	0.684	4.17	0.668	4.06	0.830	4.01	0.649	4.20	0.909
ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม	4.11	0.646	4.13	0.678	3.89	0.868	3.94	0.742	3.60	0.712
ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	4.16	0.722	4.19	0.656	3.97	0.931	3.91	1.040	3.75	0.500
รวม	4.12	0.458	4.12	0.471	3.97	0.656	4.05	0.487	3.88	0.372

จากตารางที่ 4.21 พบว่ากลุ่มตัวอย่างอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความคิดเห็น่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันโดยรวม มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างอายุต่ำกว่า 25 ปี มีความคิดเห็น่าด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาและด้านปรัชญา ปณิธาน และด้านอัตลักษณ์ของสถาบัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และ 4.19 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 25–34 ปี มีความคิดเห็น่าด้านการมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาและด้านผู้นำและการบริหารจัดการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และ 4.19 ตามลำดับ กลุ่มอายุระหว่าง 35–44 ปี มีความคิดเห็น่าด้านการพัฒนาคณาจารย์ มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาและด้านการวิจัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และ 4.06 ตามลำดับ กลุ่มอายุระหว่าง 45–54 ปี มีความคิดเห็น่าด้านการพัฒนาคณาจารย์ มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 รองลงมาเป็นด้านปรัชญา ปณิธาน และด้านอัตลักษณ์ของสถาบันและด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และ 4.14 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างอายุสูงกว่า 54 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น่าด้านการวิจัยมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทอยู่มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมาเป็นด้านจัดรูปแบบการเรียนการสอนและด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และ 4.05 ตามลำดับ

4.5.2.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามอายุ

ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้าน
การพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา
ระดับปริญญาโทจำแนกตามอายุ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัต ลักษณ์ของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.668	0.417	1.252	0.288
	ภายในกลุ่ม	370	123.188	0.333		
	รวม	374	124.856			
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	4	0.927	0.232	0.699	0.596
	ภายในกลุ่ม	370	122.723	0.332		
	รวม	374	123.649			
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	4	0.894	0.223	0.792	0.531
	ภายในกลุ่ม	370	104.364	0.282		
	รวม	374	105.257			
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.168	0.042	0.127	0.972
	ภายในกลุ่ม	370	121.886	0.329		
	รวม	374	122.054			
ด้านการบริการด้านกายภาพ ของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	4	3.555	0.889	2.073	0.084
	ภายในกลุ่ม	370	158.667	0.129		
	รวม	374	162.222			
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะ ของผู้สำเร็จการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4	1.568	0.392	1.154	0.331
	ภายในกลุ่ม	370	125.749	0.340		
	รวม	374	127.317			
ด้านการให้คำปรึกษาและ บริการด้านข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	4	2.375	0.594	1.163	0.327
	ภายในกลุ่ม	370	188.949	0.511		
	รวม	374	191.324			

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านการวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	4	0.681	0.170	0.357	0.839
	ภายในกลุ่ม	370	176.715	0.478		
	รวม	374	177.397			
ด้านการบริการทางวิชาการ แก่สังคม	ระหว่างกลุ่ม	4	3.041	0.760	1.596	0.175
	ภายในกลุ่ม	370	176.240	0.476		
	รวม	374	177.397			
ด้านผู้นำและการบริหาร จัดการ	ระหว่างกลุ่ม	4	2.890	0.723	1.384	0.239
	ภายในกลุ่ม	370	193.254	0.522		
	รวม	374	196.144			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.943	0.236	0.994	0.411
	ภายในกลุ่ม	370	87.720	0.237		
	รวม	374	88.663			

จากตารางที่ 4.22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกัน

4.5.3 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพ

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนา คุณภาพ	โสด		สมรส		หย่า / แยก กันอยู่	
	(N = 323)		(N = 48)		(N = 4)	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน	4.18	0.569	4.08	0.635	3.70	0.346
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.07	0.584	4.07	0.528	3.80	0.365
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	4.36	0.546	4.32	0.424	4.05	0.252
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	4.07	0.584	4.06	0.490	3.70	0.383
ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน	4.06	0.680	3.91	0.512	4.10	0.258
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา	4.24	0.592	4.15	0.535	4.25	0.526
ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร	3.77	0.737	3.80	0.587	3.70	0.258
ด้านการวิจัย	4.18	0.698	4.01	0.636	3.85	0.191
ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม	4.12	0.688	3.89	0.695	3.50	0.346
ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	4.18	0.698	3.92	0.866	3.70	0.200
รวม	4.12	0.495	4.02	0.433	3.83	0.210

จากตารางที่ 4.23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันโดยรวม มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 รองลงมาเป็นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันโดยรวม มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด

ที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหย่า/แยกกันอยู่มีความคิดเห็น่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันโดยรวม มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความคิดเห็น่าด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 รองลงมาเป็นด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10

4.5.3.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพ

ตารางที่ 4.24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.230	0.615	1.850	0.159
	ภายในกลุ่ม	372	123.626	0.332		
	รวม	374	124.856			
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.282	0.141	0.425	0.654
	ภายในกลุ่ม	372	123.368	0.332		
	รวม	374	123.649			
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.444	0.222	0.787	0.456
	ภายในกลุ่ม	372	104.813	0.282		
	รวม	374	105.257			

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านการพัฒนา คุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.527	0.263	0.806	0.447
	ภายในกลุ่ม	372	121.527	0.327		
	รวม	374	122.054			
ด้านการบริการด้าน กายภาพของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.873	0.436	1.006	0.367
	ภายในกลุ่ม	372	161.349	0.434		
	รวม	374	162.222			
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะ ของผู้สำเร็จการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.311	0.156	0.456	0.634
	ภายในกลุ่ม	372	127.006	0.341		
	รวม	374	127.317			
ด้านการบริการด้าน กายภาพของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.873	0.436	1.006	0.367
	ภายในกลุ่ม	372	161.349	0.434		
	รวม	374	162.222			
ด้านการให้คำปรึกษาและ บริการด้านข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.311	0.156	0.456	0.634
	ภายในกลุ่ม	372	127.006	0.341		
	รวม	374	127.317			
ด้านการวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	2	0.045	0.022	0.044	0.957
	ภายในกลุ่ม	372	191.279	0.514		
	รวม	374	191.324			
ด้านการบริการทางวิชาการ แก่สังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.549	0.774	1.638	0.196
	ภายในกลุ่ม	372	175.848	0.473		
	รวม	374	177.397			

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านการพัฒนา คุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านผู้นำและการบริหาร จัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.768	1.884	3.643	0.027*
	ภายในกลุ่ม	372	192.376	0.517		
	รวม	374	196.144			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.720	0.360	1.524	0.219
	ภายในกลุ่ม	372	87.942	0.236		
	รวม	374	88.663			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกัน

4.5.4 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามคณะ

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษา
ต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามคณะ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการพัฒนาคุณภาพ	คณะรัฐประศาสน ศาสตร์		คณะ บริหารธุรกิจ		คณะพัฒนาการ เศรษฐกิจ		คณะพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อม		คณะพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์		คณะภาษาและ การสื่อสาร		คณะสถิติประยุกต์		คณะนิติศาสตร์		คณะการจัดการ ท่องเที่ยว		คณะนิเทศศาสตร์	
	(N = 116)		(N = 86)		(N = 35)		(N = 23)		(N = 33)		(N = 16)		(N = 40)		(N = 16)		(N = 7)		(N = 3)	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของ สถาบัน	4.17	0.491	4.12	0.514	4.10	0.714	4.25	0.847	4.25	0.713	4.21	0.487	4.05	0.616	4.16	0.427	4.37	0.582	4.60	0.200
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.09	0.520	4.01	0.522	3.94	0.611	3.97	0.789	4.15	0.692	4.10	0.570	4.07	0.579	4.08	0.505	4.46	0.718	4.40	0.200
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	4.41	0.491	4.24	0.481	4.43	0.524	4.44	0.848	4.28	0.718	4.35	0.416	4.35	0.464	4.25	0.346	4.49	0.346	4.53	0.231
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	4.06	0.565	3.97	0.515	4.09	0.541	4.12	0.833	4.10	0.709	4.06	0.588	4.07	0.504	4.05	0.361	4.57	0.482	4.33	0.115
ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน	4.12	0.588	3.95	0.668	4.15	0.669	4.03	0.932	3.98	0.747	4.23	0.588	3.96	0.532	3.71	0.645	4.51	0.380	3.47	0.987
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จ การศึกษา	4.25	0.543	4.23	0.552	4.23	0.598	4.23	0.865	4.30	0.639	4.14	0.560	4.24	0.523	3.88	0.467	4.63	0.734	3.93	0.416
ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูล ข่าวสาร	3.81	0.714	3.70	0.668	3.70	0.769	3.98	0.863	3.82	0.769	3.99	0.519	3.59	0.788	3.75	0.487	4.26	0.443	3.73	0.611
ด้านการวิจัย	4.14	0.724	4.01	0.617	4.23	0.624	4.39	0.875	4.27	0.759	4.06	0.640	4.09	0.687	4.10	0.506	4.69	0.344	4.73	0.306
ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม	4.14	0.677	3.99	0.667	4.13	0.592	4.26	0.889	4.25	0.816	3.86	0.699	3.98	0.684	3.98	0.619	4.26	0.550	4.27	0.416
ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	4.12	0.864	4.19	0.567	4.17	0.740	4.18	0.863	4.21	0.594	4.06	0.605	3.98	0.738	4.10	0.593	4.51	0.302	4.33	0.833
รวม	4.13	0.484	4.03	0.426	4.11	0.443	4.18	0.777	4.16	0.613	4.10	0.447	4.03	0.439	4.00	0.314	4.47	0.314	4.23	0.311

จากตารางที่ 4.25 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในคณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันโดยรวมมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในคณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าด้านการวิจัยมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านรูปแบบการเรียนการสอน ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาคณาจารย์ และด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63, 4.57, 4.51, 4.51, 4.49 และ 4.46 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาคณะอื่นๆ เป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในคณะรัฐประศาสนศาสตร์มีความคิดเห็นว่าด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจมีความคิดเห็นว่าด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในคณะพัฒนาการเศรษฐกิจมีความคิดเห็นว่าด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาและด้านการวิจัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความคิดเห็นว่าด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 รองลงมาเป็นด้านการวิจัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในคณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีความคิดเห็นว่าด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคณาจารย์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในคณะภาษาและการสื่อสารมีความคิดเห็นว่าด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 รองลงมาเป็นด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในคณะสถิติประยุกต์มีความคิดเห็นว่าด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในคณะนิเทศศาสตร์มีความคิดเห็นว่าด้านการ

วิจัยมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 รองลงมาเป็นด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60

4.5.4.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามคณะ

ตารางที่ 4.26 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามคณะ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	9	2.149	0.239	0.710	0.700
	ภายในกลุ่ม	365	122.707	0.336		
	รวม	374	124.856			
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	9	2.745	0.305	0.921	0.507
	ภายในกลุ่ม	365	120.904	0.331		
	รวม	374	123.649			
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	9	2.573	0.286	1.016	0.426
	ภายในกลุ่ม	365	102.685	0.281		
	รวม	374	105.257			
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	9	2.996	0.333	1.020	0.423
	ภายในกลุ่ม	365	119.058	0.326		
	รวม	374	122.054			
ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	9	7.048	0.783	1.842	0.060
	ภายในกลุ่ม	365	155.175	0.425		
	รวม	374	162.222			

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะ ของผู้สำเร็จการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	9	3.737	0.415	1.226	0.277
	ภายในกลุ่ม	365	123.580	0.339		
	รวม	374	127.317			
ด้านการให้คำปรึกษาและ บริการด้านข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	9	5.584	0.620	1.219	0.282
	ภายในกลุ่ม	365	185.741	0.509		
	รวม	374	191.324			
ด้านการวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	9	7.047	0.783	1.678	0.093
	ภายในกลุ่ม	365	170.349	0.467		
	รวม	374	177.397			
ด้านการบริการทางวิชาการ แก่สังคม	ระหว่างกลุ่ม	9	4.591	0.510	1.066	0.387
	ภายในกลุ่ม	365	174.690	0.479		
	รวม	374	179.281			
ด้านผู้นำและการบริหาร จัดการ	ระหว่างกลุ่ม	9	2.754	0.306	0.578	0.816
	ภายในกลุ่ม	365	193.390	0.530		
	รวม	374	196.144			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	9	2.050	0.228	0.961	0.472
	ภายในกลุ่ม	365	86.611	0.237		
	รวม	374	88.663			

จากตารางที่ 4.26 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในคณะที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกัน

4.5.5 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพ
ของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับ
ปริญญาโทจำแนกตามสภาพการเป็นนักศึกษา

ตารางที่ 4.27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t สำหรับการทดสอบเปรียบเทียบ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการ
ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาโทจำแนกตามสภาพการเป็น
นักศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพ	ภาคปกติ		ภาคพิเศษ		t	Sig.
	(N = 223)		(N = 152)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของ สถาบัน	4.18	0.597	4.14	0.550	0.619	0.268
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.05	0.633	4.09	0.479	-0.645	0.259
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	4.37	0.577	4.33	0.454	0.702	0.241
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	4.04	0.622	4.09	0.488	-0.728	0.233
ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน	4.13	0.670	3.91	0.620	3.227	0.000*
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จ การศึกษา	4.19	0.613	4.28	0.535	-1.397	0.076
ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้าน ข้อมูลข่าวสาร	3.78	0.761	3.77	0.644	0.116	0.454
ด้านการวิจัย	4.16	0.735	4.14	0.617	0.161	0.436
ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม	4.11	0.700	4.05	0.681	0.810	0.209
ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	4.19	0.717	4.08	0.732	1.409	0.080
รวม	4.11	0.525	4.08	0.425	0.619	0.260

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.27 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาภาคปกติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันโดยรวมมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคปกติมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และด้านผู้นำและการบริหารจัดการมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 รองลงมาเป็นด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาภาคพิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันโดยรวมมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคพิเศษมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28

เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคเรียนปกติและภาคพิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สำหรับรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิจัย และด้านการพัฒนาหลักสูตร และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างภาคเรียนปกติและภาคพิเศษมีความคิดเห็นว่าการวิจัยมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และ 4.14 ตามลำดับ ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างภาคเรียนปกติและภาคพิเศษมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทในระดับมากเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และ 4.09 ตามลำดับ

4.5.6 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามอาชีพ

ตารางที่ 4.28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของ
นักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามอาชีพ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนา คุณภาพ	ไม่ได้ประกอบ อาชีพ		รับราชการ		พนักงาน รัฐวิสาหกิจ		พนักงาน บริษัทเอกชน		ธุรกิจส่วนตัว/ อาชีพอิสระ		อื่น ๆ	
	(N = 187)		(N = 22)		(N = 19)		(N = 106)		(N =31)		(N = 10)	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน	4.22	0.534	4.02	0.684	4.07	0.453	4.13	0.548	4.06	0.652	4.18	1.175
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.06	0.612	4.10	0.588	4.12	0.478	4.07	0.475	4.06	0.510	3.92	1.096
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	4.38	0.565	4.42	0.314	4.26	0.442	4.29	0.472	4.48	0.329	4.10	1.144
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	4.06	0.605	4.13	0.472	4.02	0.416	4.02	0.508	4.25	0.449	3.98	1.137
ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน	4.17	0.605	4.03	0.691	4.07	0.648	3.85	0.648	3.95	0.681	3.70	1.182
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา	4.22	0.590	4.20	0.665	4.31	0.559	4.24	0.508	4.31	0.500	4.00	1.159
ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร	3.77	0.749	3.91	0.629	3.97	0.605	3.67	0.633	3.89	0.762	3.84	1.057
ด้านการวิจัย	4.19	0.708	4.12	0.672	4.06	0.650	4.11	0.597	4.17	0.741	4.08	1.182
ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม	4.16	0.670	4.02	0.821	4.17	0.767	3.95	0.628	4.14	0.682	4.14	1.178
ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	4.22	0.689	3.97	0.941	4.09	0.535	4.06	0.718	4.25	0.685	3.86	1.170
รวม	4.14	0.489	4.09	0.462	4.11	0.451	4.03	0.421	4.15	0.440	3.98	1.077

จากตารางที่ 4.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ประกอบอาชีพมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 รองลงมาเป็นด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และด้านผู้นำและการบริหารจัดการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับราชการมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคณาจารย์โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31

4.5.6.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา ระดับปริญญาโทจำแนกตามอาชีพ

ตารางที่ 4.29 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา ระดับปริญญาโทจำแนกตามอาชีพ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัต ลักษณ์ของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	5	1.530	0.306	0.915	0.471
	ภายในกลุ่ม	369	123.326	0.334		
	รวม	374	124.856			

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	5	0.290	0.058	0.174	0.972
	ภายในกลุ่ม	369	123.359	0.334		
	รวม	374	123.649			
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	5	1.833	0.367	1.308	0.260
	ภายในกลุ่ม	369	103.424	0.280		
	รวม	374	105.257			
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	5	1.471	0.294	0.900	0.481
	ภายในกลุ่ม	369	120.583	0.327		
	รวม	374	122.054			
ด้านการบริการด้านกายภาพของ สถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	5	8.474	1.695	4.068	0.001*
	ภายในกลุ่ม	369	153.748	0.417		
	รวม	374	162.222			
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของ ผู้สำเร็จการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	5	0.881	0.176	0.514	0.766
	ภายในกลุ่ม	369	126.436	0.343		
	รวม	374	127.317			
ด้านการให้คำปรึกษาและบริการ ด้านข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	5	2.651	0.530	1.037	0.395
	ภายในกลุ่ม	369	188.673	0.511		
	รวม	374	191.324			
ด้านการวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	5	0.649	0.130	0.271	0.929
	ภายในกลุ่ม	369	176.748	0.479		
	รวม	374	177.397			
ด้านการบริการทางวิชาการแก่ สังคม	ระหว่างกลุ่ม	5	3.327	0.665	1.395	0.225
	ภายในกลุ่ม	369	175.954	0.477		
	รวม	374	179.281			

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	5	3.561	0.712	1.365	0.237
	ภายในกลุ่ม	369	192.583	0.522		
	รวม	374	196.144			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5	0.981	0.196	0.825	0.532
	ภายในกลุ่ม	369	87.682	0.238		
	รวม	374	88.663			

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกัน

4.5.7 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ตารางที่ 4.30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนา คุณภาพ	ต่ำกว่า 20,000 บาท		20,001 – 40,00 บาท		40,001 – 60,000 บาท		60,001 – 80,000 บาท		80,001 – 100,000 บาท		100,001 บาท ขึ้นไป	
	(N = 213)		(N = 110)		(N = 21)		(N = 6)		(N = 10)		(N = 15)	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน	4.17	0.568	4.24	0.470	3.90	0.816	4.40	0.566	3.94	0.517	3.87	0.880
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.04	0.604	4.15	0.494	3.76	0.739	4.30	0.469	3.96	0.363	4.17	0.459
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	4.35	0.545	4.43	0.392	4.02	0.869	4.53	0.501	4.36	0.488	4.23	0.512
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	4.05	0.601	4.11	0.470	3.85	0.805	4.27	0.432	3.98	0.561	4.03	0.465
ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน	4.14	0.618	3.96	0.632	3.78	0.978	4.27	0.242	3.46	0.597	3.81	0.674
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา	4.23	0.593	4.34	0.498	4.01	0.835	4.23	0.585	4.06	0.433	3.87	0.516
ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร	3.79	0.743	3.81	0.628	3.58	0.884	4.20	0.400	3.42	0.708	3.80	0.693
ด้านการวิจัย	4.17	0.705	4.22	0.502	3.72	1.003	4.47	0.468	3.72	0.930	4.09	0.789
ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม	4.13	0.676	4.15	0.572	3.64	1.073	4.37	0.528	3.64	0.868	3.85	0.723
ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	4.20	0.687	4.17	0.594	3.70	1.140	4.70	0.245	3.58	1.280	3.85	0.616
รวม	4.12	0.492	4.15	0.366	3.79	0.814	4.37	0.336	3.81	0.500	3.95	0.633

จากตารางที่ 4.30 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 60,001–80,000 บาท มีความคิดเห็น่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันโดยรวม มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกช่วงรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็น่าด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุดเป็นอันดับแรก เมื่อพิจารณาลำดับรองลงมาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 60,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่อเดือน 80,001–100,000 บาท มีความคิดเห็น่าด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุดเป็นอันดับรองลงมา สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 60,001–80,000 บาท มีความคิดเห็น่าด้านการวิจัยมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุดเป็นอันดับรองลงมา และกลุ่มสุดท้าย คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 100,001 บาท ขึ้นไปมีความคิดเห็น่าด้านการพัฒนาหลักสูตรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากที่สุดเป็นอันดับสองรองจากด้านการพัฒนาคณาจารย์

4.5.7.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ตารางที่ 4.31 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัต ลักษณ์ของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	5	4.155	0.831	2.540	0.028*
	ภายในกลุ่ม	369	120.701	0.327		
	รวม	374	124.856			
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	5	3.553	0.711	2.183	0.055
	ภายในกลุ่ม	369	120.097	0.325		
	รวม	374	123.649			

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	5	3.421	0.684	2.479	0.032*
	ภายในกลุ่ม	369	101.836	0.276		
	รวม	374	105.257			
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	5	1.618	0.324	0.991	0.423
	ภายในกลุ่ม	369	120.436	0.326		
	รวม	374	122.054			
ด้านการบริการด้านกายภาพของ สถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	5	8.827	1.765	4.247	0.001*
	ภายในกลุ่ม	369	153.396	0.416		
	รวม	374	162.222			
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของ ผู้สำเร็จการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	5	4.623	0.925	2.780	0.018*
	ภายในกลุ่ม	369	122.698	0.333		
	รวม	374	127.317			
ด้านการให้คำปรึกษาและบริการ ด้านข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	5	3.707	0.741	1.458	0.203
	ภายในกลุ่ม	369	187.617	0.508		
	รวม	374	191.324			
ด้านการวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	5	6.971	1.394	3.019	0.011*
	ภายในกลุ่ม	369	170.046	0.462		
	รวม	374	177.397			
ด้านการบริการทางวิชาการแก่ สังคม	ระหว่างกลุ่ม	5	8.287	1.657	3.577	0.004*
	ภายในกลุ่ม	369	170.994	0.463		
	รวม	374	179.281			
ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	5	11.206	2.241	4.472	0.001*
	ภายในกลุ่ม	369	184.938	0.501		
	รวม	374	196.144			

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5	4.076	0.815	3.556	0.004*
	ภายในกลุ่ม	369	84.587	0.229		
	รวม	374	88.663			

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.6 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

4.6.1 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

ตารางที่ 4.32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของ นักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนา คุณภาพ	ต้องการพัฒนา ตนเอง		ต้องการพัฒนา สถานภาพทาง สังคม		ต้องการพัฒนาอาชีพ		ต้อง การสร้างเครือข่าย		อื่น ๆ	
	(N = 280)		(N = 10)		(N = 75)		(N = 9)		(N = 1)	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน	4.18	0.601	4.18	0.592	4.11	0.513	4.11	0.203	3.20	-
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.07	0.594	4.16	0.652	3.71	0.504	3.71	0.348	3.60	-
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	4.36	0.551	4.14	0.313	4.37	0.492	4.29	0.389	4.00	-
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	4.05	0.589	4.16	0.470	4.07	0.547	4.09	0.333	3.60	-
ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน	4.02	0.671	4.00	0.693	4.14	0.590	3.64	0.713	4.40	-
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา	4.23	0.590	3.98	0.476	4.25	0.636	4.22	0.674	3.80	-
ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร	3.74	0.738	3.98	0.746	3.92	0.636	3.38	0.674	3.40	-
ด้านการวิจัย	4.15	0.710	4.14	0.574	4.14	0.645	4.27	0.616	4.00	-
ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม	4.11	0.717	3.72	0.668	4.08	0.620	3.93	0.316	3.20	-
ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	4.16	0.738	3.76	0.515	4.18	0.685	3.91	0.769	3.60	-
รวม	4.11	0.506	4.02	0.570	4.13	0.449	3.95	0.263	3.68	-

จากตารางที่ 4.32 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเพื่อการพัฒนาอาชีพมีความคิดเห็นว่าง่ายด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันโดยรวมมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเพื่อการพัฒนาตนเองมีความคิดเห็นว่าง่ายด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาคณาจารย์ ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบันมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทเป็นสามลำดับแรกที่ยากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36, 4.23 และ 4.18 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ เพื่อการพัฒนาสถานภาพทางสังคม มีความคิดเห็นว่าง่ายด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านรูปแบบการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาคณาจารย์และด้านการวิจัย มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทเป็นสามลำดับแรกที่ยากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18, 4.16, 4.16 และ 4.14 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ เพื่อการพัฒนาอาชีพ มีความคิดเห็นว่าง่ายด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาคณาจารย์ ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และด้านผู้นำและการบริหารจัดการ มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทเป็นสามลำดับแรกที่ยากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37, 4.25 และ 4.18 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ด้านการสร้างเครือข่าย มีความคิดเห็นว่าง่ายด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาคณาจารย์ ด้านการวิจัย และด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทเป็นสามลำดับแรกที่ยากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29, 4.27 และ 4.22 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาด้วยเหตุผลอื่น ๆ มีความคิดเห็นว่าง่ายด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ลำดับต่อมาเป็นด้านการพัฒนาคณาจารย์และด้านการวิจัยโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

4.6.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษา ต่อของนักศึกษาระดับ ปริญญาโทจำแนกตามเหตุผลในการตัดสินใจ เข้าศึกษาต่อ

ตารางที่ 4.33 การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียวของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้าน
การพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษา
ระดับปริญญาโทจำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านปรัชญา ปณิธาน และ อัตลักษณ์ของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.183	0.296	0.885	0.473
	ภายในกลุ่ม	370	123.672	0.334		
	รวม	374	124.856			
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	4	1.450	0.363	1.098	0.357
	ภายในกลุ่ม	370	122.199	0.330		
	รวม	374	123.649			
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	4	0.635	0.159	0.562	0.691
	ภายในกลุ่ม	370	104.622	0.283		
	รวม	374	105.257			
ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.344	0.086	0.262	0.903
	ภายในกลุ่ม	370	121.710	0.329		
	รวม	374	122.054			
ด้านการบริการด้านกายภาพ ของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	4	2.404	0.601	1.392	0.236
	ภายในกลุ่ม	370	159.818	0.432		
	รวม	374	162.222			
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะ ของผู้สำเร็จการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4	0.855	0.214	0.625	0.645
	ภายในกลุ่ม	370	126.463	0.342		
	รวม	374	127.317			
ด้านการให้คำปรึกษาและ บริการด้านข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	4	3.847	0.962	1.898	0.110
	ภายในกลุ่ม	370	187.477	0.507		
	รวม	374	191.324			

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการพัฒนาคุณภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านการวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	4	0.151	0.038	0.079	0.989
	ภายในกลุ่ม	370	177.245	0.479		
	รวม	374	177.397	.		
ด้านการบริการทางวิชาการแก่ สังคม	ระหว่างกลุ่ม	4	2.489	0.622	1.302	0.269
	ภายในกลุ่ม	370	176.792	0.478		
	รวม	374	179.281			
ด้านผู้นำและการบริหาร จัดการ	ระหว่างกลุ่ม	4	2.422	0.605	1.156	0.330
	ภายในกลุ่ม	370	193.722	0.524		
	รวม	374	196.144			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.516	0.129	0.541	0.705
	ภายในกลุ่ม	370	88.147	0.238		
	รวม	374	88.663			

จากตารางที่ 4.33 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกัน

4.7 ผลการทดสอบสมมติฐานในการศึกษา

4.7.1 สถานภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลให้เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

4.7.1.1 สมมติฐานที่ 1: กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังตารางที่ 4.18 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

4.7.1.7 สมมติฐานที่ 7: กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังตารางที่ 4.19 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

4.7.2 สถานภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

4.7.2.1 สมมติฐานที่ 8: กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า sig. เท่ากับ 0.007 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4.20 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

4.7.2.2 สมมติฐานที่ 9: กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4.22 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานดังกล่าว

4.7.2.3 สมมติฐานที่ 10: กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

ปริญญาโท สถาบันพัฒนบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า sig. เท่ากับ 0.004 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4.31 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

4.7.3 เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อที่แตกต่างกันส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

4.7.3.1 สมมติฐานที่ 15: กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังตารางที่ 4.33 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานดังกล่าว

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาที่ศึกษา หลักสูตรปริญญาโท ภาศปกติและภาคพิเศษ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จำนวน 375 คน

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

5.1.1 ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ผลการศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านพัฒนาคณาจารย์ ด้านรูปแบบการเรียนการสอน ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการวิจัย ด้านการบริการทาง

วิชาการแก่สังคม และด้านผู้นำและการบริหารจัดการ โดยสามารถสรุปผลการศึกษาทั้ง 10 ด้าน ได้ดังนี้

1) ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบันมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3) ด้านการพัฒนาคณาจารย์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4) ด้านรูปแบบการเรียนการสอน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านรูปแบบการสอน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5) ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบันมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

6) ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

7) ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสารมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

8) ด้านการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการวิจัยมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

9) ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านกายภาพของสถาบันมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

10) ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านผู้นำและการบริหารจัดการมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.1.2 เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเพราะต้องการพัฒนาตัวเองมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 74.7 รองลงมา ตัดสินใจศึกษาต่อเพราะต้องการพัฒนาอาชีพ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.0 และตัดสินใจศึกษาต่อเพื่อต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.70 ตัดสินใจศึกษาต่อเพื่อสร้างเครือข่าย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.40 และตัดสินใจศึกษาต่อด้วยเหตุผลอื่นๆ ได้แก่ สนองความต้องการของบุคคลในครอบครัว คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 0.30

5.1.3 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทจำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษา

เมื่อทำการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท จำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ เพื่อการพัฒนาตนเอง มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาคณาจารย์ ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทเป็นสามลำดับแรกๆ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36, 4.23 และ 4.18 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ เพื่อการพัฒนาสถานภาพทางสังคม มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านรูปแบบการเรียนการสอน ด้านพัฒนาคณาจารย์และด้านการวิจัย มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทเป็นสามลำดับแรกๆ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.18, 4.16 และ 4.14 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ เพื่อการพัฒนาอาชีพ มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาคณาจารย์ ด้านพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และด้านผู้นำและการบริหารจัดการ มีผลต่อการตัดสินใจเข้า

ศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทเป็นสามลำดับแรกที่สูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37, 4.25 และ 4.18 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ด้านการสร้างเครือข่าย มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาคณาจารย์ ด้านการวิจัย และด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทเป็นสามลำดับแรกที่สูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29, 4.27 และ 4.22 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาด้วยเหตุผลอื่นๆ มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ลำดับต่อมาเป็นการพัฒนาคณาจารย์และด้านการวิจัยโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

5.1.4 ผลการทดสอบสมมติฐานในการศึกษา

จากการทดสอบสมมติฐาน 15 ข้อพบว่ามีการยอมรับ 7 สมมติฐาน ประกอบด้วย

1) สถานภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลให้เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

(1) สมมติฐานที่ 2 : กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

(2) สมมติฐานที่ 3 : กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

(3) สมมติฐานที่ 4 : กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในขณะที่แตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

(4) สมมติฐานที่ 6 : กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

(5) สมมติฐานที่ 7 : กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

2) สถานภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

(1) สมมติฐานที่ 8 : กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

(2) สมมติฐานที่ 14 : กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แตกต่างกัน

5.2 การอภิปรายผลการศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

5.2.1 ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ (จุดเน้น) ของสถาบัน

ผลการศึกษาค้นคว้าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ (จุดเน้น) ของสถาบัน พบว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นองค์ประกอบที่ 1 ในการประกันคุณภาพภายใน ด้านปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ ที่กำหนดตัวบ่งชี้ว่าสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีพันธกิจหลัก คือ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ในการดำเนินพันธกิจหลัก สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาและการดำเนินงานของสถาบัน เพื่อให้สถาบันดำเนินการสอดคล้องกับ อัตลักษณ์หรือจุดเน้น มีคุณภาพ มีความเป็นสากล และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้น สถาบันต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนมีการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถาบันในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ นอกเหนือจากการพิจารณาอัตลักษณ์หรือจุดเน้นของสถาบันแล้ว จะต้องคำนึงถึงหลักการอุดมศึกษา กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ของชาติ รวมถึงทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ และสามารถตอบสนองสังคมในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์มีสถานภาพเป็นหน่วยงานระดับกรม ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแห่งเดียวในประเทศไทยที่ทำการสอนเฉพาะระดับ บัณฑิตศึกษา (สูงกว่าปริญญาตรี) โดยเน้นหนักในสาขาวิชาทางด้านการบริหารการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในด้านการวิจัย ฝึกอบรม และให้บริการทางวิชาการด้านอื่นๆ แก่หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจเอกชน และประชาชนทั่วไป

5.2.1.1 ปรัชญา

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2509 เนื่องจากทรงเห็นว่าการพัฒนาประเทศในขณะนั้น มีความจำเป็นที่ต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยกันพัฒนา ดังพระราชปรารภที่ว่า ประเทศไทยมีความจำเป็นที่ต้องผลิตผู้เชี่ยวชาญสถิติ และผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเมื่อได้ก่อตั้งสถาบันขึ้นแล้วตามพระราชดำริ สถาบันได้กำหนดตราสัญลักษณ์ของสถาบันเป็นรูปวงล้อคล้ายธรรมจักรภายในดวงตราสัญลักษณ์มีรูปคบเพลิง 8 อัน สื่อความหมายถึง มรรคแปด ซึ่งหมายถึงหลักธรรมที่สำคัญของพระพุทธศาสนาที่ใช้เป็นแนวทางไปสู่การพ้นทุกข์ด้วยการใช้ปัญญา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จึงเห็นสมควรใช้แนวทางของมรรคแปด มาเป็นกรอบแนวคิดของปรัชญาที่พึงยึดถือสำหรับการทำงานของบุคลากรของสถาบัน โดยกำหนดเป็นปรัชญาของสถาบันว่า “สร้างปัญญา เพื่อการเปลี่ยนแปลง” (WISDOM for Change)

5.2.1.2 ปณิธาน

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ถือกำเนิดจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ สถาบันจึงน้อมนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระราชทานแก่บัณฑิตทั้งหลายในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ครั้งแรกของสถาบัน เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2513 มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติภารกิจ โดยนำความรู้และคุณธรรม มาสร้างปัญญา สร้างจิตสำนึก และความรับผิดชอบต่อสังคม ประเทศชาติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับให้เป็นสถาบันการศึกษาของประเทศ ที่มีศักยภาพพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ข้อความตามพระบรมราโชวาท ซึ่งสถาบันน้อมนำมาใช้เป็นปณิธานของสถาบัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

...ท่านทั้งหลายที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ เป็นผู้ที่เชื่อได้ว่า มีความรู้ความสามารถสูง จึงเป็นที่หวังของคนไทยทั้งชาติ รวมทั้งของข้าพเจ้าด้วย ที่ได้อาศัยความรู้ ความคิด สถิติปัญญา และความสามารถ ในอันที่จะนำพาประเทศชาติให้ก้าวไปสู่ความมั่นคง และสมบูรณพูนสุข ขอให้ท่านรับหน้าที่อันมีเกียรตินี้ด้วยความมั่นใจ ตั้งใจและบริสุทธิ์ใจ แล้วร่วมกันปฏิบัติหน้าที่น้อยใหญ่ให้ลุล่วงไป ด้วยความขยันหมั่นเพียรและด้วยความสุจริต เทียงตรง ทั้งต่อตนเองและต่อประชาชน...

5.2.1.3 วิสัยทัศน์

สถาบันชั้นนำแห่งชาติที่สร้างผู้นำและองค์ความรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในระดับสากล วิสัยทัศน์ของสถาบัน ประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ประการ ดังต่อไปนี้ :

- 1) ความเป็นสถาบันชั้นนำ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำด้าน
การบริหารการพัฒนา
- 2) ความเป็นสถาบันแห่งชาติ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งชาติ
- 3) ความเป็นสถาบันที่ได้มาตรฐานติดอันดับโลก
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สามารถดำเนินภารกิจหลัก ให้เป็นที่
ยอมรับในระดับสากล
- 4) ความเป็นสถาบันที่มุ่งเน้นศาสตร์ด้านการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแห่ง
เดียวในประเทศไทยที่ทำการสอนเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษา (สูงกว่าปริญญาตรี) ในสาขาวิชา
ทางด้านการบริหารการพัฒนา ซึ่งแตกต่างจากสถาบันอื่น
- 5) ความเป็นสถาบันที่มีความเป็นเลิศใน 3 ภารกิจหลัก
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีความเป็นเลิศในภารกิจหลัก คือ
งานด้านการวิจัย การจัดการศึกษา และการให้บริการวิชาการ

5.2.1.4 พันธกิจ

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ของสถาบัน จึงกำหนดพันธกิจที่ต้องดำเนินการ
ไว้ ดังต่อไปนี้

- 1) สร้างผู้นำที่มีปัญญาคุณธรรมเพื่อพัฒนาประเทศ
- 2) สร้างองค์ความรู้ ศึกษาวิจัย ด้านการบริหารการพัฒนา
- 3) สร้างงานบริการวิชาการที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศ
- 4) สร้างเสริมค่านิยมและจิตสำนึกมุ่งมั่นพัฒนาประเทศ บนพื้นฐาน
ความเข้มแข็งของศิลปวัฒนธรรมไทย
- 5) สร้างเสริมการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้คุณค่ากับ
การพัฒนาและการมีส่วนร่วมของบุคลากร
- 6) สร้างประโยชน์ให้กับสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยสรุปพันธกิจของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คือ การมุ่งเน้นการผลิต
บัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีภาวะผู้นำ พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และให้บริการวิชาการ ด้าน
การบริหารการพัฒนา เพื่อให้บุคลากรของประเทศมีศักยภาพเพียงพอในการพัฒนาประเทศให้
เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

5.2.1.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาวของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2551–2565

- 1) ยุทธศาสตร์การสรรหา/คัดเลือกและพัฒนาบุคคลทุกกลุ่มให้มีขีดความสามารถสูง (Talent People) สามารถขับเคลื่อนสถาบันไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลกได้
- 2) ยุทธศาสตร์การระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาสถาบัน
- 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารงานต่างๆ ของสถาบัน ให้เชื่อมต่อการปฏิบัติภารกิจไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ
- 4) ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ
- 5) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างแบรนด์ของสถาบันใหม่ (Rebranding)
- 6) ยุทธศาสตร์การรักษาความเป็นเลิศทางวิชาการด้านหลักสูตรงานวิจัย และการบริการวิชาการที่มีความโดดเด่นและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
- 7) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างบทบาทและความรับผิดชอบต่อสังคม
- 8) ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งของศูนย์พัฒนาวิชาการต่างๆ

จากปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ถือเป็นสิ่งที่สถาบันต้องสร้างและสื่อสารให้กับบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถาบันได้ทราบ เพื่อสะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์ของสถาบัน

5.2.2 การพัฒนาหลักสูตรการศึกษา

ผลการศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการพัฒนาหลักสูตร การศึกษาพบว่าส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร ดังจะเห็นได้ว่าสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้มีการพัฒนาหลักสูตร ทั้งเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรเดิมอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและความพร้อมของสถาบัน ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการทางด้านวิชาการและวิชาชีพของสังคม อีกทั้งเป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่ทันสมัย สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

ตารางที่ 5.1 แสดงจำนวนหลักสูตรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แยกตามหน่วยงาน
คณะ

หน่วยงาน	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	รวม
คณะรัฐประศาสนศาสตร์	2 50.0%	2 50.0%	4
คณะบริหารธุรกิจ	3 75.0%	1 25.0%	4
คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ	3 75.0%	1 25.0%	4
คณะสถิติประยุกต์	8 80.0%	2 20.0%	10
คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	5 83.3%	1 16.7%	6
คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	2 66.7%	1 33.3%	3
คณะภาษาและการสื่อสาร	4 80.0%	1 20.0%	5
คณะนิติศาสตร์	2 100%	0 0%	2
คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ	1 50.0%	1 50.0%	2
รวมทั้งหมด	30	10	40
คิดเป็นร้อยละ	75.0	25.0	

ในประเด็นดังกล่าว วันวิสาข์ แก้วสมบุญ (2556: 1-4) ได้สรุปเหตุผลที่ทำให้บัณฑิตเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งเหตุผลส่วนหนึ่งมาจากการที่มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรการเรียนการสอนตรงตามความต้องการของนักศึกษา เป็นสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการของสังคม เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่ ก่อนตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้น ต้องมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเรื่องความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันว่าเน้นไปในสาขาวิชาใดและมีความต้องการนิสิตที่จบปริญญาโทมากกว่าปริญญาตรีมากน้อยแค่ไหน ซึ่งสอดคล้องกับ กรวัช อยู่สุข (2556) ที่ศึกษาปัจจัยที่ควรพิจารณาในการเรียนต่อด้าน MBA : “11 Cs to Consider in MBA Course” โดยพบว่าคนที่เลือกเรียนต่อด้าน MBA นั้นมักพิจารณาดูปัจจัย Curriculum หมายถึงตัวหลักสูตรที่ต้องการเรียนนั่นเอง ปัจจุบันเกือบทุกสถาบันที่สอนระดับอุดมศึกษา มีการเปิดหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจหรือ MBA จำนวนมาก แต่ละที่ก็พยายามเปิดในสาขาวิชาที่หลากหลายเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนในการเลือกเรียนหลักสูตรในสาขาวิชาที่ตนเองต้องการมากที่สุด อาทิ การเงิน การตลาด การเป็นผู้ประกอบการ การจัดการนวัตกรรม การจัดการธุรกิจท่องเที่ยว ธรรมาภิบาล ฯ เป็นต้น นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรยังแบ่งตามผู้เรียนคือหลักสูตรที่เรียนในเวลาราชการ (Full Time) เรียนนอกเวลาราชการ ในช่วงเย็นวัน

ธรรมชาติหรือเสรีอาทิติยอีกด้วย จากการสำรวจพบว่าเนื้อหาหลักในการเรียนการสอนของแต่ละหลักสูตรนั้นแทบจะไม่มี ความแตกต่างกัน แต่จะแตกต่างกันที่รายวิชาที่เพิ่มเติมเข้ามาตามแขนงที่หลักสูตรนั้นๆ ต้องการเน้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาที่ลึกซึ้งมากขึ้น ดังนั้นผู้เรียนเองควรพิจารณาดูให้ดีก่อนตัดสินใจ เพื่อจะได้เลือกหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการ ทั้งนี้อาจดูจากลักษณะงานของตนเองว่าเกี่ยวข้องกับอะไร หรือต้องใช้ความรู้ด้านใดเป็นพิเศษเพื่อที่จะสามารถนำเอาสิ่งที่เรียนนั้นมาปรับใช้ในการทำงานของตนได้

ดังจะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านหลักสูตรเป็นเสมือนหัวใจสำคัญในการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรเป็นแนวทางหรือกรอบในการที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และทักษะ หากหลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเข้ามาศึกษาในหลักสูตรนั้นๆ ความหมายของหลักสูตร วิชัย ตันศิริ (2549: 216) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า เป็นกระบวนการในการจัดประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดปรัชญา แนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผลอย่าง บั้วศรี (2542: 10-11) ได้กล่าวให้เห็นถึงความสำคัญของหลักสูตรอยู่ 2 ประการคือ

1) ความสำคัญของหลักสูตรต่อการศึกษาร่วมรวม การศึกษาเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์ โดยเฉพาะเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลและยังเป็นเครื่องมือภาครัฐในการสร้างกำลังคนเพื่อก่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา เพราะว่าหลักสูตรเป็นเครื่องมือถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาชาติไปสู่การปฏิบัติ

2) ความสำคัญของหลักสูตรต่อการเรียนการสอน เนื่องจากหลักสูตรเปรียบเสมือนเป็นแม่บทสำคัญของการจัดการศึกษาในทุกๆระดับและทุกสาขาวิชา หลักสูตรจะระบุถึงสิ่งที่ต้องการและแนวทางในการจัดการกับประสบการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

5.2.3 การพัฒนาคุณภาพ

ผลการศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการพัฒนาอาจารย์พบว่าส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งตามตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพถือว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสูงสุดที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดทางวิชาการ เพื่อปฏิบัติพันธกิจสำคัญของสถาบันในการผลิตบัณฑิต ศึกษาวิจัยเพื่อการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้ ดังนั้น สถาบันจึงควรมีอาจารย์ที่

มีระดับคุณวุฒิทางการศึกษาในสัดส่วนที่เหมาะสมกับพันธกิจหรือจุดเน้นของสถาบัน และจะต้องส่งเสริมให้อาจารย์ในสถาบันทำการศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เป็นสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับเรื่องของการพัฒนาอาจารย์ โดยในปัจจุบันสถาบันมีอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรที่จบการศึกษาในระดับปริญญาเอกในด้านที่เกี่ยวข้องจากสถาบันที่น่าเชื่อถือหรือมีชื่อเสียง และเป็นอาจารย์ผู้สอนที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ว่าจะเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ผศ.), รองศาสตราจารย์ (รศ.) และศาสตราจารย์ (ศ.) ซึ่งคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเชี่ยวชาญในองค์ความรู้และมีประสบการณ์สูง อีกทั้งยังเป็นที่ยอมรับในด้านวิชาการและเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม

ตารางที่ 5.2 จำนวนอาจารย์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แยกตามวุฒิการศึกษา

หน่วยงาน	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	รวม
คณะรัฐประศาสนศาสตร์	1 4.80%	20 95.2%	21
คณะบริหารธุรกิจ	2 9.10%	20 90.9%	22
คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ	1 4.50%	21 95.5%	22
คณะสถิติประยุกต์	3 10.7%	25 89.3%	28
คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	1 5.00%	19 95.0%	20
คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	2 14.3%	12 85.7%	14
คณะภาษาและการสื่อสาร	4 17.4%	19 82.6%	23
คณะนิติศาสตร์	8 80.0%	0 20.0%	10
คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ	2 50.0%	1 25.0%	4
วิทยาลัยนานาชาติ	0 0%	1 100%	1
สำนักงานอธิการบดี	0 0%	27 100%	27
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ	1 100%	0 0%	1
สำนักบรรณสารการพัฒนา	1 100%	0 0%	1
รวมทั้งสิ้น	26	167	194
คิดเป็นร้อยละ	13.4	86.1	

ตารางที่ 5.3 จำนวนอาจารย์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แยกตามตำแหน่งทาง
วิชาการ

หน่วยงาน	อาจารย์		ผู้ช่วย ศาสตราจารย์		รอง ศาสตราจารย์		ศาสตราจารย์		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
คณะรัฐประศาสนศาสตร์	2	9.50%	7	33.3%	8	38.1%	4	19.0%	21
คณะบริหารธุรกิจ	3	13.6%	5	22.7%	14	63.6%	0	0%	22
คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ	4	18.2%	10	45.5%	5	22.7%	3	13.6%	22
คณะสถิติประยุกต์	6	21.4%	12	42.9%	10	35.7%	0	89.3%	28
คณะพัฒนาสังคมและ สิ่งแวดล้อม	5	25.0%	4	20.0%	11	55.0%	0	0%	20
คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	3	21.4%	4	28.6%	5	35.7%	2	14.3%	14
คณะภาษาและการสื่อสาร	9	39.1%	9	39.1%	4	17.4%	1	4.30%	23
คณะนิติศาสตร์	7	70.0%	0	0%	2	20.0%	1	10.0%	10
คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการ จัดการ	1	25.0%	0	0%	3	75.0%	0	0%	4
วิทยาลัยนานาชาติ	0	0%	0	0%	1	100%	0	100%	1
สำนักงานอธิการบดี	25	92.6%	1	3.70%	0	0%	1	3.70%	27
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1
สำนักบรรณสารการพัฒนา	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1
รวมทั้งหมด	66		53		63		12		194
คิดเป็นร้อยละ	34.0		27.3		32.5		6.20		

สอดคล้องกับการศึกษาของ วันวิสาข์ แก้วสมบุญ (2556: 1-4) ที่สรุปเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ไว้ว่ามาจากอาจารย์ที่สอนมีชื่อเสียงและมีคุณภาพ เช่นเดียวกับ กรวัช อยู่สุข (2556: สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2556) ศึกษาปัจจัยที่ควรพิจารณาในการเรียนต่อด้าน MBA : “11 Cs to Consider in MBA Course” พบว่า อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้เรียนควรพิจารณา เพราะเนื้อหาหลักสูตรแม้ดีเพียงใด แต่ถ้าอาจารย์ผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนอย่างแท้จริงหรือถ่ายทอดได้ไม่ดีพอ ก็ไม่สามารถทำให้การเรียนของผู้เรียนมีประสิทธิภาพได้ ผู้ที่สอนในเนื้อหาใดๆ ควรเป็นคนที่มีความสามารถในการสอน การทำงาน หรือทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหานั้นๆ ทั้งนี้ยังสามารถพิจารณาจากตัวของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละหลักสูตรได้จากคุณวุฒิ เช่น อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรจบปริญญาเอกในด้านที่เกี่ยวข้องจาก

สถาบันที่น่าเชื่อถือหรือมีชื่อเสียง หรืออาจารย์ผู้สอนมีตำแหน่งวิชาการไม่ว่าจะเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ผศ.), รองศาสตราจารย์ (รศ.) และศาสตราจารย์ (ศ.) เพราะคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการเป็นอีกตัวชี้วัดหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเชี่ยวชาญในรายวิชานั้นๆ อย่างแท้จริง สิ่งหนึ่งที่ไม่มองข้ามในการพิจารณาอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรคือควรมีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ทำการสอนเต็มเวลาในหลักสูตรของสถาบันนั้นพอสมควร เพราะบางมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนบางที่พบว่า มีอาจารย์ประจำหลักสูตรเพียงแค่ 4-5 คนเท่านั้น แต่อาจารย์ที่มาสอนในหลักสูตรส่วนใหญ่กลับเป็นอาจารย์พิเศษที่เชิญจากสถาบันอื่นๆ มาสอน ที่ต้องพิจารณาข้อนี้ด้วยเพราะอาจารย์ประจำจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เรียนด้วย แต่อาจารย์ที่ทางสถาบันเชิญมาสอนหรืออาจารย์พิเศษนั้นไม่ได้มาเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้เรียน ดังนั้นหากจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรน้อยก็อาจมีเวลาหรือการเอาใจใส่ดูแลให้คำปรึกษาผู้เรียนได้ไม่มีประสิทธิภาพพอ ก็อาจส่งผลกระทบต่อตัวผู้เรียนด้วยเช่นกัน เช่นอาจจบช้าเพราะขาดการให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นต้น นอกจากนี้ ประภา สนิวรพันธุ์ (2554: 1-9) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อแนวโน้มการศึกษต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าคุณสมบัติสถาบันการศึกษาด้านชื่อเสียงของผู้สอน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ กับระดับของโอกาสที่จะเรียนต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตามลำดับ ซึ่งจากวิจัยของศิวาลักษณ์ แสงพันธ์ และคณะ (2552) พบว่า ปัจจัยด้านสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการประกอบการ อยู่ในระดับมาก โดยเหตุผลที่คณาจารย์มีผลงานวิชาการที่เป็นประโยชน์และเป็นที่ยอมรับในวงการอยู่ในลำดับที่ 5

5.2.4 รูปแบบและวิธีการเรียนการสอน

ผลการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนพบว่าส่งผลกระทบต่อการศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยืดหยุ่น การมีส่วนร่วมจากบุคคล สถาบัน หรือชุมชนภายนอก มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะตัวของนักศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมากต่อความสนใจใฝ่รู้และต่อศักยภาพในการแสวงหาความรู้ของนักศึกษา เช่น การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ค้นคว้าวิจัยโดยอิสระในรูปแบบโครงการวิจัยส่วนบุคคล การจัดให้มีชั่วโมงเรียนในภาคปฏิบัติ ในห้องปฏิบัติการ รวมทั้งมีการฝึก

ประสบการณ์ภาคสนามอย่างพอเพียง มีการจัดสัมมนา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำโครงการมีการเรียนการสอนทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Internet) และมีห้องสมุดและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง อีกทั้ง สถาบันควรมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์จากภายนอกมาเป็นอาจารย์พิเศษหรือมีการศึกษาดูงานหน่วยงานภายนอกด้วย

5.2.5 ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน

ผลการศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบันพบว่าส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ที่ 2.5: ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ที่อธิบายไว้ว่า นอกเหนือจากการเรียนการสอน สถาบันอุดมศึกษาควรจัดบริการด้านกายภาพอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในเรื่องการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียน เช่น สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ การบริการด้านงานทะเบียน การบริการนักศึกษานานาชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีสภาพแวดล้อมและการบริการ ด้านกายภาพที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา เช่น สิ่งแวดล้อมในสถาบัน หอพักนักศึกษา ห้องเรียน สถานที่ออกกำลังกาย บริการอนามัย การจัดจำหน่ายอาหาร เป็นต้น

การศึกษาเกี่ยวกับด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบันสอดคล้องกับ พนิดา อัครคะ (2545: 13) ที่ได้ศึกษาถึงระดับคุณภาพสภาพแวดล้อมทางการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม ด้านกลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อมด้านการบริหารการศึกษา ซึ่งมี 2 ด้านที่สอดคล้องกับงานวิจัยนี้ คือ

1) สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ในด้านด้านกายภาพหรือด้านรูปธรรม เช่น วัสดุ อุปกรณ์ โต๊ะ เก้าอี้ แสงสี เฟอร์นิเจอร์ บริเวณสถานที่ทำกิจกรรม ฯลฯ เป็นต้น โดยจะต้องมีสื่อ วัสดุและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เพียงพอและมีคุณภาพ

2) สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

หมายถึง ลักษณะและสภาพของของอาคารสถานที่ต่างๆ เช่น อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องประชุม โรงอาหาร ห้องสมุด ห้องน้ำ สถานที่เล่นกีฬา สถานที่พักผ่อน และบริเวณทั้งหมดของมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาร่างกายจิตใจ พัฒนาบุคลิกลักษณะให้ดีขึ้น มีอิทธิพลต่อสุขภาพอนามัยช่วย

เสริมสร้างประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เกิดการเรียนรู้ การที่นักศึกษาได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น สวยงาม สะดวกปลอดภัย มีบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร ซึ่งย่อมเป็นที่ปรารถนาของนักศึกษาทุกคน สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา ลักษณะที่ดีควรมีดังนี้

- 1) ความเหมาะสมของทำเล ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่
- 2) ความเพียงพอของอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องสมุดสถานที่ออกกำลังกาย สถานที่พักผ่อนหลังจากการเรียน ห้องประชุม เป็นต้น
- 3) มีความร่มรื่นสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ มีความปลอดภัย
- 4) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบของบุคลากรต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

เช่นเดียวกับ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2537 (อ้างถึงใน กัมพล เกื้อกุล, 2547: 12-13) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการศึกษา หมายถึง สิ่งเร้าอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความรู้สึกประสาทสัมผัสของนักศึกษาสภาพที่เป็นอยู่หรือสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมเหล่านี้ ซึ่งสรุปสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ว่า หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของนักศึกษา การเรียนการสอน และการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องสมุด สถานที่ออกกำลังกาย โรงอาหาร ร้านค้า ระบบกำจัดขยะมูลฝอย ที่นั่งพักผ่อนหลังจากการเรียน การตกแต่งสถานที่ สภาพความปลอดภัย ความสะอาดและสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ภายในรั้วมหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา นอกจากนี้ กรรัช อยู่สุข (2556) ศึกษาปัจจัยที่ควรพิจารณาในการเรียนต่อด้าน MBA : “11 Cs to Consider in MBA Course” พบว่า Core Facilities สิ่งอำนวยความสะดวกที่หลักสูตรหรือมหาวิทยาลัยมีให้บริการสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าปัจจัยอื่นๆ เพราะอุปกรณ์ในการเรียนการสอน ระบบสารสนเทศที่จำเป็น ระบบอินเตอร์เน็ตให้นักศึกษา แหล่งค้นคว้าข้อมูลอย่างห้องสมุดคณะหรือมหาวิทยาลัยนั้นนับเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอน เพราะการเรียนนั้นจำเป็นต้องมีการค้นคว้าข้อมูลค่อนข้างมาก ดังนั้นหากหลักสูตรหรือมหาวิทยาลัยมีแหล่งในการค้นคว้าข้อมูลให้ก็จะเป็นการสะดวกต่อตัวผู้เรียนที่ไม่ต้องออกไปหาหยิบยืมจากแหล่งอื่น นอกจากนี้ วันวิสาข์ แก้วสมบุญ (2556: 1-4) สรุปเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาไว้ว่าจากการวิเคราะห์รายด้านพบว่าเหตุจูงใจที่ทำให้นิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสะดวกสบายของห้องเรียนและสวัสดิการของห้องอเนกประสงค์ต่างๆ และมหาวิทยาลัยควรมีที่จอดรถกว้างขวางและสะดวกสบายแก่นักศึกษา มีพื้นที่บริเวณมหาวิทยาลัยกว้างขวางและมีสภาพแวดล้อมที่ดี

5.2.6 ด้านคุณภาพของบัณฑิตและผู้สำเร็จการศึกษาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน

ผลการศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ที่ 2.7: ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต ซึ่งอธิบายไว้ว่าคุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง คุณสมบัติที่พึงประสงค์ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาพึงมี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติของแต่ละหลักสูตร และคุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต คุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนคุณลักษณะบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต อาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะอาชีพหรือบริบทของผู้ใช้ และอาจปรากฏในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือที่มีลักษณะเพิ่มเติมจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ เช่น การบริหารจัดการ การเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การก้าวทันวิทยาการ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับการปฏิบัติงานจริง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หรือผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรที่เน้นการวิจัย ควรมีคุณลักษณะเพิ่มเติมด้านความเป็นนักวิชาการ การเป็นผู้นำทางความคิด โดยเฉพาะความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์ และการนำเสนอผลงาน

เกี่ยวกับเรื่องนี้ กรัซ ออยู่สุข (2556) ศึกษาวิจัยที่ควรพิจารณาในการเรียนต่อด้าน MBA : 11 Cs to Consider in MBA Course พบว่าการได้รับการยอมรับในเรื่องของคุณภาพของบัณฑิตที่จบจากหลักสูตร รวมไปถึงความสำเร็จของศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน นับเป็นอีกปัจจัยที่ไม่ควรมองข้าม เพราะสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรที่เราจะเลือกเรียนนั้นมีคุณภาพสูงเพียงใด การที่หลักสูตรได้รับการยอมรับจากองค์กรต่างๆ ว่าผู้ที่เรียนจบจากที่นี่มีความสามารถในการทำงาน ย่อมสร้างความน่าเชื่อถือให้กับตัวผู้เรียนได้และย่อมเพิ่มโอกาสในการได้รับข้อเสนอที่ดีในเส้นทางอาชีพของผู้เรียนด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ความสำเร็จของผู้ที่จบจากหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการที่ผู้ที่จบจากหลักสูตรของสถาบันนั้นๆ ได้รับค่าตอบแทนสูงกว่า หรือมีจำนวนของศิษย์เก่าจากหลักสูตรของสถาบันนั้นๆ ก้าวเข้าสู่ระดับบริหารขององค์กรต่างๆ มากกว่าก็ย่อมแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบ่มเพาะผู้เรียนในการก้าวเข้าสู่อาชีพได้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

5.2.7 ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร

ผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสารพบว่าส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับคำอธิบายในตัวอย่างที่ 3.1: ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร โดยสถาบันอุดมศึกษาควรจัดบริการด้านต่างๆ ให้นักศึกษาและศิษย์เก่าอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในกิจกรรมต่อไปนี้ 1) การบริการด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ทั้งด้านวิชาการและการใช้ชีวิต 2) การบริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและศิษย์เก่า เช่น ศูนย์การเรียนรู้ แหล่งทุนการศึกษา แหล่งทุนการศึกษา ต่อ การบริการจัดหางาน แหล่งข้อมูลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในและนอกสถาบันที่จำเป็นแก่นักศึกษาและศิษย์เก่า และ 3) การจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษาและศิษย์เก่าในรูปแบบต่างๆ

5.2.8 ด้านการวิจัย

ผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการวิจัยพบว่าส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งตามองค์ประกอบที่ 4 การวิจัย นั้นมีหลักการว่าสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอาจมีจุดเน้นในเรื่องการวิจัยที่แตกต่างกันขึ้นกับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตาม ทุกสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีพันธกิจนี้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจสถาบัน ดังนั้นจึงต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในพันธกิจด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามจุดเน้นเฉพาะของแต่ละสถาบันเพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์ การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) สถาบันต้องมีแผนการวิจัย มีระบบและกลไก ตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน 2) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็ง โดยบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน และพันธกิจด้านอื่นๆ ของสถาบัน และ 3) ผลงานวิจัยมีคุณภาพ มีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์ของชาติและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีสาระสำคัญในวิสัยทัศน์ที่มุ่งสู่ความเป็นสถาบันที่มีความเป็นเลิศใน 3 ภารกิจหลัก คือ งานด้านการวิจัย การจัดการศึกษา และการให้บริการวิชาการ ดังจะเห็นว่างานด้านการวิจัยถือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของสถาบัน และสถาบันได้กำหนดพันธกิจที่ต้องดำเนินการไว้ในส่วนของการสร้างองค์ความรู้ ศึกษาวิจัย ด้าน

การบริหารการพัฒนา และกำหนดยุทธศาสตร์การรักษาความเป็นเลิศทางวิชาการด้านหลักสูตร งานวิจัย และการบริการวิชาการที่มีความโดดเด่นและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

สถาบันมีการจัดตั้งสำนักวิจัยขึ้นในปี พ.ศ. 2509 พร้อมๆ กับการจัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและดำเนินการวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา ประเทศ โดยเล็งเห็นว่าภาระที่สำคัญประการหนึ่ง ของสถาบันการศึกษา คือ การวิจัย ผลงานวิจัยจะช่วยให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ขึ้น หรือเกิดการนำทฤษฎีที่มีอยู่แล้วมาประยุกต์ใช้ อันจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศต่อไป

สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มี ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย และ วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ดังนี้

1) ปรัชญา

ดำเนินงานโดยมุ่งเน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และยึดมั่นในคุณธรรม จรรยาบรรณการวิจัย เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นผู้นำในการวิจัยด้วยการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2) วิสัยทัศน์

สำนักวิจัยได้กำหนดวิสัยทัศน์ ดังนี้

“มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางด้านการวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับประเทศและระดับภูมิภาค”

3) พันธกิจ

สำนักวิจัยได้กำหนดภารกิจหลัก 6 ด้าน คือ

- 1) การผลิตผลงานวิจัยทางด้านพัฒนบริหารศาสตร์
- 2) การประสานงานส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
- 3) การบริการวิชาการ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผลงานวิจัย และงานวิชาการอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 4) จัดทำวารสารทางวิชาการของสถาบัน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำวารสารภายในสถาบัน
- 5) การเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการกองทุนวิจัยของสถาบัน
- 6) ปฏิบัติภารกิจตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

4) นโยบาย

สำนักวิจัยเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการสร้างสรรค์ผลงานวิจัย และเผยแพร่ผลงานสู่การนำไปใช้ประโยชน์

5) วัตถุประสงค์

สำนักวิจัยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานดังนี้

1) ส่งเสริมให้คณาจารย์ นักวิชาการของสถาบันได้มีการทำวิจัยประเภทต่างๆ ทั้งการวิจัยประเภทพื้นฐานและการประยุกต์ โดยการสนับสนุนจากกองทุนงานวิจัยของสถาบัน งบประมาณแผ่นดินและเงินสนับสนุนจากแหล่งภายนอก เพื่อพัฒนาให้การวิจัยเป็นภารกิจที่สำคัญของสถาบัน

2) ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางนโยบายและการปฏิบัติให้เกิดผลดีแก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยให้สถาบันมีส่วนร่วมในการชี้้นำแก้ปัญหา หรือหาแนวทางในการพัฒนาชุมชนและประเทศในระดับต่างๆ

3) สนับสนุนให้มีการทำวิจัยที่เป็นโครงการของสถาบันที่ให้นักวิชาการจากคณะและสำนักต่าง ๆ มาร่วมกันดำเนินงาน

4) ส่งเสริมให้มีการบริการทางวิชาการแก่บุคลากรภายในและภายนอกสถาบัน

5) พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการบริหารของสำนักวิจัย การพัฒนาบุคลากร และการนำเทคโนโลยีด้านสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ศิริวรรณ ขวัญชุมและ อาณัติ ปาลพันธุ์ (2554: 1-19) ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2553 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาด้านวิชาการในระดับมากที่สุด โดยนักศึกษาให้ความสำคัญกับศักยภาพด้านการเรียนการสอน งานวิจัย และความรู้ความสามารถของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหิดลและการพัฒนางานด้านวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดลที่เจริญก้าวหน้าโดยตลอด ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมหิดล คือ สร้างความเป็นเลิศในการวิจัย และสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ และความเป็นเลิศทางวิชาการ

5.2.9 ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม

ผลการศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคมพบว่าส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒน-

บริหารศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งตามองค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม นั้นมีหลักการว่าการบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัด และในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณชน ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการนอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้วสถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วย

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เป็นสถาบันหนึ่งที่มีหน้าที่ในการฝึกอบรมและให้บริการทางวิชาการด้านต่างๆ แก่หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจเอกชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งการให้บริการวิชาการถือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของสถาบัน และสถาบันได้กำหนดพันธกิจที่ต้องดำเนินการไว้ในส่วนของการสร้างงานบริการวิชาการที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และกำหนดยุทธศาสตร์การรักษาความเป็นเลิศทางวิชาการด้านหลักสูตร งานวิจัย และการบริการวิชาการที่มีความโดดเด่นและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

5.2.10 ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ

ผลการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านผู้นำและการบริหารจัดการ พบว่าส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งตามองค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ มีหลักการว่าสถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยมีสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการทำงานของสถาบันให้มีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องบริหารจัดการด้านต่างๆ ให้มีคุณภาพ เช่น ทรัพยากรบุคคล ระบบฐานข้อมูล การบริหารความเสี่ยง การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารทรัพยากรทั้งหมด ฯลฯ เพื่อสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

โดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเจริญก้าวหน้าของสถาบันอุดมศึกษา คือ สภาพสถาบันและผู้บริหารทุกระดับของสถาบันนั้นๆ หากสภาพสถาบันและผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำที่ดี มีธรรมาภิบาล รับผิดชอบต่อสังคม รักความก้าวหน้าดูแลบุคลากรอย่างดี เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา และกำกับดูแลติดตามผลการดำเนินงานของสถาบันไปในทิศทางที่ถูกต้อง จะทำให้สถาบันเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว

5.3 การอภิปรายผลการศึกษาเหตุผลในการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

5.3.1 ต้องการพัฒนาตนเอง

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเพราะต้องการพัฒนาตัวเองมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 74.7 เกี่ยวกับเรื่องนี้ สุทิน นพเกต (2534: 5) ได้ให้ทัศนะในกรณีที่มีผู้ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทกันเป็นจำนวนมากจนเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันว่าการศึกษาต่อระดับปริญญาโทเป็นแพชชั่นอย่างหนึ่งในสังคมปัจจุบันว่าเป็นเรื่องของนักศึกษาที่พยายามพัฒนาตัวเองเพราะปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจดีขึ้นทำให้การแข่งขันกันค่อนข้างสูง การได้พัฒนาตัวเองก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะสามารถทำให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานได้ สอดคล้องกับจิราภรณ์ ไหวดี (2541: 29-30) ที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทว่า การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งศึกษาในแต่ ละสาขาวิชาอย่างลึกซึ้ง จึงมีนิสิตเป็นจำนวนมากมาศึกษาต่อเพราะต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มิฉะนั้นแล้วก็จะกลายเป็นผู้ล้าหลัง เช่นเดียวกับ วันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์ (2556: 1-4) ที่ได้ศึกษาและสรุปเหตุผลจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาไว้ว่าส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว โดยผู้ที่มาศึกษาต่ออาจต้องการที่จะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์จากมหาวิทยาลัย โดยเน้นที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชาเพื่อสามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของประภา สนิวรพันธุ์ (2554: 1-9) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร การศึกษาพบว่า ค่านิยมปลายทางโดยรวมกับระดับของโอกาส

ที่จะเรียนต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ เมื่อค่านิยมปลายทางเพิ่มขึ้นจะทำให้ระดับของโอกาสที่จะเรียนต่อในระดับปริญญาโทเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชลดา สิทธิกรโสมนัส (2548) ที่พบว่า จุดมุ่งหมายในการเลือกศึกษาต่อเพื่อเพิ่มเติมความรู้ให้กับตนเอง และเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมส่วนมากของบุคคลที่แสดงออกมานั้น เกิดจากความตั้งใจภายในของตัวบุคคล

5.3.2 ต้องการพัฒนาอาชีพ

ด้านความต้องการพัฒนาอาชีพเป็นเหตุผลลำดับที่สองที่นักศึกษาตัดสินใจเข้าศึกษาต่อคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.00 ซึ่งในประเด็นนี้ ก้องเกียรติ โอภาสวงการ (2534: 105-107) ได้กล่าวว่าการที่บุคคลมีโอกาสได้ศึกษาในระดับปริญญาโทมากเท่าใดจะช่วยให้บุคคลนั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำงานมากขึ้นเท่านั้น สอดคล้องกับ อัมพร ณ สงขลา (2539: 76) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า นักศึกษาเข้าศึกษาต่อเนื่องจากมีเหตุจูงใจด้านการประกอบอาชีพในระดับมาก เช่นเดียวกับ รังสรรค์ แสงสุข และคณะ (2544: 16) พบว่าเหตุจูงใจให้นักศึกษาระดับบัณฑิตเข้ามาเรียนนั้น เหตุจูงใจด้านการประกอบอาชีพเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุด เพราะจะมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการทำงาน ทั้งนี้ เนื่องจากนักศึกษาที่เข้ามาเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผู้ใหญ่ที่ทำงานแล้ว ฉะนั้นการศึกษาต่อระดับปริญญาโทจึงมีมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการทำงาน

เกี่ยวกับเรื่องนี้ วันวิสาข์ แก้วสมบุญ (2556: 1-4) ศึกษาและสรุปเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาไว้ว่าส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านหน้าที่การงาน โดยผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทสามารถเข้าสู่ตำแหน่งบางตำแหน่งได้ง่ายกว่าผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี เนื่องจากบางหน่วยงานจะกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าสอบไว้ตั้งแต่ตอนเริ่มต้น เนื่องจากเชื่อว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีวุฒิภาวะและประสบการณ์มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีวรรณ ขวัญชุมและ อาณัติ ปาลพันธุ์ (2554: 1-19) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2553 ซึ่งจากการศึกษาแรงจูงใจด้านความมุ่งหวังของตนเอง พบว่านักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ในระดับมาก โดยการตัดสินใจด้วยตนเองในการเลือกสถาบันการศึกษา เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพที่ตนทำงาน หรือเพิ่มวุฒิทางการศึกษา ซึ่งเป็นแรงจูงใจเกิดขึ้นมาจากความต้องการของบุคคล (Brow: 1980)

5.3.3 ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม

ด้านความต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคมเป็นเหตุผลลำดับที่สามที่นักศึกษาตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.70 เกี่ยวกับเรื่องนี้ จิราภรณ์ ไหวดี (2541: 29-30) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทว่า ผู้จบการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตเป็นที่ยอมรับของสังคม ส่งผลต่อความก้าวหน้าในการรับราชการ และด้านเศรษฐกิจ จึงมีผู้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาในระดับนี้เป็นจำนวนมาก และมีความใฝ่ฝันที่จะมาศึกษาต่อด้วยแรงจูงใจในเหตุผลส่วนตัวในการเข้าศึกษาต่อเพราะอยากมีชื่อเสียง เกียรติยศ อยากได้ชื่อว่าเป็นผู้เรียนจบปริญญาโท เป็นต้น สอดคล้องกับ ก้องเกียรติ โอภาสวงการ (2534: 105-107) ได้กล่าวว่า การศึกษาระดับปริญญาโทนอกจากจะเป็นการพัฒนาตนเองแล้วยังช่วยเพิ่มเครดิตในสายตาของบุคคลภายนอกในสังคม เช่นเดียวกับ วันวิสาข์ แก้วสมบุญ (2556: 1-4) ศึกษาและสรุปเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาไว้ว่าส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว โดยผู้ที่มาศึกษาต่ออาจมีเหตุผลส่วนตัวในการเข้าศึกษาต่อ เพราะอยากมีชื่อเสียง เกียรติยศ และอยากได้ชื่อว่าเป็นผู้จบปริญญาโท เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีวรรณา ขวัญชุมและอาณัติ ปาลพันธุ์ (2554: 1-19) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2553 ซึ่งจากการศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านสังคม พบว่านักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านสังคมในระดับมาก คือ รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการเป็นอย่างดี การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษายังสร้างโอกาสให้มีอาชีพที่มั่นคงก้าวหน้า เนื่องจากความมีชื่อเสียงของสถาบันการศึกษาเป็นปัจจัยที่ทำให้มีเหตุจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อสถาบันนั้น

5.3.4 ต้องการสร้างเครือข่าย

ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.40 ตัดสินใจศึกษาต่อด้วยเหตุผลเพื่อสร้างเครือข่าย สอดคล้องกับ กรรช อยุธยา (2556) ศึกษาปัจจัยที่ควรพิจารณาในการเรียนต่อด้าน MBA : 11 Cs to Consider in MBA Course พบว่าการสร้างเครือข่าย (Connection) เป็นสิ่งหนึ่งที่ผู้เรียนต้องการหลังจากเข้าไปเรียนในหลักสูตรของสถาบันใด ๆ นั่นคือการมีเครือข่ายที่ดี บางคนพยายามให้ได้เรียนหลักสูตรเดียวกันในห้องเรียนเดียวกับผู้เรียนที่เป็นนักธุรกิจ ทายาทนักธุรกิจ นักการเมืองชื่อดัง เป็นต้น เพื่อต้องการเข้าไปสานสัมพันธ์เพื่อต่อยอดธุรกิจหรือความก้าวหน้าของอาชีพการงานของตัวเอง อีกทั้งในปัจจุบันการสร้างเครือข่ายนับวันจะมีความสำคัญมากขึ้นในการ

ทำธุรกิจหรือความก้าวหน้าในอาชีพ เพราะหากตัวผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมชั้นที่เก่ง มีความสามารถในการทำธุรกิจหรือสามารถให้คำแนะนำปรึกษาที่ได้ ก็ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในอนาคตได้เช่นกัน

5.3.5 สนองความต้องการของบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า มีนักศึกษาบางส่วนตัดสินใจเข้าศึกษาต่อปริญญาโทด้วยเหตุผลเพื่อสนองความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ ไหวดี (2541: 29-30) และ วันวิสาข์ แก้วสมบุรณ์ (2556: 1-4) ศึกษาและสรุปเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาไว้ว่า ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านอิทธิพลจากการชักจูงจากบุคคลและสื่อ โดยนิสิตบางคนเข้ามาศึกษาต่อโดยการสนับสนุนหรือได้รับคำชี้แจงจากเพื่อน ครู อาจารย์ที่เคยสอนมา ญาติพี่น้องหรือสามี ภรรยาให้การสนับสนุน ตลอดจนได้ทราบข่าวการรับสมัครจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สอดคล้องกับ ศรีวรรณมา ขวัญชุมและ อาณัติ ปาลพันธุ์ (2554: 1-19) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2553 ซึ่งจากการศึกษาแรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในระดับมาก คือ ความต้องการของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ต้องการให้เข้าศึกษาต่อมากที่สุดคือ ตนเอง

5.4 การอภิปรายผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท จำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

จากผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเพื่อการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจที่มีกลุ่มตัวอย่างเลือกมากที่สุดถึงร้อยละ 74.70 มีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาคณาจารย์ ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทเป็นสามลำดับแรกมากที่สุด เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อด้านอื่นๆ อันประกอบด้วย เพื่อการพัฒนาสถานภาพทางสังคม เพื่อพัฒนาอาชีพ ด้านการสร้างเครือข่าย และต้องการสนอง

ความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน ด้านการพัฒนาคณาจารย์มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาโทมากที่สุด ส่วนด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาและด้านการวิจัยเป็นลำดับถัดไปที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท

ดังจะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันด้านการพัฒนาคณาจารย์เป็นด้านที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่ามีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด ซึ่งในด้านการพัฒนาคณาจารย์นั้นสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยในปัจจุบันสถาบันมีอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรที่จบการศึกษาในระดับปริญญาเอกในด้านที่เกี่ยวข้องจากสถาบันที่น่าเชื่อถือหรือมีชื่อเสียง และเป็นอาจารย์ผู้สอนที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ว่าจะเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ผศ.), รองศาสตราจารย์ (รศ.) และศาสตราจารย์ (ศ.) ซึ่งคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในองค์ความรู้และมีประสบการณ์สูง อีกทั้งยังเป็นที่ยอมรับในด้านวิชาการและเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม นอกจากนี้ในส่วนของการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ก็ได้ให้ความสำคัญเช่นกัน โดยมุ่งที่จะผลิตบัณฑิตที่จะก้าวไปเป็นผู้นำที่มีความรู้คู่คุณธรรม ตามปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน อีกทั้งมุ่งเน้นในด้านการวิจัย ซึ่งถือเป็นภารกิจที่สำคัญที่ส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพของคณาจารย์ให้มีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพช่วยให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ขึ้น หรือเกิดการนำทฤษฎีที่มีอยู่แล้วมาประยุกต์ใช้ อันจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศต่อไป ดังวิสัยทัศน์ของสถาบันที่ว่า สถาบันชั้นนำแห่งชาติที่สร้างผู้นำและองค์ความรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในระดับสากล

5.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

5.5.1 การต่อยอดผลงานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันในมิติใดมิติหนึ่ง อาทิ ด้านการพัฒนาคณาจารย์ ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และด้านการวิจัย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้นและสามารถนำไปเป็นแนวทางในสร้างแผนการพัฒนาคุณภาพในด้านดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม

5.5.2 การต่อยอดผลงานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาจากกลุ่มประชากรที่ยังไม่ได้ศึกษาต่อหรือกำลังตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถาบันต่อไป

5.5.3 การต่อยอดผลงานวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาโดยเจาะจงกลุ่มประชากรตามความแตกต่าง อาทิ ภาคปกติ ภาคพิเศษ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่เป็นข้อมูลเชิงลึกเฉพาะกลุ่มประชากรมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรวัช อยู่สุข. 2556. **ปัจจัยที่ควรพิจารณาในการตัดสินใจเรียนหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจหรือ MBA“11 Cs to Consider in MBA Course”**. ค้นวันที่ 30 เมษายน 2556, จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/422667>.
- กรมสามัญศึกษา. 2542. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการวิเคราะห์สาระสำคัญ**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัญนิภา พรหมณัฏพิทักษ์. 2542. **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- กัมพล เกื้อกุล. 2547. **ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเยี่ยมล่อสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กลุ่มงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา 2554. **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีการศึกษา 2554**. กรุงเทพมหานคร: กองแผนงาน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ก้องเกียรติ โอภาสวงการ. 2534. **ศิลปะการแก้ปัญหา**. กรุงเทพมหานคร: ซี เอ็ด ยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- ขุนทอง อินทร์ไทย. 2519. **การศึกษาในระดับปริญญาโท**. กรุงเทพมหานคร: องค์การนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิราภรณ์ ไหวดี. 2541. **แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2540**. วิทยานิพนธ์เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เจริญ ไสภา. 2551. **แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชลลดา สิทธิกรโสมนัส. 2548. **แรงจูงใจและพฤติกรรมในการเลือกศึกษาต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4**. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชูชัย เทพสาร. 2546. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจเลือกบริษัทรักษาความปลอดภัย กรณีศึกษาผู้ประกอบการซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนรถยนต์ในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ดวงภา เขมะลักษณ์. 2547. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ศูนย์บริการรถยนต์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธำรง บัวศรี. 2542. **ทฤษฎีหลักสูตร.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.
- ประมะ เสดะเวทิน. 2533. **การสื่อสารมวลชน: กระบวนการและทฤษฎี.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภา สีนวรพันธุ์. 2554. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร.** สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปาริชาติ คุณปลื้ม. 2553. **การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท: กรณีศึกษา นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.** **วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี.** 9, 2 (กันยายน-ธันวาคม): 35-43.
- พนิดา อัครคะ. 2544. **การศึกษาเปรียบเทียบระดับคุณภาพสภาพแวดล้อมทางการศึกษาตามทัศนะของนักศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย จังหวัดเลย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเลย.
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. 2513. **พระบรมราชโองการพระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2513. คำนวณวันที่ 1 พฤษภาคม 2556 จาก** http://www.nida.ac.th/thai/web/index.php?option=com_content&view=article&id=3&itemid=32
- รังสรรค์ แสงสุขและคณะ. 2544. **รายงานการวิจัยเรื่องเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิทยาบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัชร ทรัพย์มี และจรี วาทิกทินกร. 2539. **แผนงานแนะแนวทางการศึกษา. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**

- วันวิสาข์ แก้วสมบุญ. 2556. **เหตุจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา**. ค้นวันที่ 30 เมษายน 2556 จาก <http://www2.tsu.ac.th/grad/report/files/06044949200949.do>
- วิชัย ตันศิริ. 2549. **อุดมการณ์ทางการศึกษา ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2541. **กลยุทธ์การตลาดการบริหารการตลาดและกรณีศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ธีระ फिल्มและโซเท็กซ์.
- ศิริวรรณ ขวัญชุม และ อาณัติ ปาลพันธุ์. 2554. **แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2553. ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ พัฒนางานประจำสำนักงานวิจัย: ทางเลือกและโอกาส**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล. หน้า: 1-19.
- ศิวาลักษณ์ แสงพันธ์ และคณะ. 2552. **ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร**. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมทรัพย์ อภิชาติบุตร. 2541. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2537. **รวมบทความทางการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2553. **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553**. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2554. **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับอุดมศึกษาฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ.2554)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สุทิน นพเกต. 2534. **เด็กแห่งเรียนปริญญาโทไม่ใช่แพชั่น แต่เป็นการหาความก้าวหน้าใส่ตัว**. **วัฏจักร**. 10 (พฤษภาคม):18.

- เสาวลักษณ์ ปัญญาภาส. 2555. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อัมพิกา หล่อหลอม. 2536. **เหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.** สารนิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัมพร ณ สงขลา. 2539. **เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- อุมาพร เพิ่มพูน. 2548. **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- Brown, H. 1980. *Principles of Language Learning and Teaching.* Englewood Cliff, N.J.: Principle-Hall.
- Yamane, T. 1973. *Statistics: an Introductory Analysis.* 3rd ed. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของ
นักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์”

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งในการวิจัยของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่ง
ผลการวิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน เพื่อยกระดับให้เป็น
สถาบันการศึกษาของประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันและมีความพร้อมที่จะพัฒนาสู่มาตรฐาน
ระดับสากล รวมถึงเพื่อการพัฒนาให้บุคลากรของประเทศมีศักยภาพเพียงพอในการพัฒนา
ประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ต่อยอดการสร้าง
ผลงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ
โอกาสนี้

อาจารย์ใจชนก ภาคอัติ

(ผู้วิจัย)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมคำในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของ
ท่านมากที่สุด

1. เพศ

1. ชาย   2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 25 ปี   2. 25-34 ปี   3. 35-44 ปี
4. 45-54 ปี   5. สูงกว่า 54 ปี ขึ้นไป

3. สถานภาพ

1. โสด   2. สมรส   3. หย่า/แยกกันอยู่

4. ปัจจุบันท่านเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
คณะ.....

5. สภาพการเป็นนักศึกษา

1. ภาคปกติ   2. ภาคพิเศษ กทม.

6. อาชีพ

1. ไม่ได้ประกอบอาชีพ   2. รับราชการ
3. พนักงานรัฐวิสาหกิจ   4. พนักงานบริษัทเอกชน
5. ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ   6. อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. รายได้ต่อเดือน

1. ต่ำกว่า-20,000 บาท   2. 20,001-40,000 บาท
 3. 40,001-60,000 บาท   4. 60,001-80,000 บาท
 5. 80,001-100,000 บาท   6. 100,001 บาท ขึ้นไป

**ส่วนที่ 2 เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**

คำชี้แจง : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ท่านมีเหตุผลใดในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1. ต้องการพัฒนาตนเอง   2. ต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม
 3. ต้องการพัฒนาอาชีพ   4. ต้องการสร้างเครือข่าย
 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

**ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ
ของนักศึกษาระดับ ปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด (โดย 5 = มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด 4 = มีผลต่อการตัดสินใจมาก 3 = มีผลต่อการตัดสินใจปานกลาง 2 = มีผลต่อการตัดสินใจน้อย 1 = มีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด)

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ (จุดเน้น) ของสถาบัน					
1.1 สถาบันมีปรัชญา “สร้างปัญญา เพื่อการเปลี่ยนแปลง (WISDOM for Change)” ซึ่งเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน					
1.2 สถาบันผลิตบัณฑิตที่มีภาวะผู้นำและมีความรู้คู่คุณธรรม					
1.3 สถาบันเป็นสถาบันชั้นนำแห่งชาติที่สร้างผู้นำและองค์ความรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในระดับสากล					
1.4 สถาบันเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษา (สูงกว่าปริญญาตรี)					
1.5 สถาบันมีความเป็นเลิศใน 3 ภารกิจ คือ การวิจัยการจัดการเรียนการสอน และการบริการวิชาการ					
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร					
2.1 สถาบันมีการเปิดหลักสูตรใหม่					
2.2 สถาบันมีการปรับปรุงหลักสูตรเดิมอย่างต่อเนื่อง					
2.3 สถาบันมีหลักสูตรที่มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนา					
2.4 สถาบันมีหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการบัณฑิตในตลาดแรงงาน					
2.5 สถาบันมีหลักสูตรที่มีองค์ความรู้ทันสมัย สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ					
3. ด้านการพัฒนาคณาจารย์					
3.1 คณาจารย์ของสถาบันเพียงพอกับหลักสูตรและจำนวนนักศึกษา					

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3.2 คณาจารย์ของสถาบันส่วนใหญ่มีคุณวุฒิ ปริญญาเอก					
3.3 คณาจารย์ของสถาบันส่วนใหญ่ดำรง ตำแหน่งทางวิชาการ (ศาสตราจารย์ รอง ศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์)					
3.4 คณาจารย์ของสถาบันมีองค์ความรู้และ ประสบการณ์สูง					
3.5 คณาจารย์ของสถาบันเป็นที่ยอมรับ มี จรรยาบรรณ และเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม					
4. ด้านรูปแบบการเรียนการสอน					
4.1 สถาบันมีการจัดรูปแบบการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4.2 สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าวิจัย โดยอิสระในรูปแบบโครงการวิจัยส่วนบุคคล (วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์)					
4.3 สถาบันจัดการเรียนการสอนทั้งภาค บรรยายและปฏิบัติ					
4.4 สถาบันมีเอกสาร ตำรา และระบบสืบค้น ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพียงพอสำหรับ นักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง					
4.5 สถาบันมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มี ประสบการณ์จากภายนอกมาเป็นอาจารย์พิเศษ หรือมีการศึกษาดูงานหน่วยงานภายนอก					
5. ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน					
5.1 สถาบันมีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีภูมิทัศน์ที่ สวยงาม					
5.2 สถาบันมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การศึกษา และจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ที่เหมาะสมและเพียงพอ					
5.3 สถาบันมีบริการห้องสมุดที่ทันสมัยและ					

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์					
5.4 สถาบันมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในดำเนินงานทะเบียนนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การรักษาพยาบาล สถานที่ออกกำลังกาย การจัดจำหน่ายอาหาร และที่จอดรถ เป็นต้น					
5.5 สถาบันมีระบบสาธารณูปโภคและระบบรักษาความปลอดภัยของอาคารตลอดจนบริเวณโดยรอบ เช่น ประปา ไฟฟ้า ระบบกำจัดของเสีย การจัดการขยะ ระบบและอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย ระบบปรับอากาศและระบายอากาศ และพนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นต้น					
6. ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา					
6.1 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นที่ยอมรับของสังคม					
6.2 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ					
6.3 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ					
6.4 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม					
6.5 ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง					
7. ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร					
7.1 สถาบันมีการจัดให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษา					
7.2 สถาบันจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่					

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา เช่น ข้อมูล ทุนการศึกษา ทุนวิจัย การรับสมัครงาน ข่าวสาร วิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ ศึกษา					
7.3 สถาบันจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ จดหมายข่าว ฯลฯ สำหรับเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อศิษย์เก่า					
7.4 สถาบันมีความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก เพื่อเป็นแหล่งศึกษา งาน และให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานในการจัด กิจกรรมทางวิชาการหรือกิจกรรมทางสังคม ร่วมกัน					
7.5 สถาบันมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการและ วิชาชีพ กิจกรรมของสโมสรนักศึกษาและชมรม ต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ สำหรับนักศึกษา					
8. ด้านการวิจัย					
8.1 สถาบันเป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้น ด้านการวิจัยและมีผลงานวิจัยเป็นที่ยอมรับ					
8.2 สถาบันมีการบูรณาการการวิจัยเข้ากับ การเรียนการสอน					
8.3 สถาบันมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพทั้ง ผลงานวิจัยของคณาจารย์และนักศึกษา					
8.4 สถาบันมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในการ ประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ					
8.5 สถาบันมีการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์ และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย เพื่อเป็นองค์ ความรู้ เผยแพร่สู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้องได้ นำไปใช้ประโยชน์					

ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน	มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9. ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม					
9.1 สถาบันเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ					
9.2 สถาบันให้คำปรึกษา ค้นคว้าวิจัยเพื่อหาคำตอบหรือเพื่อชี้แนะสังคม					
9.3 สถาบันมีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การจัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ					
9.4 สถาบันมีการสำรวจความต้องการของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ					
9.5 สถาบันมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานจากชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ที่จะให้บริการ เช่น ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการนำผลงานวิจัยไปปรับปรุงแก้ปัญหา เป็นต้น					
10. ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ					
10.1 ผู้บริหารของสถาบันเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง มีภาพลักษณ์ที่ดี และเป็นที่ยอมรับในสังคม					
10.2 ผู้บริหารของสถาบันเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำและมีธรรมาภิบาล					
10.3 ผู้บริหารของสถาบันเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับสถาบันได้อย่างเป็นรูปธรรม					
10.4 ผู้บริหารของสถาบันสามารถสร้างภาพลักษณ์ใหม่ที่มุ่งเน้น “สร้างปัญญา เพื่อการเปลี่ยนแปลง (WISDOM for Change)”					
10.5 ผู้บริหารของสถาบันมุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับให้เป็นสถาบันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล					

